

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 22 (1581) 1980 GEGUŽES - MAY 29

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

30 ct.

Naujos Kanados link

Istorinis Kvebeko provincijos referendumas š.m. gegužės 20 dieną išreiškė aiškią gyventojų valią: 60% pasisakė už pasilikimą Kanadoje, 40% — už pasitraukimą. Visos kitos provincijos džiugauja, kad federacinė Kanada laimėjo, bet nepriklausomo Kvebeko šalininkai, ypač jaunimas, garsiai šaukia: tai dar ne galas! Jaunoji Kvebeko prancūzų karta, kiek matyti iš demonstracijų ir kitų duomenų, į galimą nepriklausomybę žiūri ne tiek protu, kiek širdimi. Nei ekonominiu, nei politiniu, nei strateginių motyvų ji rimtai nesvarsto. Galimas dalykas, ateityje, kai įainai subręs, kitaip žvelgs į esamą problemą. Kol kas ji yra patriotiškai nusiteikusi ir mano, kad geriausias sprendimas yra Kvebeko atsiskyrimas nuo Kanados, nes tik jis gali laiduoti kultūrinį bei tautinį prancūzų išlikimą. Vyresnioji karta, bent žymi jos dalis, yra atsargesnė, svarsto ne tik patriotinį požiūrį, bet ir ekonominį — politinį. Ji mato, kad tautinį išlikimą galima apsaugoti ir Kanados rėmuose, ir tai daug lengvesniu, tikresniu būdu. Jos manymu, jei Kvebekas atsilaikė per 300 metų daug sunkesnėse sąlygose, tai dabartinėje būklėje yra nepalyginamai lengviau, nes Kvebeko pajėgumas tautinė-kultūrinė ir ekonominė prasme pasiekė tokį brandos laipsnį, kurio niekas nebegalį nusteibti.

IS MINETO istorinio referendumo paaiškėjo, kad Kvebeko prancūzai dabartinėje būklėje pasilikti negali: net ir tie, kurie balsavo už Kanadą, rėmėsi pažadu, jog federacijos sąranga bus pakeista. Visi mato, kad Kvebekas pasiekė ribą, kurioje atsiveria kryžkelė — arba nepriklausomybė, arba jai tolygi pozicija Kanados rėmuose. Iš angliškosios Kanados nuotaičių matyti, kad dabar yra palankus momentas ne tik Kvebeko problemai spręsti, bet ir pačios Kanados. Juk pastaroji yra jauna valstybė, neseniai paminėjusi pirmąjį savo gyvatos šimtmetį. Ji dar neturi tikros savo konstitucijos, tvarkosi pagal BNA (British North America Act), kuris tebėra kolonijinių laikų padaras, laikomas Britanijos parlamente. Šis faktas kalba dar apie kolonijinį ryšį su Britanija. Atėjo laikas panaikinti paskutinius kolonijos laikų pėdsakus, sukurti galimam nepriklausomai konstituciją, kuri atbaigtų bei sustiprintų Kanados nepriklausomybę ir visą valdžią perkeltų į Otavą. Senasis konstitucinis įstatymas BNA išaugo iš britų tradicijos, turi daug teigiamų gilių demokratijos savybių, tačiau nevienai atžvilgiu nebetinka mūsų laikams. Naujoji konstitucija turi išaugti iš dabarties sąlygų ir gyventojų sudėties, kurioje vyrauja nebe du pagrindiniai elementai, bet trys. Trečiąją sudaro etnokultūrinės grupės, kurios taip pat turi rasti vietą konstitucijoje.

Kaip BUS sprendžiama Kvebeko prancūzų problema naujoje Kanadoje? Tuo tarpu niekas nežino, bet jau dabar galima numatyti, kad Kvebekas gaus daugiau teisių nei turėjo ir bus beveik nepriklausoma šalis vidaus reikaluose, o kitose srityse turės gana svarų balsą. Kartu su tuo pagerės ir prancūzų būklė kitose Kanados provincijose, nes jos, norėdamos išlaikyti Kvebeką federaciniuose rėmuose, turės duoti daugiau teisių ir vietiniams prancūzams. Tai žymus federacijos šalininkų laimėjimas — jie apsaugos ne tik Kvebeko prancūzų išlikimą, bet ir kitose provincijose gyvenančių. Separatistų laimėjimo atveju prancūzų likimas kitose provincijose būtų buvęs liūdnas: jie būtų likę vienų kovoti arba išnykti. Dabargi prancūzų būklė pagerės visur, o kartu ir visa Kanada žengs į naują valstybinio gyvenimo tarpsnį, kuriame galbūt rasis lygiai iškilni vieta ir visom kitom tautybėm. Tai integralinės Kanados dalyk, kuriom betgi turi rūpėti ne tik daliniai, bet ir visuotiniai reikalai, bendroji krašto gerovė, be kurios neįmanoma ir paskirų dalių gerovė. Dėlto svarbu, kad naujosios federacinės Kanados priešakyje stovėtų stipri centrinė vyriausybė, turinti pakankamai galios jungti tokį didelį, iš įvairių dalių sudėtą kraštą. Tokia linkme išsprendus dabarties problemą, prasidės naujos Kanados šimtmetis, pilnai nugalėjęs kolonijinę tradiciją.

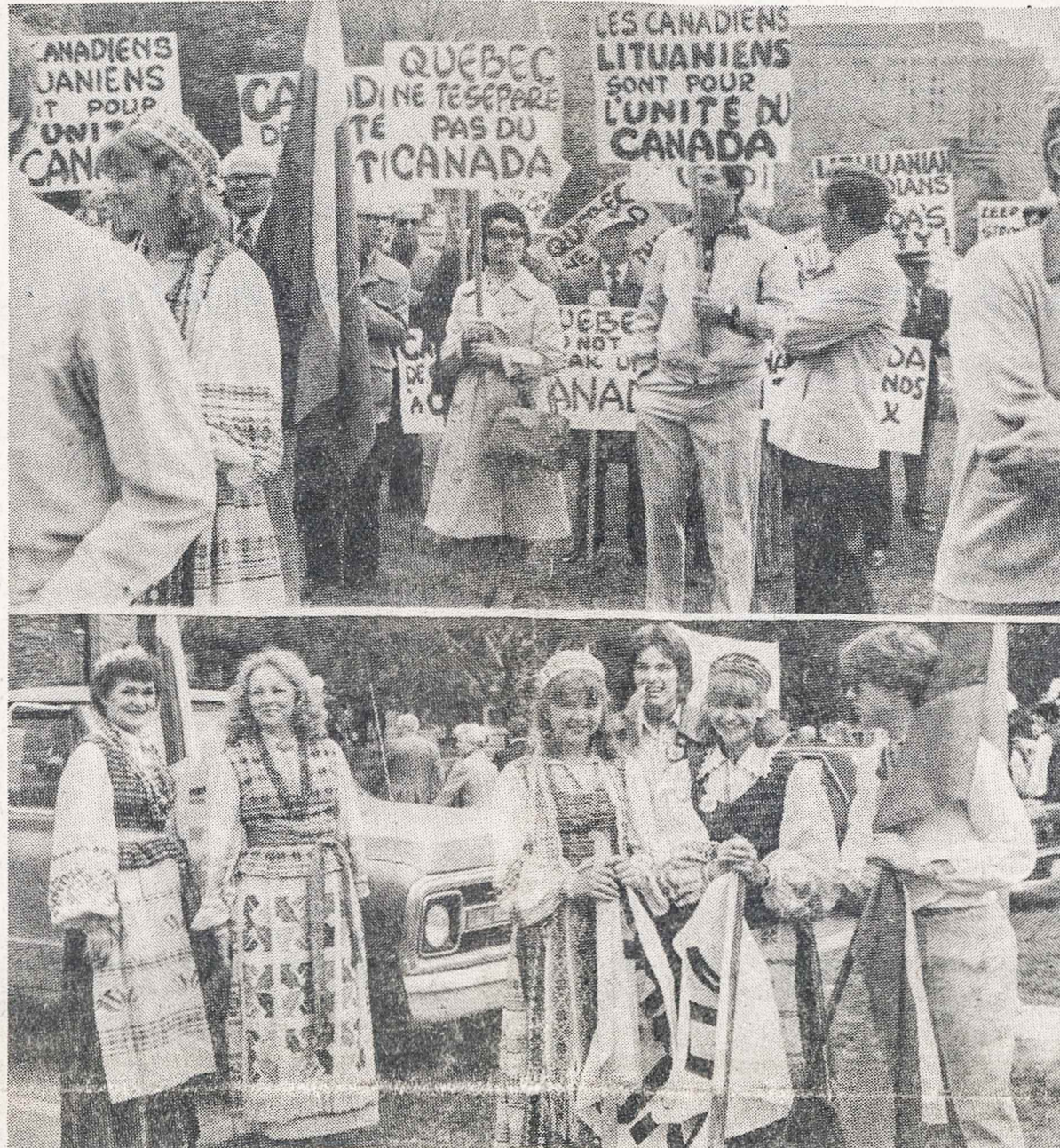
KANADOS ĮVYKIAI

Laimėjo Kanada

Referendumas Kvebeke pasibaigė palyginti didele federacijos šalininkų pergale: premjeras R. Levesque siūlomas derybas dėl Kvebeko nepriklausomos sandraugos su Kanada atmetė 59,5% balsuotojų, o už pasisakė 40,5%. Iš 110 rinkiminių apylinkių tik šešiolikoje vyravo nepriklausomos sandraugos šalininkai, o visose kitose buvo pasisakyta už liberalų vad. C. Ryan siūlomą Kvebeko pasilikimą federacinėje Kanadoje bei atitinkamas konstitucijos reformas. Referendumą pralaimėjęs R. Levesque betgi entuziastiškai buvo sutiktas savo šalininkų Montrealio Paul Sauve arenose, kurioje 1976 m. buvo paskelbtas jo separatistinės Kvebeko partijos laimėjimas šios provincijos parlamento rinkimuose. Nors šį kartą R. Levesque neįstengė paslėpti pralaimėjimo ašarų, jo gerbėjai pljojo jam neleidžiant kalbėti beveik 10 minučių. Į akis krito faktas, kad jų

eilėse daugiausia buvo jaunimas, kuriam, matyt, labiausiai rūpi Kvebeko atsiskyrimas bei pilna jo nepriklausomybė. R. Levesque prabilo apie laimingą dieną ateityje, dėl pralaimėjimo kaltindamas federacinės valdžios rinkimines akcijas. Beveik 20% skirtumas tarp federacinių ir sandraugininkų atrodė pakankamai svarus. Jis betgi buvo pasiektas beveik solidariai prieš sandraugą balsavusių anglosaksų ir turbūt etninę grupių dėka. Išjungus jas iš balsavimo rezultatų, prancūzų kilmės kvebekiečių balsai pasiskirstė beveik vienodai. Tai gali sukelti įtampą ateityje, nes jau tuoj pat po referendumo karštesnieji jaunuoliai pradėjo deginti Kanados vėliavas Kvebeko mieste ir Montrealyje.

Kanados min. pirm. P. E. Trudeau ir provincijų premjerai dabar yra įsipareigoję per-
(Nukelta į 8-tą psl.)

Demonstracija už Kanados vienybę Toronte dalyvavo daug tautinių grupių su vėliavomis ir plakatais. Gražiai pasirodė ir lietuviai. Viršuje lietuvių būrys su plakatais ir tautine vėliava, apačioje — jaunimas laukia eilės stoti rikiuotėn
Nuotr. St. Dabkaus

PRANESIMAS IŠ PARYŽIAUS

Demonstracijos ir pavergtieji

Šiuo metu Prancūzijos sostinėse gyvenime pažymėtini du įvykiai — demonstracija prieš sovietų ambasados ir straipsnis apie pavergtųjų pastangas jungti savo jėgas Sovietijoje.

Prie ambasados

S. m. gegužės 1 d. prie Sov. Sąjungos ambasados Paryžiuje susitelkę būrys jaunimo, susėdę ant gatvės prie pat ambasados rūmų ir emė dainuoti populiarią pavasario dainą „Temps de cerises“ (Vysnių žydėjimo metas). Keletas demonstrantų vaikščiojo su plakatais, kuriuose buvo nupieštos Brežnevo ir Videlos (Argentinos diktatoriaus) karikatūros. Keletas vaikų laikė iškeltus balionus su įrašais: „Žmogaus teisių gegužės pirmoji“. Kaikurie jaunuoliai vaikščiojo užsidėję kaukes, ant kurių buvo įrašyti vardai šalių, kur vyksta žmogaus teisių pažeidimai. Demonstrantai tarpe buvo ir keliolika lietuvių.

Tokia demonstracija betgi nepatiko sovietams, kurie, spėjama, kreipėsi per užsienio reikalų ministeriją į Paryžiaus policiją. Jos didokas būrys atvyko su savo uždarais sunkvežimiais ir puolė ramius demonstrantus. Dalį jų suėmė ir susodino į uždarus sunkvežimius. Vieno sunkvežimio suimtųjų grupę išdaužė langus, atsidarė duris ir pabėgo. Negana to, jie išlaisvino ir kito sunkvežimio suimtąsias — atidarė duris iš lauko. Pabėgusieji nuėjo prie Argentinos ambasados, kur įsijungė į kitą tokio pat pobūdžio demonstraciją. Ten policija buvo mandagi ir nė kiek nekludė demonstruoti. Suimtieji prie sovietų ambasados buvo nugabinti į policijos būstinę ir, patikrinus dokumentus, paleisti.

Atgarsiai spaudoje

Dienraštis „Le Matin de Paris“ V. 2 išspausdino pasikalbėjimą su minėtu demonstracijų rengėju. Marek Halter pareiškė, jog demonstracija prie so-

vietų ambasados buvo teisėta, nes policija balandžio 28 d. ją leido ir tik po dviejų dienų atšaukė. Tokiam atšaukimui esą nebuvo pagrindo, nes demonstracija buvo tvarkinga be jokio subversyvinio užmojo. Kitas iniciatorius Bernard-Henri Levy pareiškė, jog prancūzų įstatymai laiduoja demonstracijų laisvę. Pagal juos, demonstracija galima sulaukyti tik labai rimtais atvejais, kai būna pavojus viešajai tvarkai. Policijos uždavinys esąs saugoti žodžio bei susirinkimų laisvę. Šioje demonstracijoje Giscard'o policija, atrodo, nepaisė įstatymo.

Į klausimą, kodėl policija taip pasielgė, tas pats B. H. Levy pareiškė matęs tiktai vieną atsakymą, būtent, sovietinių pareigūnų lankymąsi tuo metu Paryžiuje. Ponomarevas ir Zagladinas buvę svarbesni už sovietinius disidentus — Plijušką ir Fainbergą. „Kai budeliai lankosi pas mus, žmogaus teisės užmiršamos“. Policija buvusi mandagi prie Argentinos ambasados, nes jos pinigai mažiau svarbūs už sovietinius. „Tai rodo, kaip ir Afganistano bei olimpiados atveju, kad Prancūzijos vyriausybė palaiko jėgos pusę ir pasiduoda šantažui. Prancūzijos istorijoje tai vadinama „Muencheno dvasia“.

Esą keista, kad Prancūzijos atstovas, autorius knygos „Democratie française“, 1979 m. gruodžio 10 d. Ženevoje įsipareigojęs būti kietu žmogaus teisių gynėju pasaulyje, uždraudė vienintelę demonstraciją savame krašte už žmogaus teises. Tikrajai demokratijai tai esąs smūgis, o pavergtiesiems totalitariniuose kraštuose įžaidimas ir galbūt dar viena dingstis nusiminti.

Tautiniai sąjūdžiai

Tas pats dienraštis „Le Matin de Paris“ (Paryžiaus rytas) 1980. IV. 29 paskelbė straipsnį apie Sov. Sąjungos tautinių są-

jūdžių veiklą bei pastangas jungti turimas jėgas. Pasak korespondento Sylvain Cypol, tautiniai sąjūdžiai Sov. Sąjungoje nėra naujas dalykas; nauja yra tai, kad jie pastaraisiais metais bando siekti artimesnio bendradarbiavimo, politinių siekių bei programų suvienodinimo.

Kaip ryškų faktą laikraštis mini Henriką Jaškūną, kuris, atkalęs sovietiniuose lageriuose 25 metus, vėl buvo teisiamas 1977 m. Vilniuje už antisovietinę veiklą. Mat, grįžęs į Lietuvą spausdinęs bei platinęs atsisaukimus, pasirašytus „Nepriklausomų Tarybų Sąjungos tautų organizacijos“. Juose H. Jaškūnas dėstęs siūlymus reformuoti Sov. Sąjungą ir sudaryti nepriklausomų valstybių federaciją, kurioje kiekviena tautybė turėtų teisę apsispręsti.

H. Jaškūnas veikęs paskirai, bet jo platinamos idėjos buvusios artimos „Front national populaire“. Tų idėjų tarpe buvusi ne tik Lietuvoje, bet ir Baltijos valstybių federacijai, atstatyti nepriklausomą Ukrainą, Gudiją, sudaryti Kaukazo ir Sibiro tautų valstybes.

Skirtingais keliais

Visų Sov. Sąjungos tautinių sąjūdžių siekimas nepriklausomybės viena ar kita forma yra bendras, tačiau politinis jos įgyvendinimas skirtingas. Baltijos kraštų tautiniai sąjūdžiai, ypač Lietuvos, esą glaudžiai susiję su religija. Panašiai yra su ukrainiečiais. Tačiau nė viena armėnų grupė atvirai nesiekia atskyrimo nuo Sov. Sąjungos. Jauna ukrainiečių opozicija ribojasi kultūrinės autonomijos reikalavimu. Tas pats su gruziniais ir visa eile Kaukazo tautų. Pvz. gruzinai labai jautrūs kultūrinei laisvei. Kai 1978 m. brežnevinėje konstitucijoje nebuvo paminėta gruzinų kalba kaip oficiali respublikos kalba,

(Nukelta į 3-čią psl.)

Pasaulio įvykiai

PIRMINIUS KANDIDATO Į JAV PREZIDENTUS RINKIMUS laiminti J. Carterį praėjusią savaitę ištiko keletas nesėkmių užsienio reikalų fronte. Pirmo smūgio susilaukė jo paskelbtas olimpinį Maskvos žaidynių boikotas. Pasibaigus registracijai gegužės 24 d., paaiškėjo, kad olimpiadoje nedalyvaus tik apie 40 valstybių, kurių sportininkai Montrealio olimpiadoje buvo laimėję 182 medalius iš bendro 613 skaičiaus. Tą sąrašą daugiausia sudaro didesnės reikšmės sporte neturinčios valstybės, išskyrus JAV, Kanadą, V. Vokietiją, Norvegiją ir Japoniją. Antru politiniu smūgiu J. Carteriui laikytinas Prancūzijos prez. V. G. d'Estaing'o susitikimas su L. Brežnevu Varšuvoje, apie kurį pirmiausia painformavo lenkų spauda. Kaip ir buvo galima tikėtis, tas susitikimas neišsprendė jokių problemų, bet pa-

demonstravo V. Europos nevie-ningumą. Pastarasis dar labiau išryškėjo Bendrosios Europos Rinkos sutartose sankcijose prieš Iraną. Buvo nutarta nutraukti visas prekybines sutartis su Iranu, pasirašytas po 1979 m. lapkričio 4 d., kai studentai užėmė JAV ambasadą Teherane. Iš bendro fronto dėl parlamento spaudimo išsijungė Britanija, sankcijas žadanti taikyti tik naujoms sutartims. Tokia V. Europos laikysena susilaukė karčių komentarų amerikiečių spaudoje. Senatorius M. Mansfieldas, dabartinis JAV ambasadorius Japonijoje, netgi pasiūlė atitraukti JAV kariuomenę iš V. Vokietijos, kur šiuo metu yra apie 300.000 karių. Niujorko dienraštis „Daily News“ atvirai klausia: „Kur šiandien būtų buvusi Italija, Britanija ir Prancūzija, jei JAV nebūtų kreipusios dėmesio į jų problemas II D. kare?“

Sukilimas Korėjoje

Dėl nuolatinių studentų riaušių buvo priversta atsisakyti P. Korėjos premjero S. Hyunhwako vyriausybės. Krašto valdymą perėmė prez. C. Khy-hah ir kariuomenės vadai. Laikiniu premjeru buvo paskirtas pensijon išėjęs aviacijos gen. mjr. P. Choon-hoonas. Studentus, atrodė, labiausiai erzina nuo buvusio prez. P. C. Hee nužudymo dienos įvestas karo stovis. Atviras sukilimas prasidėjo Kwangju mieste, kuris gyventojų skaičiumi yra ketvirtitoji vietoje. Jų buvo visiškai užvaldė apie 200.000 apsiginklavusių jaunuolių. Vyriausybė buvo priversta pasiųsti kariuomenės dalinius su tankais. Panašius maištavimus vyksta ir kituose P. Korėjos miestuose. JAV prez. J. Carteris, nuogaustaudamas, kad šia vidine suirutė gali pasinaudoti komunistinė S. Korėja, Japonijos jūron pasiuntė karo laivus su lėktuvnešiu „Coral Sea“. JAV valstybės departamentas perspėjo S. Korėją, kad betkokia jos avantiūra susilauktų griežto JAV atkirčio.

Ugnis ir pelenai

Miami miestą Floridoje sukrėtė negrų riaušės, kurias sukėlė išteisinimas keturių baltųjų policininkų, užmušusių per greitai važiuosį negrą A. McDuffie. Prie riaušių taigiai prisidėjo ir kiti teisės pažeidimai,

dėjo ir kiti teisės pažeidimai, nukreipti prieš negrus. Savo gyvenamuose kvartaluose negrai pradėjo deginti ir plėšti krautuves. Tvarką atstatė beveik 4.000 atsiųstų valstybinės gvardijos karių. Riaušėse žuvo 16 asmenų, o padaryti nuostoliai siekia šimtus milijonų dolerių. Federacinė prisiėkusiųjų taryba dabar pradėjo tirti labai įtartinais atrodančią keturių išteisintų policininkų bylą. Aukų pareikalavo ir netikėtas ugnikalnio išsiveržimas St. Helens kalne, Vašingtono valstijoje. Sakoma, kad tas proveržis buvo 2.500 kartų stipresnis už atominę bombą, numestą į Hirošimą. Į erdves išmesti pelenai pasiekė net Atlanto pakrantes. Lig šiol buvo surasti 32 žuvę apylinkės gyventojai, o dingusių be žinios yra apie 70.

Jieško nusikaltėlių

JAV teisingumo departamentas prieš porą metų sudarė specialią komisiją, kuri tirta karui tarnavusius II D. karo nusikaltėlius. Į sąrašus yra įtraukti apie 350 įtariamų asmenų. Du tos komisijos advokatai neseniai lankėsi Estijoje ir Latvijoje susipažinti su sovietų paruošta kaltinamąja medžiaga ir turimais liudininkais. Sekantį mėnesį kita advokatų grupė lankysis Ukrainoje. Spaudoje rašoma, kad didžiąją įtariamųjų dalį sudaro buvę nacių koncentracinių stovyklų sargybiniai ir pagalbinių policininkai Ukrainoje, Gudijoje, Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

Kiniečių raketos

Komunistinė Kinija sėkmingai išbandė tarpkontinentines raketas, kurios taikinius gali pasiekti už 7.500 mylių. Tos raketos sudaro naują grėsmę Sovietų Sąjungai. Vakariečių specialistų nuomone, jos dar nėra pakankamai išbulintos: naudojamasi skystas kuras, kai tuo tarpu amerikiečių ir sovietų panašios raketos yra aprūpintos patikimesniu chemikalų kuru. Raketos buvo iššautos iš Kinijos teritorijos ir nukrito į Ramųjį vandenyną prie Salomonų ir Gilberto salų. Bandymų metu raketos nebuvo apginkluotos atominiiais užtaisais. Laidų ir lėktuvų kapitonai iš anksto buvo perspėti bandymų dienomis vengti tų sričių.

Šiame numeryje:

Naujos Kanados link

Konstitucijos reforma po įvykusio referendumo

Demonstracijos ir pavergtieji

Prancūzijos spauda apie demonstraciją prie sovietų atstovybės

Sėkminės Lietuvoje

Buvusio vokiečių belaisvio pergyvenimai Lietuvoje

Lietuvos partizanų vadas Kalpokas

Pogrindžio „Aušra“ apie apdairų ir narsų vadą

Lietuvio laiškas iš Afrikos

Misijonierius kun. H. Sulcas apie savo darbą Ruandoje

Boikotas tarptautinės olimpiados Maskvoje

Lietuvių komiteto pastangos ir pasigėrėtinai rezultatai

Vilnius „Imigranto žurnale“

Mūsų bendradarbio Brazilijoje pranešimas iš Sao Paulo

Čiurlioniečiai švenčia

Meninio ansamblio suaktybęs paminėti giesmės ir žodžių

Jankaus pasakas nepasakas

B. Gražulis apie naują rašytojo J. Jankaus knygą

Septyni Kristaus žodžiai

Pr. Naujokaitis žvelgia į poetinį B. Gaidžiūno kūrinį

Sekminės Lietuvoje

Vokiečių belaisvio atsiminimai

Stovyklos komendantas buvo lietuvis puskarininkis. Ir tai reiškė: sekmadieniais poilsis, sąžiningai išduodamas maistas, jokių priekabių.

Bet pirmiausia reikėdė tai, apie ką dabar noriu papasakoti. Šeštadienį, Sekminių išvakarėse, kai antroji paimama jau buvo sugrįžusi iš darbo, komendantas netikėtai liepė mums susirinkti prie barakų.

Stovėjome mes, 100 vyrų, vakaro šviesoje, o už stovyklos ribų juodavo tylus miškas, didžioji ramybė prieš šventę.

"Kas yra katalikas, gali rytoj eiti į kaimo šventovę" — pasakė vertėjas. "Grupių vadovai, surašykite žmones. Aštuntą valandą išgyjuojam. Išsiskirstyti!"

Kelonė į šventovę buvo nuostabi. Du sargybiniai ėjo drauge, bet be ginklų. Ėjome laisvai, kaip kas norėjo: po vieną, grupėmis. Mūsų eiseną buvo išsėtusi — ilga, ilga. Jokios kvalios belaisvių rikiuotės po keturis, jokių sargybinių komandų, varančių į priekį. Po ilgo laiko vėl ėjome taip, kaip būdami laisvėje.

Praėjus pusei valandos, miškai baigėsi. Prieš mus plytėjo ūkininkų laukai. Javai laukuose jau buvo ligi kelių, tokie rasoti, rasoti.

Toliau, lygumoje išsibarsčiusios, tamsios medžių saugojamos, stovėjo lietuvių ūkininkų sodybos. Dūmai kilo iš visų kaminų. Tai virtuvių dūmai, kuriuose buvo verdami ir kepani šventiniai valgiai. Silta, šviesi, spindinti žemė po Sekminių dangumi.

Pakelė buvo pilna žiedų. Pamiškėje žydėjo erškėtrožės. Pavasaris spinduliavo geltonais, baltais, rausvais žiedais.

Mes valandėlei sustojome: argi nežydi gelės dabar ir pas mus namie?

Zolė apžėlęs takas per javų laukus buvo toks tylus, tylus. Toliau ir arčiau esančios sodybos liko užpakalyje; paskutiniosios horizonto skendo beribėje žaliojoje jūroje.

Mus vėl sutiko miškas — toks tankus, ištėkinis. Staiga pamatėme stogus ir mūrinius namus. Darželiai su lelijomis ir erškėtrožių krūmais buvo apvertti nebe naujomis tvoromis.

Mažytis kaimas, o tarp namų, vienas prie kito pastatyti, kaip piečiau tarp avių bandos, stovėjo sena, pilka šventovė su mažyčiu raiteliu ant stogo.

Varpai kabo ant balkio greta šventovės durų. Visuose pakraščiuose stovėjo šventiška pasipuošę ūkininkai ir mus sveikino galvos linktelėjimu, o moterys žvilgčiojo į mus iš po savo margų skarelių.

Ūkininkai ir jų moterys ėjo į šventovę visais keliais, visas kraštas keliavo, iš visų sodybų jie ėjo.

Tai buvo nuostabiai gražios Sekminės.

Ir mes pasiruošėme: anksti rytą mes šulinio nusiplovėme batus, rūpestingai autus paslėpėme, o apskurusias kelnes apraiojome virvutėmis. Mūsų kepturės buvo papuoštos žalia šakele.

Vertė M. G.

Grupė jaunų vyrų okupuotos Lietuvos sostinėje Vilniuje 1980 m. vasario 16 d. žygiuoja su vainiku dr. J. Basanavičiaus kapo link Rasų kapinėse. Ten buvo padėtas vainikas ir pasakyta atitinkama kalba

Lietuvos partizanų vadas Kalpokas

Keletą metų sėkmingai vadovavęs partizanų sąjūdžiui, išvyko užsienin 1958 m. Apie jį rašo pogrindžio "Aušra" 19 (59) numeryje

1944 m. vokiečiams iš Lietuvos pasitraukus, Lietuvą vėl okupavo rusų kariuomenė. Greit po okupacijos bolševikai apskrįčių centruose įsteigė karinius komisariatų. Po dviejų savaitių kariniai komisariatai paskelbė vyrų mobilizaciją į rusų kariuomenę nuo 18 iki 55 m. amžiaus. Raudoni mobilizaciniai lapeliai rusų ir lietuvių kalbomis buvo iškabinėti visur. Tad ir mūsų apskrityje vyrai (tada gyvenau Rokiškio apskr.), kurių amžius tinka, visi turi prisistatyti į karinį komisariatą.

Nuvykau ten ir aš, nes tikrai žinojau, jog dėl tam tikrų priežasčių manęs ir kariuomenę neims. Kaip gražu, kad iš 12 Rokiškio valsčių su maždaug 40-000 gyventojų atvykome tik 7 vyrai. Ir iš šio skaičiaus nė vienas netikome ir kariuomenę. Po komisijos, gavę dokumentus, vaziavome namo su džiaugsmu. Matėme, kad lietuviai neskuba klausyti naujų atėjūnų. Keista, kad ir kariuomenę nestojo net vietiniai rusai, kurių mūsų krašte buvo ištisi kaimai.

Gaudynės

Maždaug po mėnesio vėl buvo puikūs. Mes jau seniai nebuvo girdėję tokios muzikos. Nuo vargonų pakylus sklido giesmės. Nestiprus, malonus sopranas pradėjo, o paskui jį choras "Kyrie" — buvo kaip namie. Evangelijos ir pamokslų klausėmės pamaldžiai. Pamokslui mes sukūrėme savo tekstą, tokį, kokį mes supratome. Kaip ir visi, pakylėjimo ir Komunijos metu klauptėmės. Ir vėl jautėmės kaip namie.

Grojo vargonai, o choras giedojo kiek galėdamas geriau. Dabar mums nė į galvą neatėjo, kad buvome belaisviai.

Iš šventovės išėjome paskutiniai. Lauke mus sutiko mergaitės su trimis didžiuliais kepalais duonos. Pagalvojome, kad šiandien Sekminės, ir paėmėme juos kaip tie vyrai ir moterys Dievo duoną šventovėje, pagaminatą iš tų pačių lietuviškų grūdų.

Netrukus atsirado ir kunigas. Jis mums šypsojosi, spaudė rankas, o kai mojuodamas ranka atsisveikino, grįžome į stovyklą laisvai, kaip buvome atėję.

Jau gerokai už kaimo, miške, duoną pasidalinome. Kiekvienas gavo savo dalį. Tai buvo puiki duona.

Kur dabar jie: kunigas, tarniukai, giedotojis, margaspalvėmis skarelėmis pasipuošusios moterys ir rmtieji ūkininkai? (Iš leidinio "Deutsche in Litauen nach 1945", W. G., rašiusiojo inicialai).

Nutarta priešintis

Saukiamojo amžiaus vyrai, matydami pavojų, kad gaudynės nesiliauja, nutarė paimti ginklus ir stoti kovon su bolševikais.

Gaudynės truko ilgai — beveik kas savaitę, kol pasibaigė karas. Per gaudynių susisaukimus buvo Kamajų valsč. partorgas Baronas ir to pat valsč. saugumo viršininkas Bušujevas bei draudimo agentas Baltrūnas.

Nutarta priešintis

Saukiamojo amžiaus vyrai, matydami pavojų, kad gaudynės nesiliauja, nutarė paimti ginklus ir stoti kovon su bolševikais.

vikais už Lietuvos laisvės atstatymą. Ginklų būta nemažai. Jų turėjo šauliai, tarnavę Plechavičiaus kariuomenėje ir Lietuvos savisaugos daliniuose. Miškuose vyrai iš pradžių planavo kaip ir ką daryti. Nebuvo vadų, nebuvo ryšių su kitais Lietuvos valsčiais ir apskritymis.

Laimė nusišypsavo nelaukiai. Buvo sužinota, kad Panemunio valsčiuje yra pasilikęs buvęs Lietuvos karininkas Kalpokas. Jis jau buvo subūręs trijų valsčių vyrus. Į Kalpoko armiją jau buvo stoje Panemunio, Pandėlio ir Skapiškio valsčių vyrai. Pas vadą nuvyko Juodupės, Rokiškio ir Obelių valsčių atstovai, prašydami priimti ir juos bendrai kovai su bolševikais. Jis sutiko. Davė nurodymus, ką reikės daryti, kaip kovoti, kaip ateityje palaikyti ryšius. Tada mūsų atstovai grįžo į savo būrius, padarė susirinkimą ir labai džiaugėsi, kad turės tokį puikų vadą ir bus nevieniši.

Pagal vado nurodymus buvo išrinkti koviniai valsčių vadai. Juodupės valsč. partizanų vadu buvo išrinktas stud. med. Mulokas iš Vištagerklis vienk. (žuvęs kovoję). Rokiškio valsč. p. vadu buvo išrinktas Juozas Gasiūnas iš Palukšnių km. (žuvęs k.). Obelių valsč. p. vadu buvo išrinktas Povilas Streikus, vėliau bolševikų sugautas ir nužudytas.

Lietuvos partizanus labai rėmė ūkininkai: šelpė maistu, avalyne, drabužiais. Daug kaimo gyventojų sekėdavo kariuomenės judėjimą, vietinės valdžios veiksmus, nuotaikas ir tuojau pranešdavo partizanams. Atėjus žiemai, daug ūkininkų partizanus laikė savo namuose, juos maitino ir saugojo.

Šiaurės Lietuvos partizanų vadas Kalpokas greit susisiekė su daugelio Lietuvos apskrityų partizanais. Centrinis partizanų štabas buvo įsteigtas Biržų girioje. Iš šio štabo buvo vadovaujama Rokiškio, Kupiškio, Joniškio, Panevėžio, Anykščių ir Zarasų apskrityms. Centrinio štabo viršininku buvo paskirtas Kalpokas. Dėl jo sumanumo tose apskrityse bolševikų valdžia buvo tik oficialiai, o faktiniai viešpatavo partizanai.

Partizanų gretas susibūrė labai daug vyrų. Juos išmaitinti buvo sunku. Vadas įsakė partizanams maisto imti ne iš gyventojų, o iš tarybinių ūkių. Mat, buvusiuose dvaruose bolševikai įsteigė tarybinius ūkius.

1944 m. bolševikai žemdirbiams uždėjo duokles, kurias jie kartais turėjo vežti net organizuotai į apskrityų centrus gurguolėmis. Vadas davė nurodymą paimti šiuos produktus partizanų maitinimo fondui. Ginkluoti vyrai pastodavo miškuose tas gurguoles ir pasiimdavo sau vežamus produktus, žemdirbiams išduodami pažymas, kad bolševikai iš žemdirbių nereikalauja daugiau duoklės.

Žemdirbiams buvo uždėtos ir pieno duoklės. Pieninių vedėjų buvo isakytas sviesto nevažti į apskrityų centrus — jį paimdavo partizanai. Nepaklusnūs vedėjai buvo baudžiami.

Spauda ir žygiai

Kiekvienoje kovoje didele rolę vaidina spauda. Vado Kalpoko sumanymu buvo leidžiamas laikraštis "Į Laisvę!". Laik-

rašti leisti reikėjo popieriaus, rašomų mašinelių ir kt. Buvo duotas nurodymas ryšininkams, kokių nors būdu iš įstaigų išgauti rašomų mašinelių ir kitų reikmenų. Labai daug pasidarbavo pil. M. iš Antalieptės. Jis dienos metu nuvažiuodavo į betkurį valsčių ir paimdavo rašomąją mašinėlę. Tada valsčių tarnautojai labai gerdavo, todėl M. kaip tik tuo ir pasinaudodavo.

Ivairios partizanų operacijos buvo atliekamos daugiausia naktimis. Tokie žygiai, ypač žiemą, labai vargino vyrus. Užtat buvo duotas nurodymas iš tarybinių ūkių paimti arklius ir naudoti savo reikalus.

Kalpokas į vadų susirinkimus keliaudavo vienas ir be jokio ginklo. Tik persirengdavo įvairiai: kunigui, rusų karininkui, moterimi ar elgeta. Vienos kelionės metu rusų kareiviai jį sulaukė. Atvežė į Biržų įgulą, pavedė vienam sargybiniui į galvą. Kai tas apsvaigo, Kalpokas, persirengęs sargybiniu drabužiais, pasiėmė jo šautuvą ir, niekieno netrukdomas, išėjo.

Už Kalpoko galvą bolševikai buvo paskyrę didelę sumą pinigų. Kai rusų kareiviai jį buvo sugavę, tai net nepagalvojo, kad čia tokia svarbi asmenybė.

Išvien su partizanais kovojo ir kaimų gyventojai. Kaimuose buvo labai daug ryšininkų. Južintų valsčiuje buvo nustatytas toks slaptažodis: jei kaimuose siautėjo bolševikai, tai kaimo gyventojai ant savo tvorų džiaugna puodynės. Kai ramu, nėra bolševikų, tada ant tvorų nėra ir puodynų. Partizanai, iš miško per žiūronus pasižiūrėję, matė, kas darosi kaimuose.

Juodupės valsč. Apūniškio miške apstojosi daug partizanų. Kai į Juodupę atvažiuodavo kareiviai, ryšininkas pranešdavo kalviams, gyvenusiems netoli miško. Tie daužydavo į priekalus su kūjais ir smarkiai dūmėdavo iš kalvės dūmtraukių.

1944-45 m., dar nesibaigus karui, kariniais sunkvežimiais iš Latvijos į Rokiškio geležinkelio stotį per Aleknų, Suvališkio miškų buvo vežami žemės ūkio produktai rusų kariuomenei. Tada Kalpokas davė nurodymą apšaudyti rusų mašinas ir paimti produktus.

Pokario metais atsirado išdavikų, stojusių tarnauti bolševikams. Tada vado įsakymu jie būdavo įspėjami nutraukti gėdingą išdavystę. Daugelis pakluso. Kaikurie net tapo gerais partizanų pagalbininkais.

Partizanai labai mylėjo savo vadą. Jie visi išsiamonino jo šūkį: "Tėvynė arba mirtis!"

(Bus daugiau)

Okulistas S. Brogowski, O.D.

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario (prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami susitarus telefonu

Padėka

A+A

Augustas

Juzeliūnas

mirė š.m. balandžio 15 dieną, palaidotas šv. Jono lietuvių kapinėse balandžio 18 dieną.

Dėkojame Tėvams pranciškonams už visus patarnavimus ir visiems, dalyvavusiems

maldose už velionį bei jo laidotuvėse. Taip pat dėkojame visiems, kurie aukoję šv. Mišioms, ir tiems, kurie nešė jo karstą.

Reiškiamo padėką dr. A. Pacevičiui, padėjusiam su tvarkyti daug dalykų ryšium su mūsų buvusio šeimininko laidotuvėmis.

Velionies giminėms ir draugams reiškiamo gilią užuojautą.

Ignas Nastajus
Jonas Žaldokas

Mūsų kredito unijos nare!

a+a Salomėjai Mozūraitienė

mirus, jos sūnui JUOZUI su šeima bei visiems giminėms ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba

A+A

ZELMAI KEMEŽIENĖ

Lietuvoje mirus,

jos dukteriai IRENAI KEMEŽYTEI-LUKOŠEVIČIENEI ir šeimai reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą —

J. A. Rinkūnai

Canadian Art Memorials Ltd.

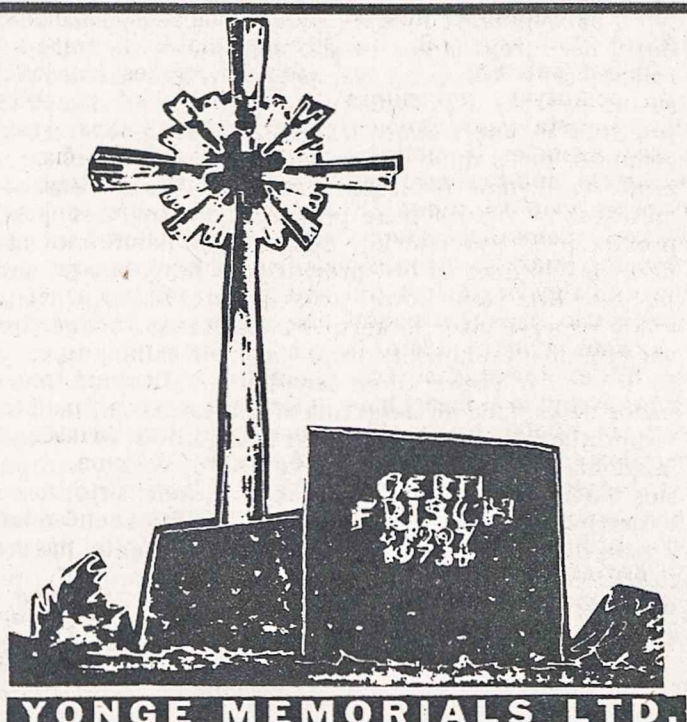
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūras darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

YONGE MEMORIALS LTD.

2044 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 1Z9

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose —
137 RONCESVALLES Ave.
Tel. 537-1442

Rytuose —
2448 DANFORTH Ave.
Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Lietuviško Bofejsko kaimo gyventojai Gudijoje (Mogilevo apskr.) kapinėse per Sekmines 1975 m. Jie, kaip lietuviai, kenčia priespaudą

Jaunimas pagerbė motinas

ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ

Gražus gegužės 4 d. rytas. Saulė kaitina iki 35°C. Nežiūrint varginančio karščio, daugelis mūsų tautiečių skuba į Motinos Dienos minėjimą.

Mūsų motina mums lygiai brangi, ar ji būtų gyva ar mirus. Kiekvienas savo širdyje jaučia meilę jos neišsamią meilę bei pasiaukojimą mums.

Kun. A. Perkumas, mūsų kolonijos kapelionas, šios dienos Mišias aukėjo už gyvas ir mirusias motinas. Ypatingas dėmesys teko Venecuelos jaunimo motinai a.a. Reginei Jarmolavičiūtei. Nors ji savo vaikų neturėjo, net nebuvo ištekęs, bet visą savo gyvenimą aukėjo jaunimui, ragino nepamiršti savo tautos padėties slėgė mus visus vienodai, todėl visi turime kovoti, kol ir vėl Lietuvoje suplevėsuos mūsų trispalvė vėliava.

Regina pati rašydavo vaikams trumpus vaidinimus, juos režisuodavo, pritaikydavo arba pasiūdavo tinkamus drabužius. Savo namuose buvo įsteigusi šeštadieninę mokyklėlę, pati atsivėdavo vaikus ir po pamokų vėl grąžindavo tėvams. Dalį savo kuklių pajamų skyrė vaikų ir jaunimo knygoms pirkti bei kitoms būtinoms mokyklėlės reikmenims. Buvo didelė lietuviškos spaudos mylėtoja, skaitė keliolika laikraščių ir žurnalų, domėjosi lietuvišku gyvenimu išvijoje ir liūdejo dėl jos nepasisekimų.

R. Jarmolavičiūtė ne vien tik rūpėjo jaunimo auklėjimas, kalbėjo kun. Perkumas, jai rūpėjo taip pat ir lietuviškų pamaldų išilaimas. Regina nepraleidė nė vieno lietuviškų pamaldų, siejoji matydama, kaip lietuviškų pamaldų lankytojų skaičius mažėjo.

Nesirūpinkite kunige, — kartą tarė Regina Jarmolavičiūtė, — aš aplankysiu mūsų šeimą ir išaiškinsiu jiems lietuviškų pamaldų svarbą.

Rezoliucijas perskaitė dr. F. Kaunas, ir jos paliktos tarybai ir valdybai perredaguoti. Suvažiavime dalyvavo 113 narių su 4.427 balsais. Suvažiavimas baigtas Lietuvos himnu.

Tos pačios dienos vakare Jaunimo Centro kavinėje įvyko Lietuvių Fondo rėmėjų vakarienė. Dalyvavo apie 200 žmonių. Vakarienės dalyvius pasveikino renginių vadovė, nepalįstanti lietuviškos veiklos organizatorė Marija Remienė. Valdybos pirm. dr. G. Balukas painformavo apie Fondo vieningą ir našią veiklą.

● Fašizmo laikais žmonės sakė: „Tarp sovietų ir fašistų tėra toks skirtumas — jei turite penklas karves, sovietai paims keturias ir paliks vieną; fašistai gi paliks visas karves, bet ateis ir melš visas“. Prisibijau, kad rytą galėsimė panašiai sakyti: „Sov. Sąjungos komunistai atims beveik visą mūsų laisvę, bet Italijos komunistai žada palikti ją nepalietą. Tikrovėje betgi taip nėra“ (Jonas-Paulius I).

Lietuvaitė - žymi vertėja

S. m. balandžio viduryje Venecuelos prezidentas Luis Herrera Campins lankėsi pas Prancūzijos prezidentą Valerį Giscard d'Estaing. Venecuelos lietuvių ypatingai malonu buvo, kad prezidento Herrera Campins viešnagės metu vertėja buvo mūsų Danutė Statkutė de Rosales. Per visas 5 viešėjimo dienas lietuviai sėdėjo prie televizijos aparatų, norėdami pamatyti dirbančią mūsų Danutę.

Danutė gimė 1940 m. sausio 19 d. Kaune. Gimnaziją baigė 1956 m., o universitetą — 1960 m. Niujorke. Vėliau gavo Schopp Foundation stipendiją kaip gabi studentė ir išvažiavo į Ženėvą, kur baigė vertėjų skyrių universitete.

Sugrįžusi į Venecuelą, pradėjo dirbti kaip vertėja. Didelių gabumų dėka paskutiniaisiais metais jau buvo Venecuelos prezidentūros vertėja. Dirbti su daugybe pasaulio garsemybių — JAV prezidentu J. Carteriu, su jo žmona, Anglijos princu, Kanados min. pirmininku Trudeau, astronautais, kino artistais, Afrikos valstybių prezidentais, pasaulio mokslininkais, Nobelio premijų laureatais ir kitais.

Danutė Statkutė išvertė kunigo Stasio Ylos knygą „Moderni mergaitė“ ispanų kalbon. Ji kiekviena proga garsina Lietuvos vardą pasaulio žymybių tarpe, supažindindama juos su mūsų tautos tragedija.

Danutės tėvas buvo išvežtas į Sibirą, kur jo likimas iki šiol nežinomas.

Danutė Statkutė šiuo metu gyvena Paryžiuje, kur jos vyras atlieka dvejų metų darbą.

Demonstracijos ir pavergtieji

(Atkelta iš 1-mo psl.)

2000 asmenų išėjo demonstruoti Tiflise. Netrukus „klaida“ buvusi atitaisyta.

Su Marksu ar be jo?

Kaikurie tautiniai sąjūdžiai yra priešingi marksizmui, bet nevisi. Dalis jų ribojasi tik tautiniais siekais ir yra indiferentiški Markso teorijoms. Yra

ir tokių, kurie remiasi marksizmu. Pvz. Krymo totoriai, dabartiniai sovietų „palestiniečiai“, atkakliai kovoja už savo respublikos įsteigimą bei grąžimą savo žemėn (nuo 1944 m. deportacijos). Jų vadas yra Mustafa Džemilevas, kuris kovoja, remdamasis Lenino paskelbta apsisprendimo teise. Dabar jis yra 36 metų amžiaus; internuotas nuo 17 metų amžiaus su trumpu pertraukimu.

Beveik visi tautiniai sąjūdžiai Sov. Sąjungoje kovoja esamuose teisiniuose rėmuose politinėmis priemonėmis, bet yra ir išimčių. Teroristinių veiksmų pasitaiko Gruzijoje, kur vienas nacionalistas buvo sušaudytas už pastatų padeginimą sprogmenimis. Taip pat buvo sušaudytas armėnas Stepan Zatikian 1979 m. sausio 30 d. Jis buvęs PUN narys, apkaltintas bombos metimu 1977 m. Maskvos požeminio traukinio stotyje. Pastarojo atveju greičiausiai buvo KGB provokacija, siekusi pagąsdinti armėnų nacionalistus ir aplamai kitų tautinių sąjūdžių žmones. P. G.

● Laisvos spaudos siekis — laisva Lietuva

Lietuvių Fondo suvažiavimas

Gautas testamentinis palikimas — \$157,976.43

A. JUODVALKIS

JAV Lietuvių Fondo narių 17-tas suvažiavimas įvyko š. m. gegužės 4 d. Jaunimo Centre, Čikagoje. Suvažiavimas pradėtas pamaldomis Tėvų jėzuitų koplyčioje, o vėliau buvo tęsiamas Jaunimo Centro apatinėje salėje.

Tarybos pirm. dr. Antanas Razma pradėjo suvažiavimą mirusiųjų pagerbimu. Ypač buvo prisimintas dr. Jonas Gliudelis, kurio didžiausias testamentinis palikimas prieš pat suvažiavimą gautas Lietuvių Fonde. Taip pat buvo prisiminti Jonas Krukonis, Antanas Rėklaitis ir visi mirusieji Fondo nariai. Mirusiųjų albumas buvo padėtas salėje ir simboliškai dalyvavo suvažiavime.

Siam suvažiavimui pirmininkauti pakvietė Milda Lenkauskienė iš Klevelando, Stasį Barą ir dr. Mindaugą Vygantą, abu iš Čikagos apylinkių, sekretoriauti — Dainą Kojelytę, Vytautą Dagį ir dr. Joną Račkauską. Invokaciją sukalbėjo kun. Viktoras Rimšelis.

Suvažiavimą žodžiu sveikino PLB pirm. Vytautas Kamantas ir ALTOS vicepirm. dr. Jonas Valaitis; raštu — gen. garbės konsulė Juzė Daužvardienė, VLIKO pirm. dr. Kazys Bobelis, JAV LB krašto valdybos pirm. Vytautas Kulkus, LB Vidurio Vakarų apyg. pirm. Kazys Laukaitis, Vasario 16 gimnazijos kuratorijos vardu kun. A. Bernatonis, LB kultūros tarybos pirm. Ingrida Bublienė ir Liet. Fondo įgaliotinis Australijai Normantas.

Sudarytos šios komisijos: registracijos — K. Barzdukas, nominacijų — dr. V. Tauras, rezoliucijų — dr. F. Kaunas, balsų skaičiavimo — P. Kilius, organizacinė — M. Remienė; pirmininkams leista ją papildyti.

Spaudai atstovavo: kun. J. Prunskis — „Draugui“, St. Jušėnas — „Naujienoms“, A. Bagdonas — „Darbininkui“ ir A. Juodvalkis — „Dirvai“.

Pranešimus padarė: tarybos pirm. dr. A. Razma, valdybos pirm. dr. G. Balukas, izd.-sekr. K. Barzdukas, inform. A. Juodvalkis, investavimų komisijos buv. pirm. P. Kilius ir dabart. pirm. P. Sodeika, pelno skirst. k-jos pirm. dr. K. Ambrozaitis, kontrolės k-jos pirm. A. Santaras ir leidinio red. A. Bagdonas.

Iš pranešimų paaiškėjo, kad Lietuvių Fondo narių įnašai paaušo \$126,659 ir 1980. I. 1 buvo \$1,651,400; pelno turėjo \$94,906. Lietuvių išilaimo reikalams paskirstė \$93,768, o nuo pradžios — \$643,819.

Pradėjo ateiti testamentiniai palikimai. Prieš pat suvažiavimą gautas stambiausias dr. Jono Gliudelio palikimas \$157,976.43, kuris bendrą narių įnašų sumą pakėlė iki \$1,832,000.

Lietuvių Fondas yra gavęs 88 testamentus, kurių 43 jau realizuoti ir gauta \$370,477, o 45 yra eigoje ir laukia teismo patvirtinimo.

Lietuvių Fondo vadovybė šiuos metus paskelbė dviejų milijonų metais ir tikisi su visų lietuvių pagalba tą sumą pasiekti.

Investavimų komisija, esant nepastoviai pinigų ir vertybinių popierių rinkai, daro viską, kad Fondo kapitalas duotų didžiausias pajamas. Apsiginti nuo vis didėjančios infliacijos yra nužiūrėję 123 akrų žemės plotą ir stengiasi išsiderėti geriausias sąlygas, kad nenumentų lietuviškų reikalų rūpimas.

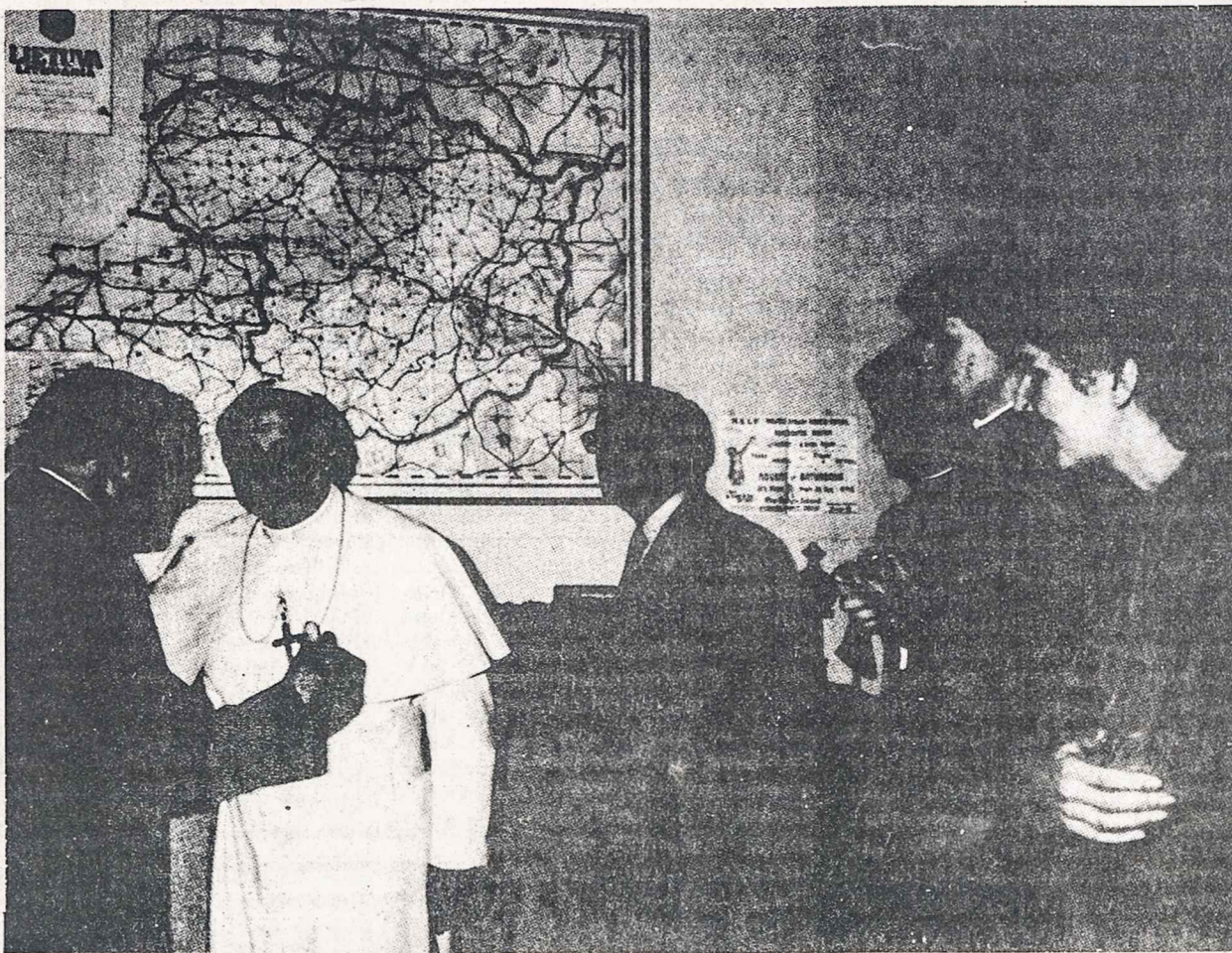
Gamtą šitime krašte nuostabi, klimatas geras, bet labai skirtingas gyvenimas. Trūkumas reikalingų vitaminų ir nuolat įtemptas darbas išsiulpia jėgas. Rudeniop tikiuosi sugrįžti į Europą ir šiek tiek pailsėti, kad po to galėčiau tęsti atnaujintomis jėgomis darbą, kurį dieviškoji Apvaizda skyrė.

Nuoširdžiai Jus prisimename kartu su mūsų krikščionimis, Kun. Hermanas Sulcas/Schulz Paroisse Musha B. P. 266 — Kigali/Rwanda, Africa

Po rugpjūčio vidurio mano adresas: A. d. Hoehe 49 a 2120 Lueneburg, W. Germany

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Popiežius Jonas-Paulius II lanko Vatikano radijo lietuvių skyrių. Iš kairės: lietuvių skyriaus vedėjas kun. dr. Vytautas Kazlauskas, Jonas-Paulius II; bendradarbiai: Kazys Lozoraitis, Saulius Kubilius, Edmundas Putrimas, Rita Armonaitė. Popiežius teiravosi, ar lietuviai supranta jo lietuviškai skaitomus sveikinimus

Lietuvio laiškas iš Afrikos

Musha (Ruanda), Afrika, 1980 m. pavasaris

Mielai Bičiuliai, Dažnas tautietis mane aplan-ko savo laiškais, padrasina draugiškais žodžiais ir aukomis, palaiko maldomis. Visiems kartu mano bei bendrabolių ir vietinių krikščionių nuoširdus aciū!

Dažnas klausia: kaip ten Afrikoje? Normaliai esu pripratęs atsakyti į kiekvieną laišką, bet kadangi neseniai paštas labai pabrango (vienas laiškas į Ameriką yra darbininko vienos dienos alga), manau, kad visi supras ir pateisins mano tyta. Turim ir mes čia prisitaikyti prie didelio šio krašto neturto. Čia neturime nei elektros (išskyrus vieną kitą didesnę centrą, nes visame krašte tėra viena elektros linija!), nei greitkelių. Žmonės čia nežino kas tai per padaras traukinys. Jeigu ruandiečiai turi kur nors keliauti, tai atlieka pėsčiomis — basi jie įpratę keliauti dideles distancijas. Jeigu kas jiems duoda pakeliumi maisto, gerai: jie pripratę išbūti keletą dienų be maisto. Neturime nei televizijos, nei dienraščių; visame krašte tėra viena radijo stotis ir dar su labai ribotomis žiniomis, nes čia valdytojai mėgsta informuoti tik apie tai, kas jiems atrodo palanku.

Todėl primityvius gyvenimus čia eina įprasta vaga: žmonės stato savo trobesius iš molio ir karvės mėšlo, apdirba savo laukelius primityviu kapstuku. Didelis vargas jiems ligos atveju. Yra šen ten mažytės ligoninės su vienu kitu gydytoju, bet tikrai atsidėjusio, norinčio padėti savo artimui gydytoju taip ir nerasi. Todėl ruandiečiai sunkios ligos atveju kreipiasi į burtininkus ar nuodų maišytojus. Pastariesiems geras biznis, bet ligoniams dažniausiai tai mirtis, nes gydymui vartoja labai primityvias priemones: ant žaidžiu užtepa karvės mėšlo arba įkaitintą geležinį degina ten, kur skauda. Yra labai daug tokių, kurie aplink akis ir kūne turi to deginimo žymes. Jos lieka visam gyvenimui.

Yra jau nemažai inteligentų šitime krašte, bet pažvelgęs į jų elgesį, linktumei, kad geriau jų nebūtų, nes tai rafinuoti savųjų žmonių išnaudotojai. Visi jie be išimties turi po keletą tarnų tarnaičių, kurie praktiškai yra laikomi vergais. Oficialiai vergija pasmerкта, bet minėtųjų gyvenimas negeresnis: jis turi visą dienele sunkiai dirbti; vakare gal gaus saujelę pupelių ir naktį turi ilstėti ant žemės, savo ponų trobų prieangyje. Bet dažniausiai jie miega su ožkomis tvartelyje, pastaty-tame iš šakų šakelių ir molio; karvės mėšlas rezervuojamas tik gyvenamiesiems namams!

Tarnautojų uždėbis — gal mėnesio gale už tai galės nusipirkti 2-3 svarus druskos ir šiek tiek pupelių. Nusipirkti pvz. cukraus ar duonos eiliniai žmogui perbrangu. Bet dažnai tarnai iš viso negauna algos. Mūsų valščiaus darbininkai jau nuo rugsėjo mėnesio nebegau-na algos, nors turi dirbti nuo ryto 7 val. iki 15 v. be sustojimo. Tevalgo vieną kartą per dieną — vakare lėkštelę pupe-

lių. Jeigu atsisako dirbti, tai viršaitis liepia juos primušti iki kraujo. . . Tokiu būdu įbauginti jie tęsia darbą už nieką!

Kad nėra pažangos šiame krašte, kalta ciniška inteligentų laikysena. Ypatingai dažnos yra vagystės vadovaujančioje klasėje: pvz. ministeris per trumpą laiką tampa turtingu užsienio paramos arba labdarybės pinigais. Visi rūpinasi visų pirma savo kišene.

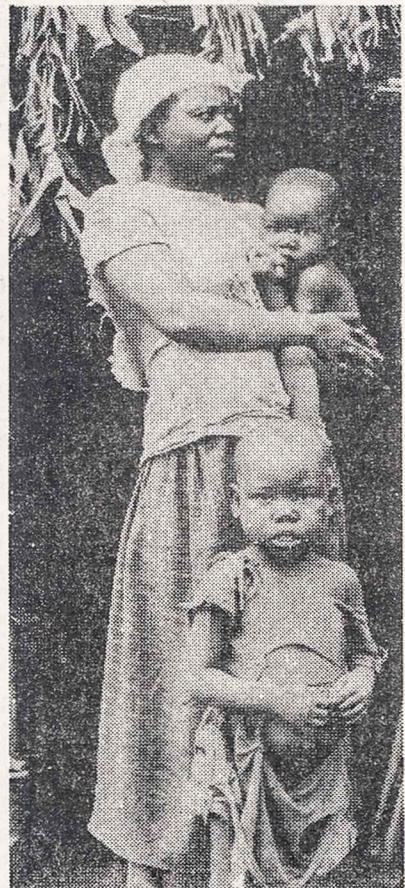
Nesunku įsivaizduoti, koks yra jų privatus gyvenimas: iš-tvirkavimas ir palaidumas yra normalus dalykas pas juos. Dauguma jų turi po keletą mo-terų, nors yra pakrikštyti.

Ačiū Dievui, kad eiliniai žmonės dar turi sveiką ir natūralų gyvenimo supratimą ir dar lai-kosį savųjų sveikų tradicijų, ku-rios palaiko kilnumą jų gyveni-mo. Pas vargšą žmogų visad ras-i vietos, jeigu kartais vakare būtimei dar kelionėje. Aišku, tau duos vietelę ant žemės, bet užleis geresnę, toliau nuo jėmi-mo skylės, ten, kur normaliai jie miega. Visad jie dalinsis su tavimi turimu maistu: gal bus tikrai pupelių ar virtų bananų, vandens, nes kitko jie neturi.

Palaikyti eilines žmones sveikas gyvenimo tradicijas, ap-ginti juos nuo nežmoniško iš-naudojimo ir padrasinti krikščio-nis, ypač neseniai krikščytus, atsilaikyti prieš pagoniškas jų aplinkumos įtakas yra mūsų pagrindinis darbas čia.

Kas mėnesį praleidžiu 2 sa-vaites palapinėje, lankau krikščio-nių gyvenvietes ant jų kalvų, kurių mūsų misijoje yra apie 50. Kaimų čia nėra, vien trobe-lės, išmėtytos kalvose. Dalyvau-jų jų susirinkimuose, lankau senelius ir ligonius, panaudoju kiekvieną progą palaikyti ši-tuose naujuose krikščionyse ti-kėjimą bei dorumą.

Kartas nuo karto visa vienos kalvos bendruomenė man pado-vanoja su dideliu pasididžiavi-

Kasdienis vaizdas Ruandoje (kur darbuojasi kun. H. Sulcas): primi-tivi troba, skudurai, purvas, nešva-ra, ligos ir bausis neturtas. Nuotrau-koje viena parapijetė su savo vaikais

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

MIRĖ MERKIENĖ

A. a. Marija Merkienė, 82 metų amžiaus, mirė Kaune balandžio 21 d., ilgai sirgusi vėžio liga. Gyveno pas sūnų Gedimina. Palaidota Penemūnės kapinėse. Vėlionė buvo žmona paskutinio nepriklausomos Lietuvos ministerio pirmininko Antano Merkio, kuris 1940 m. buvo rusų suimtas ir išeistas. Anot Mažosios Lietuvos Tarybos Tarybinės Enciklopedijos, „Išstremtas iš Lietuvos“. Mirė 1955 m.

OKUPACIJOS SUKAKTIS

Kompartijos centro komitetas „Komjaunimo Tiesos“ 83 nr. paskelbė savo nutarimą apie šios vasaros renginius, kuriais bus paminėtas sovietiniam Lietuvos keturiasdešimtmetis. Pirmausia — visi pareigojami plėsti socialistinį lenktyniavimą tos sukakties garbei. Liepos 12 d. Vilniuje yra numatytas bendras kompartijos centro komiteto ir augščiaušiosios tarybos posėdis. Lietuvos miestuose, rajonuose, imonėse, įstaigose ir mokyklose žadama organizuoti specialius vakarus, susitikimus su kompartijos veteranais. Respublikinė dainų šventė, skirta sovietinio sukakties, įvyks liepos 12-13 d. d. Vilniuje. Joje dalyvaus apie 35.000 saviveiklininkų, kurių eilėse bus 15.000 dainininkų, 6.000 šokėjų ir 4.000 muzikantų. Lig šiol jau patikrinta apie 650 grupių, norinčių dalyvauti dainų šventėje. Didžiausia delegacija turės vilniečiai — 137 grupės su 5.333 dalyviais. Iš Kauno atvažiuos 110 grupių, iš Klaipėdos — 73. Rajonams gausiausiai atstovaus Trakai.

ZUVUSIEJI PARTIEČIAI

Paminklų apsaugos ir kraštotyros draugija, bendradarbiaudama su kompartijos institutu, paskelbė respublikinę ekspediciją, kurios tikslas yra suregistruoti visus Lietuvos žuvusius sovietinės santvarkos rėmėjus. Į šį darbą buvo įkintyti kraštotyrininkai. Džiaugiamasi, kad jie partijos miestų ir rajonų komitetams jau perdavė beveik 2.000 anketų su duomenimis apie tuos žuvusius Maskvos garbintojus. Pavardžių rinkimas buvo aptartas Palangos miesto kraštotyrininkų posėdyje. Apie žemaitijos komunistų vaidmenį pajūryje kalbėjo ju veteranas A. Kondratas, nagrinėjęs istorinius kompartijos įsteigimo Palangoje duomenis. Daug medžiagos turi surinkusi ir kompartinio darbo veteranas G. Zulpaitis. Kraštotyrininkams isakytą paruošti ir išleisti brošiūrą apie kompartijos aktyvistus ar bent surengti parodėles. Lietuvos televizija paruošė septynių dalių vaizdajuostėn įrašytą filmą „Kovų ir pergalių metai“. Jo pirmoji dalis — „1940—1941 m.“ buvo transliuota gegužės 2 d. Filmai panaudota archyvinė kronikinė medžiaga su kompartijos veteranu, mokslininku, menininku pasakymais apie įvykius, kuriais prieš 40 metų buvo pradėtas Lietuvos sovietinimas.

ATSILYGINIMAS DEGTINE

Antanas Pupienis, artėjant pavasariui, „Tiesos“ kovo 16 d. laidoje prašė apie plačiai išsigeidusį atsiliginimą degtine talkininkams už jų įvairias paslaugas. Esą kelyje Lazdijai—Veisiejai žuvo vienas žmogus. Girtas būdamas, važiuojo mopedu kairiaja kelio puse ir susidūrė su sunkvežimiu. A. Pupienio komentaras: „Dar viena beprasmiška mirtis! O buvo aukštinį rankų dar pusamžis žmogus. Reikia troba pastatyti, krosnį sumūryti — visi pas jį. Sugedo motociklas, reikia arkli pakautyti,“

plūgū noraga uždėti, — kur daugiau — pas jį. Tušti neina — puslitrį neša. Užbaigė darbą — reiki aplaistyti. Taip ir suklopo žmogus, kitiems gera darydamas...“ Tokiems atsiliginimam pradedama ruošti iš anksto: „Juokinga ir graudu žiūrėti, kai baltagalvės moterėlės, senukai, lazdele pasiramčiuodami, tempia iš parduotuvės pilnus krepšius gėrimų. Mat nebentoli pavasarį, reiks bulves pasodinti, rudeniį jas nukasti, vasarą karvutė šieno pripjauti, miežius iškulti. O už darbą traktorininkui, kombainininkui — vis degtine, alumi. Kiek vyrų pačiame jėgų žydyje nuo tokių vaišių į smilčių kalmelį atgula...“

UŽMIRSTI PAPROČIAI

A. Pupienis prisimena anksčiau turėtus papročius: „Nuo seno Lietuvoje buvo gražus paprotys vieni kitiems padėti linus nurauti, rugius nukirsti, javus iškulti, rąstų naujai trobai iš miško parsivežti. Bet nebuvo papročio po dienos darbų girdyti talkininkus degtine tiek, kad jie tamsoje kelio namo nerastu. Nelengva buvo kaimo žmogui: taupė kiekvieną centą, žiūrėjo, kad tik sudurtų galą su galu. O dabar netgi saviškiams, iš miesto pas tėvus į kaimą parvažiuojantiems, įėjus su kapliu bulvių lauke pajudėjo ar su daigų porą valandų pasisvaistė, traukia tėvukai iš spintelės puslitrį, įpjaua skilandžio — balių kelia...“ Tragiški atsiliginimo degtine rezultatai ypač yra ryškūs Lietuvos kaimuose. A. Pupienis pasakoja: „Pavaikščiokim, esant pragai, po kaimo kapines. Rasiame ne vieną ir ne du paminklus, ant kurių užrašyta „Tragiškai žuvęs“. Jiegiu sugebėti prabilti šie paminklai, daug šiurpių istorijų papasakotų apie tuos, kuriuos jie slepia dabar šaltu granitu. Tas neblaivus su motociklu atstrenkė į stulpą, anas, naujai statomo pastato iškeltą vainiką aplaistė, grįždamas namo pakelėję paskendo. O šit jauną traktorininką, palikęs žmoną ir tris vaikus našliais, kaimynas po darbo kaimo parduotuvėje pagirdė degtine. Ne už darbą — šiaip, avansu...“

NEI PLANO, NEI ŽEMĖLAPIO

Pogrindinės „Aušros“ pranešimu 19 (59) nr., Vilnių lankantys turistai negali įsigyti šio miesto lietuviško plano, nes yra tik rusiško Vilniaus schemų. Ne vieno padoraus Vilniaus plano nebūvo išleista pokario metais. Tiesa, vienas buvo išspausdintas, bet tuojau pat sunaikintas spaustuvėje. Panaši problema ir su Lietuvos žemėlapiu. Toks lietuviškas žemėlapis buvo išleistas 1976 m., bet jo jau seniai nebėra knygynuose. Galima gauti tik rusišką Lietuvos žemėlapią.

REUMATOLOGŲ VIESNAGĖ

Tris dienas Vilniuje viešėjo grupė Prancūzijos reumatologų su Paryžiaus Košeno ligoninės atstomato gydytoju skryliaus vedėju prof. B. Amoro. Pasirodė, pagal Sovietų Sąjungos ir Prancūzijos medikų bendradarbiavimo sutartį, Vilniaus ir Paryžiaus reumatologai bendromis pastangomis tiria naujų medicininių preparatų klinikinį efektyvumą. Viešnagės metu buvo aptartas tolimesnis lietuvių ir prancūzų reumatologų bendradarbiavimas. Vilniečiai šiuo metu bando prancūziškai preparatus, kuriais gydomi kaikurie reumatiniai suirgimai. Svečiai iš Paryžiaus susipažino su Eksperimentinės ir klinikinės medicinos instituto specialistų atliekamais darbais. V. Kst.

V. Vokietijos lietuvių katalikų suvažiavimo dalyvių grupė Dieburge š.m. gegužės 1-4 d.d. Pirmos eilės viduryje — Europos lietuvių katalikų vyskupas dr. A. DEKSNYS, A. GRINIENE, sielovados direktorius kun. K. GULBINAS, kapucinas, kun. A. BERNATONIS, kapucinas, dr. J. GRINIUS (sėdi) Nuotr. A. Grinienės

DAUGIAKULTŪRIS DRAMOS FESTIVALIS

HAMILTONE

„Aukuras“ kviečia visus į premjerą

Eduardo Scarpettos 3 v. komediją,

birželio 6, penktadienį, 8 v.v.,

Sir John A. MacDonald teatre, 130 York Blvd., Hamiltone

„Beprotnamis“

Bilietai kaina — \$4.00, mokslieiviams — \$2.00. Bilietus galima gauti sekmadieniais po Mišių Jaunimo Centre.

WINNIPEG, MANITOBA

MOTINOS DIENOS minėjimas įvyko gegužės 11 d. Iš ryto už motinas buvo atlaikytos šv. Mišios, per kurias giedėjo lietuvių šeštadieninės mokyklos vaikai. Po jų visi rinkosi į salę programai, kurią paruošė inž. Jurgis Valaitis, padedant Juditai Barkauskaitei ir Ann Samulaitienei. Įeinančius prie durų pastiko Juozas Demereckas su aukų lapu šeštadieninės mokyklos mokiniams padengti vasaros stovyklų išlaidoms. Renuis Balčiūnas ir Marijus Timmermanas visoms motinoms prisegė po gėlę.

Praėjo pasirodė mokinio choras, kuris padainavo 3 dainas, pašoko 5 tautinius šokių: beveik visi mokiniai pasakė po eilėraštį. Nors ir sunkiai kalba lietuviškai, gana vykusiai deklamavo eilėraščius. R. Ramanauskaitė pašoko keletą baleto dalykėlių. E. Sauskauskaitė paskaitė poezijos apie kenčiančią motiną. Inž. J. Valaitis padarė pranešimą apie būsimą jaunimo stovyklą Oak Point vasarvietėje. E. Samulaitienė padėjo kūrui Jurgii Valaičiui ir visiems, dirbantiems šeštad. mokykloje. J. Demereckas padėjo visiems jį lankiusiems ligos metu. Kun. J. Bertasius išreiškė padėką ir pagarbą mokytojams, motinoms ir vaikams. Meninė dalį baigė vaikai — išvedė savo motinas, o jų pritrūkus — senėles ir tetas Sukitinius. Po to sekė motinų paruošti užkandžiai.

GAVENIOS REKOLEKCIJAS vedė kun. K. Pugevičius iš Niujorko.

VELYKŲ PAMALDOSE pirmą kartą giedėjo šešt. m-las vaikų choras, vadovaujamas inž. J. Valaičio, padedamas Ann Samulaitienės ir J. Barkauskaitės. Vaikai giedoję stovėdami šalia altoriaus. Mergaitės buvo apsirengusios mėlynomis tunikomis, o berniukai — raudonomis sutonomis. Tai sudarė labai gražų vaizdą. Palyda buvo ne vargonų, o akordeono.

SV. KAZIMIERO šventė įvyko kovo 9 d. Ta proga buvo surengti metiniai parapijos pietūs ir parapijos narių susirinkimas. Pristatyta nauja parapijos komiteto narė Danutė Skolny (Demereckaitė). Ją klebonas pakvietė susipažinti su parapijoje vedamomis knygomis.

VIETNAMO PABEGELIAMS sušelpiti per vyskupijos kuriją įteikta \$445.00. Aukos rinko Mykolas Januška, Ona Janciukenė, Stasys Ramanauskas ir Juozas Demereckas. Aukų po \$50: kun. J. Bertasius, J. Mikalauskas; \$30: Alf. Janciušas, J. Timmerman; \$25: J. Grabys, A. Kuncaitis; \$20: E. Fedaras, V. Giedraitis, E. Kalasauskas; \$15: M. Januška, O. Greening; \$10: E. Balbonienė, A. Balbonas, A. Balčiūnas, V. Janciušas, A. Lingė, V. Kriščiūnas, V. Marozas, A. Radzevičius, V. Rutkauskas, V. Zavadskienė, P. Ziminskas; \$5: J. Bežys, V. Daubaraitė, J. Barkauskaitė, J. Demereckas, K. Mažeika, St. Ramanauskas; \$2: St. Bart.

kevičius, O. Barkauski; \$1: L. Bartnik.

KUN. J. BERTASIAUS PAGERBIMAS. Susidaręs komitetas iš Onos Janciukenės, Teklės Timmermanienės, Viktorijos Daubaraitės, Aldonos Janciukenės ir Juozo Grabio kovo 23 d. surengė kun. J. Bertasius 65 metų amžiaus sukakties paminėjimą. 11 v. atlaikytos šv. Mišios, kurias aukų pats sukaštuvėninkas, pamokslą pasakė kun. K. Pugevičius, kuriame iškėlė kunigystės reikšmę ir reikalingumą.

Po pamaldų visi rinkosi į parapijos salę pietums. Žmonijų prisirinko tiek daug, kad šeimininkės vos vos visus sutalpino. Vaikai turėjo persikelti į klebono butą, kur juos ir vaišino Imike Korr.

Visiems susėdus prie stalų, šio paminėjimo programos vadovas Marijus Timmermanas paprašė kun. K. Pugevičių sukalbėti maldą ir palaiminti stalą. Pietų metu prie stalų patarnavo jaunimas. Pietums įpusėjus, valkūčiai atnešė 5 jubiliejinus pyragus, nes ant vieno negalėjo sutalpinti 65 žvakučių. Žinoma, valkūčiai klebonui padėjo ir tas žvakutės užpūsti. Pirmiausia sukaštuvėninką pasveikino šios programos vedėjas jaunimo vardu Marijus Timmermanas. Jis pažymėjo, kad kun. J. Bertasius yra ne tik klebonas, bet ir nuosirdus draugas. Sveikinimo žodį tarė parapijos komiteto vardu St. Ramanauskas ir palinkėjo klebonui Matuzalio metu. Taip pat sveikino KLB Winnipeg apylinkės pirm. Renuis Balčiūnas, o vicepirm. inž. J. Valaitis išteikė gražiai parašytą „atminties lentelę“ sugautai kun. J. Bertasius 9,5 pėdos ilgio žuviai, kuri iškimšta kabo parapijos salėje, simbolinią plaktuką ir didelę vinį. Klebonas apsidžiaugė plaktuku, nes statant šventovę jam vienas įkrito tarp sienų ir liko ten užmūrytas. Manitobos Lietuvių Klubu vardu kalbėjo jo pirm. Robertas Urbonas. Ev. Fedaras iškėlė paliktų pėdsakų jam žinimo reikšmę ir įteikė jo rūpesčių ta proga išleista šventosios albuma. Galiausiai sveikino rengėjų komiteto vardu Viktorija Daubaraitė, kuri įteikė visų susirinkusiųjų dovaną ir sveikinimus.

Gauta daug sveikinimų raštų iš Lietuvos, JAV ir įvairių Kanados vietovių. Visiems padėjo sukaštuvėninkas, pabrėždamas, kad pas mus nėra skirtumo ir grupavimosi; ypač pabrėžė gražų bendradarbiavimą katalikų su protestantais.

WINNIPEG DEKANATO kunigų susirinkimas ir lietuvių parapijos klebono jo 65 metų sukakties proga pagerbimas įvyko Šv. Kazimiero parapijos salėje kovo 10 d. Sveikinimo žodį tarė generalinis vikaras P. Dumphy. Svečiai lietuviškų papročių buvo pavaišinti. Vaisės paruošė Julija Ramanauskienė ir Ona Janciukenė. Kor.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių potvartavimas. Kapitalas — virš \$14,000,000.

MOKAME UŽ: depozitus (P.C.A.) 6% santuokas 11 1/2% term. depozitus 1 m. 12% term. depozitus 3 m. 11 1/2% reg. pensijų fondo 11 1/2% IMAME UŽ: nekiln. turto pask. 14 1/2% osmines paskolas 15%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

POLITINIO DARBO KONFERENCIJA Vasingtone, Shoreham-America viešbutyje, 2500 Calver St. NW (tel. 202-234-0700), birželio 8-9 d.d. organizuoja PLB, Kanados LB ir JAV LB visuomeninių reikalų komisijos. Ryšium su 40 metų trukusia Lietuvos okupacija norima apžvelgti bei įvertinti ligiolines laisvinimo pastangas, numatyti gaires lietuvių išsivysio veiklai ir ryšiams su paversta tauta. Pagrindiniais pranešėjais pakviesti prof. dr. V. Vardys ir dr. Br. Nemickas. Bus ir daugiau kalbėtojų. Apie JAV politiką Baltijos valstybių atžvilgiu pranešimus padarys Baltųjų Rūmų, JAV valstybės departamento ir JAV saugumo tarnybos pareigūnai. Kadangi šiuo metu vyksta pirminiai kandidatų į JAV prezidentus rinkimai, su prez. J. Carterio ir R. Reagano pažiūromis, skirtomis R. Europai ir Pakaltijai, supažindins jų rinkiminio vajeus vadovai. Konferencija yra vieša, jon kviečiami visi visuomeninio-politinio gyvenimo darbuotojai.

VEIKSNIŲ KONFERENCIJA birželio 21 d. Kultūros židinyje Brooklyne, NY, rengia VLIKas, susitaręs su Lietuvos Respublikos diplomatinė tarnyba. Pagrindinis dėmesys teks artėjančiai Madrido konferencijai. Bus stengiamasi suderinti lietuvių atstovavimą bei jų reikalavimų iškelimą Helsinkio akta pasirašiusioms valstybėms. Be paties VLIKO, yra numatyti Lietuvių Bendruomenės, ALTos ir BALFo pageidavimų pranešimai, organizacijų atstovų pasisakymai ir pasiūlymai. Konferencija bus užbaigta susitikimu su žurnalais.

Brazilija

JUBILEJINE ATEITININKŲ VAKARIENĖ Sao Paulo Lietuvių Namuose rengiama birželio 14 d. Ją bus paminėta dviguba sukaštis: ateitininkų organizacijos septynišiasdešimtmetis ir vietinių ateitininkų Brazilijoje trisdešimtmetis. Per Sao Paulo ateitininkų eiles yra perėję apie 200 asmenų. Vakarieneje dalyvaus Klevelando lietuvių vokalinių ansamblių „Nerija“.

BRAZILIJOS LIETUVIŲ LITERATŪROS BŪRELIS 1980 m. pabaigoje švęs savo veiklos dešimtmetį ir turės šimtąjį susirinkimą Sao Paulo mieste. Jo nariai susipažista su lietuvišiais rašytojais bei jų kūriniais, savo raštais ir vertimais prisideda prie savaitraščio „Mūsų Lietuva“ leidimo. Jie taipgi rašo atsiminimus apie Brazilijos lietuvių gyvenimą. Dalis jų buvo paskelbta spaudoje. Sukakties proga visa šią medžiagą planuojama išleisti atskira knyga.

NUZUDE LIETUVI. Policija ankstyvą balandžio 30 d. rytą kelių sankryžoje tarp Marg, Pihelros ir Castelo Branco rado sunkiai sužeistą Edmundą Sadauską, 44 metų amžiaus. Jis mirė vežamas Lapos ligoninė. Velionis buvo O. Sadauskienės-Piprienės ir jos pirmojo vyro sūnus, mechanikas, iš namų išėjęs balandžio 29 d., 4 v.p.p. Spėjama, kad jį nužudė banditai. Jis galėjo būti sunkiai sužeistas karu nors kiti ir atvežtas į minėtą pakelę arba sužalotas toje vietoje, nors jon niekada neidavo. A. a. E. Sadauskas buvo gimęs Brazilijoje 1936 m., gyvenė Lapa de Baixo. Palaidotas gegužės 1 d. Lapos kapinėse, dalyvaujant kun. S. Šileikai. Giliam liudėsi lylo motina Ona, patėvis Povilas, sesuo Valerija ir svinis Juozas Manoel su vaikais.

N. Zelandija

SIOJE TOLIMOJE VALSTYBĖJE dar tebėra nedidelis skaičius lietuvių. Neseniai jie netgi sudarė N. Zelandijos LB krašto valdybą, kurion buvo įrinkti: pirm. Milda Babrauskaitė-Hartley, nariai — Vacius Procuita, Antanas Atkočaitis, Rasa Cepulytė-Mills, Murray Hartley ir Derek Hartley.

Australija

SAVAITRASČIO „MŪSŲ PASTOGE“ LEIDĖJAI džiaugiasi stambia finansine parama, kurios jie susilaukė iš Sydnėjaus gyvenančių skaitytojų Onos Salkauskienės. Red. V. Kazokui į įteikė \$3.000 čekį. I Lietuvos nepriklausomybės kovas O. Salkauskienė buvo įsijungusi kaip savanorė sužeistųjų slaugė karo lauko ligoninėse. Pirmaisiais sovietinės okupacijos metais okupantai suėmė ir nukankino jos vyrą. Lika viena su nepilnametis sūnumi Henriku, kuri sugebėjo išmokslinti ir išugdyti į pirmaeilius Australijos dailininkus. Kai H. Salkauskas mirė 1979 m. rugsėjo 1 d., jo senutė motina liko vienu viena. Ji dabar parduotė Sydnėje turėtų namą ir beveik visus gautus pinigų išdalijo lietuviškiems reikalams, sau pasilikdama tik pragyvenimui būtiną minimumą.

SYDNEJAUS VIETNAMIEČIAI specialia demonstracija balandžio 27 d. paminėjo P. Vietnamo kapituliacijos penkmetį 1975 m. balandžio 30 d. Ji dabar yra paskelbta tautinės gėdos diena. Apie 2.000 vietnamiečių Sydnėjaus gatvėmis žygiavo prie žuvusiųs karius skirtą paminklą Hyde Parke. Čia buvo padėtas gėlių vainikas. Tarp kalbėtojų buvo ir Pavergtų Tautų Komiteto pirm. A. Kramilius. Tą pačią dieną nemažiau skaudžią sukaštį paminėjo ir Sydnėjaus lenkai, būtent, masinių karinių-

kų žudynių Katynę keturiasdešimtmetį. Sovietų aukos buvo prisimintos Sydnėjaus katalikų katedroje. Po pamaldų lenkai ir kiti tautybių atstovai susirinko prie karių paminklo Hyde Parke. Lietuviams su mūsų tautine trispalve atstovavo ALB Sydnėjaus apylinkės valdybos pirm. dr. A. Mauragis, Pavergtų Tautų Komitetui — jo pirm. A. Kramilius. Abu jie tarė lenkų šiltai sutiktą šiai progai skirtą žodį. „Mūsų Pastogėje“ rašoma, kad iš jos žinių apie Lietuvą dažnai parašo „Lenkų Žinių“ red. Dunin-Karwicki. Sydnėje taipgi gyvena Žagielliu pasirašinėjantis Paryžių leidžiamo žurnalo „Kultura“ bendradarbis, kurio dėka ten dažnai rašoma apie Lietuvą ir lietuivius. Jis ir jo žmona, abu kalbantys lietuviškai, yra gerai pažįstami eilei vietinių lietuvių. Abu nuolat dalyvauja lietuviškuose Sydnėjaus renginiuose.

SYDNEJAUS SPORTO KLUBAS „Kovas“ visuotiniame savo narių susirinkime balandžio 23 d. nutarė pasiūlyti specialius raštus Australijos premjerui M. Fraseriui ir olimpiniam Australijos komitetui, remiančius Maskvos olimpiados boikotą. Panašų raštą M. Fraseriui pasiuntė ir Australijos Lietuvių Fizinio Auklėjimo Sąjungos valdyba.

Britanija

BENE DIDŽIAUSIŲ DISKUSIJŲ D. Britanijos Lietuvių Sąjungos suvažiavime balandžio 26-27 d.d. susilaukė dabartinės Lietuvių Sodybos likimas. Ji buvo nupirktą už 6.000 svarų, o dabar yra verta apie 200.000 svarų. Iš tikrųjų apie jos pardavimą nebuvo nė galvota, bet jį dabar skatina noras įsigyti naują lietuvišką centrą vidurinėje Anglijoje, kur juo galėtų naudotis kaimyninės kolonijos ir netgi Skotijos lietuviai. Nepardavus Lietuvių Sodybos, reikėtų tenkintis kuklesniu pirkinio, kuris teltų vertas apie 30.000 svarų. Po ilgų diskusijų nutarta įsigyti naują centrą. Galimybės pavesta iširti specialiai įrinkti komisijai — K. Bivaniui, E. Sovaui, R. Sovaui, Z. Jurui ir V. Danilavičiui. „Europos Lietuvių“ dar prieš DBL Sąjungos suvažiavimą paskelbė Lietuvių Sodyboje gyvenančių devynių pensininkų pareikšimą, nuogaustąjantį dėl galimo jos pardavimo. Sodyboje jie esą turi keturias pensininkams labai svarbias sąlygas: 1. nuolatinį religinį kun. A. Gerybos patarnavimą, 2. lengvą prieinamas medicinines paslaugas, 3. sveiką gamtinę aplinką, 4. galimybės susitikti su tautiečiais ir įsijungti į lietuvišką veiklą. Faktas bentgi lieka faktas, kad prie Londono esanti dabartinė Lietuvių Sodyba didesnio skaičiaus tautiečių tesusilaukia per Sekmines. Vidurinės Anglijos ir Skotijos lietuviams ji sunkokai tepasiekia.

SV. KAZIMIERO PARAPIJOJE Londone balandžio 25-28 d.d. viešėjo prel. Pijus Ragažinskas iš Sao Paulo, Brazilijos. Balandžio 27 d. jis atnašavo Mišias ir pasakė pamokslą. Svečias taipgi buvo užsukęs ir į DBL Sąjungos suvažiavimą. Parapija Motinos Dieną paminėjo klebono kun. dr. J. Sakavčiaus atlaikytomis Mišiomis. Po pamaldų užkandį motinoms surengė Sv. Kazimiero klubas. Jas pasveikino pirm. J. Semeta, o programą atliko šeštadieninė Londono mokykla, vadovaujama R. Kinkos.

Italija

VATIKANO RADIJAS savo gegužės 3 d. laidoje paminėjo a.a. mons. Klemenso Razmino staigią mirtį Frankfurtu balandžio 30 d. Pirmenama, kad 1960-74 m. velionis buvo lietuviškųjų Vatikano radijo laidų bendradarbiu, o iki savo mirties — Kanados lietuvių savaitraščio „Tėviškės žiburiai“ korespondentu Romoje. Velionis, gimęs 1912 m., kunigij įšventintas 1936 m., buvo religijos dėstytojas ir žurnalistas, pasižymėjęs dideliu nuosirumdumu. Jam taipgi teko būti Kauno metropolito arkiv. J. Skvirecko sekretoriumi, kai pastarasis iki savo mirties 1959 m. gyveno Austrijoje ir ruošė naują šv. Rašto vertimą į lietuvių kalbą. Jam talkino a.a. mons. K. Razminas. Kiti šaltiniai praneša, kad velionis gegužės 3 d. buvo iškilmingai palaidotas Dieburge, V. Vokietijoje.

Vokietija

BALTIECIŲ DRAUGIJOS VOKIETIJOJE 25 metų sukaktis balandžio 26 d. paminėta Duesseldorfe, kur ji yra užregistruota valdžios įstaigoje. Su jos istorija bei veikla dalyvių supažindino ministerijos direktorius dr. R. Toyka. Meninę programą daugiausia atliko latviai ir estai, lietuviškų dainų padainavo M. Simaniūskytė-Panse. Minėjimą iš sveičiarjos sostinės Berno buvo atvykęs dr. A. Gerutis, devynerius metus ejęs šios draugijos vicepirmininko pareigas, o dabar vadovaujantis tos draugijos lietuvių-vokiečių sekcijai.

VLB SPUTTGAARTO APYLINKES VALDYBAI vadovauja pirm. Eugeneja Lucienė. Nors apylinkės ribose gyvena apie 200 lietuvių, Lietuvių Bendruomenėi priklauso tik 59, o solidarumo įnašą moka 48. Neregulariai veikiančiai mokyklėlei vadovauja E. Lucienė. Pernai buvo surengti Vasario 16 d. šilbirnių tremimų minėjimai, pagerbtos motinos, iškilmingai sutiktas vysk. A. Deksnys, suorganizuota Kalėdų eglutė vaikams.

Simon's TELEVISION
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam „ADMIRAL“ ir kitų firmų televizijas bei „stereo“ aparatus. Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.

Naujas lietuvių kelionių biuras

Simon's Travel Service
kviečia keliauti kartu!
1980

Vilnius — spalio 3-11
Vilnius — lapkričio 3-11

13 dienų su giminėm!

Vilnius — Ryga liepos 8-22 — (dainų šventė Vilniuje)
Vilnius — Ryga rugsėjo 1-15
Vilnius — Ryga gruodžio 22 — sausio 5, 1981
Kelionių ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba

Mūsų biuras sutvarko dokumentus, reikalingus iškvietimams vizitui.

Tel. 537-3060 arba 532-8772

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2
(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

Boikotas tarptautinės olimpiados Maskvoje

ST. DARGIS

Ryžtinga lietuvių sportininkų iniciatyva

Sovietų žygis į Afganistaną atnaujino žiaurius ir klaidius 1940 m. prisiminimus Lietuvoje. Juo labiau apmaudas sustiprėjo, nes sovietai šiemet rengiasi pasaulinei olimpiadai. Kilo ryžtas veikti, kad Kanados sportininkai minėtoje olimpiadoje nedalyvautų. Sovietinė sistema neverta laisvojo pasaulio tautų pagarbos, nes vienoje rankoje laiko ginklą, nešančią smurtą ir mirtį, o antroje — neva olimpinę palmę.

Dabartinis Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos pirm. Pranas Berneckas, pasitaręs su Toronto "Vyčio" ir "Aušros" sporto klubų vadovais bei suinteresuotais visuomenininkais, sukvietė posėdį. Jame sudarytas Kanados Lietuvių Sportininkų Maskvos Olimpiadai Boikotuoti Komitetas. Vadovauti sutiko inž. H. Lapas, visuomenininkas ir sportininkas — slidininkas. Komiteto tikslas buvo dvejopas: nuteikti lietuviškąją visuomenę, kad boikoto reakcija būtų stipri ir viešinga, įtaigoti Kanados vyriausybę, kad patvirtintų buvusio konservatorių ministrų kabineto sprendimą š. m. sausio 26 d. nesiųsti Kanados sportininkų į Maskvos olimpiadą. Pagamin-tos sagos — ženklai, vykusiai suprojektuotos dail. A. Vektėrytės. Saga vaizduoja olimpinis skritulius su spygliuotomis vielomis. Kad lietuviškoji visuomenė panorą būti aktyvi boikoto dalyvė, rodo šis faktas — apie 800 boikoto ženklų buvo išparduoti per trejetą savaitgalių.

Laiškai parlamento nariams

Dar svarbesnis darbas laukė komiteto narių, būtent, paruošimas laiško anglų kalba Kanados parlamento nariams ir ministrų kabinetui. Tekstą suredavo žinomos sportininkų šeimos narė Danutė Rautinš ir komiteto pirm. inž. Haris Lapas. Laiške trumpai paliečiama baltiečių pabėgėlių problema, sovietų agresija bei laisvės branginimas ir kova už ją. Štai laiško ištrauka:

The West has had plenty of time to realize that, when dealing with the Soviets, it cannot win by giving in. We, as Canadian citizens, feel that the participation of Canadian athletes in the Moscow Olympics and their salutation of the Soviet flag would simply be obscene.

We urge our government to show some self-esteem by boycotting the 1980 Moscow Olympics.

Nors buvo laukiama teigiamo vyriausybės pasisakymo boikoto reikalu, tačiau min. pirm. Trudeau norėjo platesnio Vakarų valstybių boikoto ir, matyt, paskelbimą derino su JAV sekretoriaus Vance vizitu Otavoje š. m. balandžio 22 d. JAV kongresas jau buvo pasisakęs už Maskvos olimpiados boikotavimą, kanadiečių boikoto paskelbimas vizito metu reikštų solidarumą didžiajam kaimynui. Tačiau tai buvo tik spėjiojimai, dėlto veikti reikėjo nedelsiant. Balandžio 18-20 savaitgalį suorganizuota talka išsiųsti 300 laišku. Į talką atėjo p. p. Kojelienė ir Dambarienė. Specialia siunta laiškai pasiekė parlamento narius balandžio 21 d. Komiteto nariai, žinodami, kaip efektingas yra laišku rašymas demokratiniuose sistemoje, norėjo, kad laiškai pasiektų parlamentarus dieną prieš valstybės sek. r. Vance vizitą.

Sėkmingi rezultatai

Kad komiteto suplanuota veikla ("timing") buvo sėkminga, rodo gautų laišku gaumumas. Į komiteto laišką atsakė 73 parlamentariai ir ministrai. Vargiai kuris kitas lietuviškas žygis susilaukė panašaus atsiliepimo.

Kanados užsienių reikalų min. Mark MacGuigan savo laiške sako:

As you know, I announced on April 22 the Government's decision to request that the Canadian Olympic Association not participate in those Games. The Government's reasons for doing... so are contained in my formal statement, a copy of which I attach for your information.

The decision on the Olympics would not of course have been taken if we had not been certain that a boycott was the most effective way to make clear Canada's disapproval of the Soviet military aggression in Afghanistan to the government and people of the Soviet Union.

Tik vienas NDP atstovas Mark W. Rose nesutiko su komiteto laiško turiniu. Ypač šiltai pasisakė mūsų atžvilgiu buv. Clarko min. kabineto nariai: Walter Baker, Sinclair Stevens, Don Mazankowski, Jack Epp, Steve Paproski ir kt. Taip pat atsakymų susilaukta iš da-

bartinės liberalų vyriausybės ministrų: Jean-Luc Pepin, Jean Chretien, J. Gilles Lamontagne, sen. R. J. Perrault, PC, ir kt.

Komiteto nuomone, vyriausybės sprendimas buvo padarytas žymiai anksčiau, bet laišku pasiuntimas palengvino ir paskatino Kanados parlamentą boikotą paskelbti. Ryšium su paskelbtu boikotu taip pat buvo atšauktos "Canada Cup" ledo ritulio žaidynės, ministrų ir kitų pareigūnų pasikeitimo vizitai su sovietais. Suvaržomas eksportas, taikomos sankcijos auklėjimo, kultūros ir sporto srityse. CBC televizijos tinklas netransliuos žaidynių programų iš Maskvos, kaip buvo anksčiau suplanuota.

Olimpiados boikotas sovietams yra nemažas smūgis, nes "Vadove komunistų partijos aktyvistams" buvo atspausdintas sekantis pareiškimas: "Leidimas ruošti pirmoje socialistinėje valstybėje olimpinis žaidimus reiškia pakankamą įrodymą svarbaus istorinio įvykio ir pripažinimą mūsų (sovietų) teisingai vedamos užsienio politikos".

Kanados olimpinėje krepšinio komandoje žaidžia "Aušros" klubo narys Leonas Rautinšas. Leonas, kuris labai gerai

pasirodė Puerto Rico kvalifikacinėse krepšinio žaidynėse, pareiškė, kad Maskvoje nežais. Jo motyvai aiškūs: sovietai, okupavę Lietuvą ir Latviją, išžudė daug jo mamos ir tėčio giminių. Gegužės 13 d. Leonas buvo atskraidintas "Canadian Broadcasting Corporation" lėšomis iš Syracuse universiteto į Torontą ir sykiu su šeimos tėvais buvo filmuojamas. Minėtoje programoje Leonas aiškiai išdėstė savo motyvus, kodėl (nors kaip sportininkui ir labai rūpėtų) nevyks į olimpinis žaidimus Maskvoje.

Tolimesnė komiteto veikla

Komitetas veiklos nenutraukia, stebi tolimesnę olimpinį žaidynių ruošos eigą ir pasiruošęs, reikalui esant, vėl tinkamai reaguoti ir veikti. "Paramos" banke atidaryta sąskaita. Tenka pastebėti, kad komitetas neprasė jokių aukų iš lietuvių visuomenės; susidariusios sagų ir spausdinimo išlaidos buvo padengtos komiteto narių. Gauti laiškai ir susirašinėjimo medžiaga ryšium su rengiamu boikotu numatoma perduoti ŠALFAS centro valdybos archyvu. Komiteto adresas: The Canadian Lithuanian Athletes Against the Moscow Olympics, 1011 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8, Canada.

Lietuviškoji visuomenė pra-

Kanados min. pirm. J. CLARK įteikia Viscount Alexander žymenį Kanados krepšinio rinktinės žaidėjui LEONUI RAUTINSUI kaip žymiausia 1978 m. janiui sportininkui, sėkmingai atstovaujančiam Kanadai

šoma įsigyti boikoto sagas ir jas viešai nešioti. Kaina — tik \$1.00. Tuomi bus parodytas kanadiečiams lietuvių nusistatymas Maskvos olimpiados atžvilgiu.

Grįžtant prie Leono Rautinšo, tenka pastebėti, kad jis Syracuse un-te studijuoja žurna-

listiką ir komunikaciją. Prasi-dėjus boikoto sąjūdžiui, jo profesorius pakeitė semestrinio darbo temą ir liepė rašyti apie Maskvos olimpiados boikotą lietuvišku požiūriu. Leonas ir ketina darbe pabrėžti, kad šandien Afganistano kovose žūsta lietuviai jaunuoliai, stumiami

grobuoniškų sovietų tikslų, kaip sovietų kariai, o olimpinėje sporto arenoje pristatomi ne kaip lietuviai, bet kaip sovietiniai sportininkai.

Komitetą sudaro: inž. H. Lapas, Pr. Berneckas, D. Rautinš, K. Kaminskas, St. Jokūbaitis, St. Dargis ir kiti.

MATĖTE DABAR TIPIŠKĄ KANADIETĮ?

Pasižiūrėkite
į veidrodį!

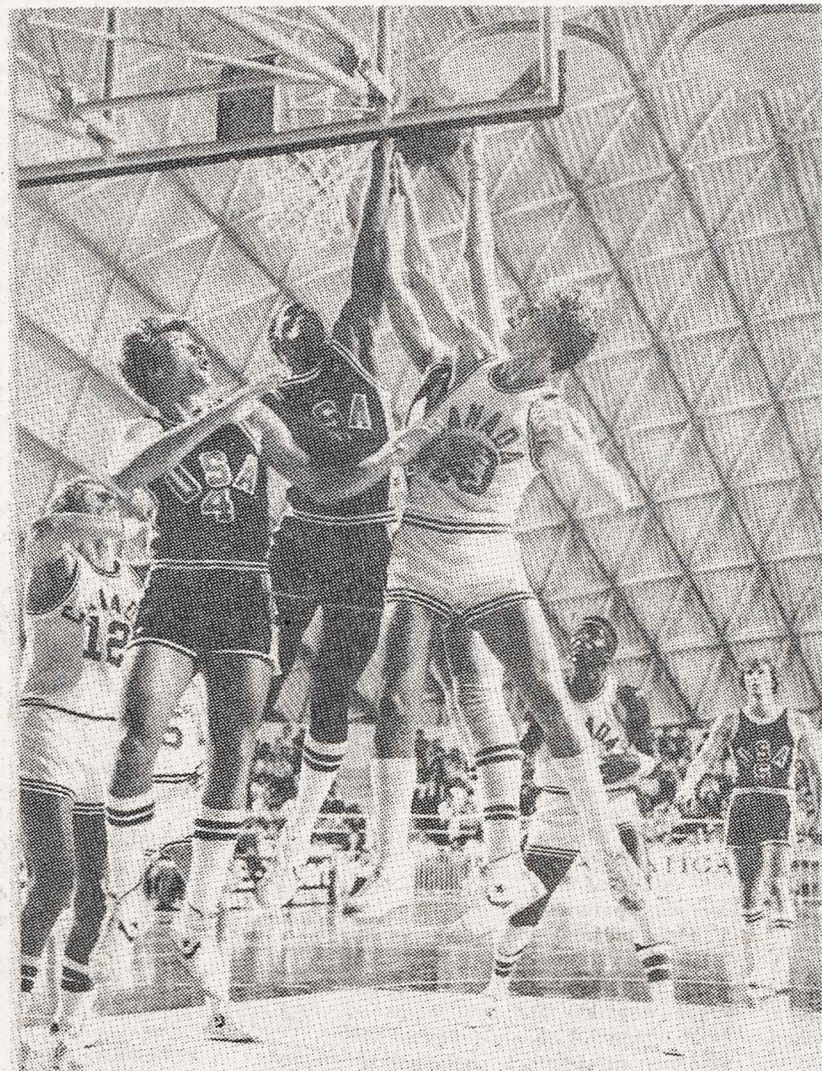
Daugiakultūriškumas / Kanadiečių patirtis

Honourable Jim Fleming
Minister of State
Multiculturalism

L'honourable Jim Fleming
Ministre d'État
Multiculturalisme

Canada

Žymusis Kanados krepšinio rinktinės žaidėjas LEONAS RAUTINSAS tarptautinėse žaidynėse Manilos mieste, Filipinuose, 1978 m.

A+A

BRONIUI ČESNAI

Australijoje mirus,

jo brolių VLADĄ, žmoną ONUTĘ, gimines ir jų
šeimas nuoširdžiai užjaučiame —

Janina - Pranas Visbarai

Verna - Petras Prancėvičiai

Zelma - Otonas Stasiuliai

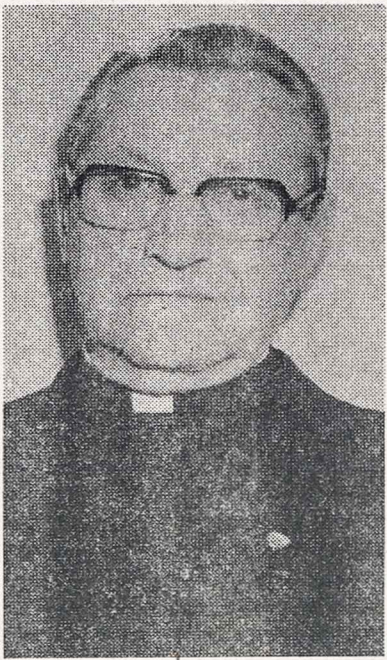
Nuo mielos Žemaitijos iki Kanados

Kunigo Domininko Lengvino keturiasdešimties metų kelias ALFONSAS KAKAS

Jau netoli dvidešimties metų jis klebonauja skaičiumi labai negausioje, bet kiauariai lietuviškoje Windsor (Ontario) Šv. Kazimiero parapijoje, energijos perteklių aukodamas ir trijų lietuviškų parapijų Detroito tautiečiams (nežinantiems turio paaikškinti, kad Windsoras ir Detroitas yra Kanados ir JAV kaimyniniai miestai, atskirti plačios Detroito upės). Dažnai ji matome Detroito lietuvių šventovėse koncelebracinių pamaldų metu prie altoriaus, ypač iškilmingų minėjimų, vestuvių, laidotuvių atvejais. Be jo talkos neapseina nė vienos priešvėlykinės rekolekcijos. Jį sutinkame ir kelių Detroito lietuvių organizacijų susirinkimuose, ir kultūrinuose pobūviuose, ir privačiuose, ypač žemaičių namuose. Ne populiarumo įieškodamas jis tai daro, o pildydamas kunigo ir žmogaus pareigą. Ne pirmųjų kėdžių salėse tai asmenybė, o kuklus dalyvis, vienas iš mūsų. Toks yra kunigas Domininkas Lengvinas, švenčias Dievo tarnybos 40-ties metų sukaktį.

Jis gimė 1914 m. liepos 13, Girininkų kaime, Gargždų valsčiuje, Kretingos apskrityje. Vidurinį mokslą ėjęs Švėkšnos "Saulės" gimnazijoje, 1933 m. įstojo į Telsių kunigų seminariją ir ją baigė 1940 m. pavasarį. Telsių katedroje 1940 m. gegužės 23 d. vysk. Justino Staigaičio išventintas kunigu, pirmasis šv. Mišias — pirmicijas atlaikė tu atmintinų metų birželio 30, kai jau dvi savaites Lietuvoje šeiminkavo baltiausiai istorijai barbarai.

Po trejų metų pastoracinio darbo Skuode, po dar keliolikos mėnesių gimtojo Gargždų parapijoje kun. D. Lengvinas 1944 m. spalio 8 turėjo Žemaitiją palikti ir atsidūrė Bavarijoje. Pokario Vokietijoje pastoracinio darbo dirbo keliose stovyklose ir tik tarp lietuvių: Rebendorfe prie

KUN. DOMININKAS LENGVINAS, Windsorio lietuvių parapijos klebonas, minintis 40 metų kunigystės sukaktį

Eichstaedto, Dornstadte prie Ulmo, Schwaebisch Gmuende.

Ameriką ir Čikagą pasiekė 1950 m. kovo 29. Deja, "pasaulio lietuvių sostinėje" įsikurti nepavyko. Persikėlęs į Mičiganą, 11 metų darbovosi Grand Rapids vyskupijos amerikiečių parapijoje. Paskui išvyko į Teksas valstiją, kur El Paso vyskupo buvo paskirtas administruoti Columbus miestelio meksikiečių parapiją. Viltis patekti į lietuvių parapiją už metų išsipildė. Kai kanadiškiam Windsore prirėkė lietuvių kunigo, Londono vyskupas kun. Domininką pakvietė vakuojančią vietą užimti. Į Windsorą jis persikėlė 1962 m. spalio vidury.

Kaip iš negausių biografinių datų matome, kun. D. Lengvinui buvo lemta gimti prieš pat pirmąją didžiąją pasaulinę audrą, o prie altoriaus ateiti antrąją pasaulinę audrą įsiutus ir Lietuvą nušlavus. Kunigo pareigos už tėvynės ribų, sumišusiam ar tiesiai pamišusiam pasauly tikrai nėra lengvos. Iš kelių šio rašinio užuominų matome, kad kun. D. Lengvinas savo pareigas keturias dešimtis metų pavyzdinčiai ėjo.

Sukaktuviniui linkiu su Windsorio ir Detroito lietuviams likti dar daugelį metų!

PRANEŠIMAS IŠ BRAZILIJOŠ

Vilnius "Imigranto žurnale"

PR. GAVENAS

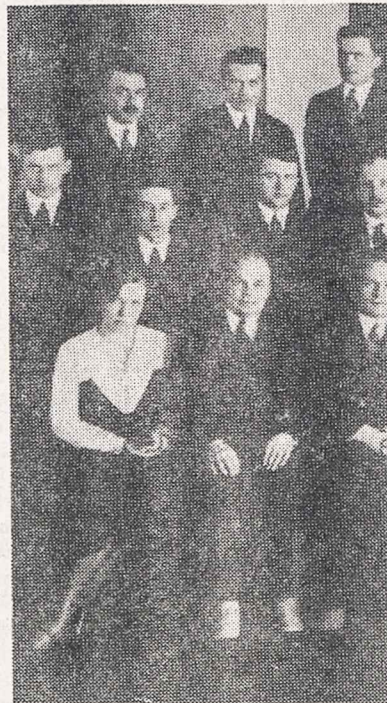
Brazilija yra stambus tautų tirpymo katilas. Mat, Brazilija — jauna valstybė, kurią sudaro įvairių kraštų ateiviai. Jų vakai, gimę Brazilijoje, griežtai laikomi brazilais. Stengiamasi, kad jie užmirštų savo tėvų gimtąją žemę ar nors mažiausiai ją prisimintų.

Reikšmingas vieno mūsų jaunų tautiečio atvejis. Jonukas N., seselių mokykloje turi prisistatyti su savo asmens dokumentais. "Aš, Jonas toks ir toks, lietuvis". — "Kur gimęs?" — "Brazilijoje". — "Tai tu brazilas", tvirtina mokyklos sekretorė. — "Ne, aš lietuvis!", trypia kojom ir verkdamas šaukia berniukas. Tačiau vėliau turi nusileisti, nes visi tokie rašomi brazilais.

Betgi šiais pastaraisiais keletais metais ir Brazilijoje, ypač Sao Paule, atgimsta kitatautiškumas — įvertinimas ir prisiminimas tėvų bei protėvių tėvynės. Manau, kad prie šio proceso nemažai prisidėjo ir lietuvių tautinis susipratimas.

Sio "atgimimo" bei įvertinimo reiškiniai — tai šiemet jau "TV-toji Kultūrinė Imigrantų Paroda", "V-toji Imigrantų Olimpiada" ir, kas mums čia įdomiau, jau antri metai išeinantis oficialus imigranto laikraštis — "Jornal Do Imigrante", kur "brazilai" kviečiami rašyti temomis apie savo tėvų bei senelių tėvynes.

Jau nuo seniau kasmet rengiama baltiečių meno ir kultūros paroda, kuri pajavrinama tautiniais šokiais bei dainų ansambliais. Tai atkreipia nemažai dėmesio į Baltijos tautas, ypač Lietuvą. Tačiau tik dabar tokia įvairių tautų kultūrinė paroda, imigrantų olimpiada bei sporto rungtynės, dainų bei šokių festivalis su renkama iš įvairių tautų atstovų gražuole arba, kaip čia sako, karalienė, yra organizuojama augštų valdžios sluoksnių, kviečiant įvairias tautas per oficialius konsulus bei atstovybes. Į lietuvių,

Apskričių ir miestų inžinierių suvažiavime 1932 m. Lietuvoje. Iš kairės I eilėje: Slėnytė, A. Salkauskis, dr. Barauskas, vicemin. Stencelis, vidaus reikalų min. Rusteika, statybos insp. Novickis, archit. Reisonas, archit. Mačiūskis, x; II eilėje: Mačiūnas, trečias — Paškevičius, šeštas — Lelis, aštuntas — Gargasas, dešimtas — Dragašius. Inž. K. Germanas — III eilėje penktas (po lempa)

vietiniai veikėjai, o atsakingas redaktorius yra aktyvus kariuomenės pulkininkas Antonio Barcellos Borges. Jis ir įvairių etninių manifestacijų organizatorius. Per susidariusias pažintis (Brazilijoje tai turi lemiamos reikšmės) jis ne tik lietuviams padeda, bet ir prašo jų iniciatyvos bei talkos. Ir, kur tik gali, lietuvių favorizuoja, ypač "Imigrantų žurnale".

Paskutinis "Jornal Do Imigrante" numeris ypač iškelia Vilniaus universitetą. Pirmame puslapyje, kur surašyta numerio turinys, tris ketvirtadalius vietos užima "Ketvirtas šimtmetis — Vilniaus universitetas, Lietuvos kultūros centras" ir dvi didelės nuotraukos. O laik-

Inžinierių Germaną išlydėjus

P. LELIS

S. m. balandžio 18 d. širdies smūgio ištiktas St. Charles, Ill., mirė buvęs nepriklausomos Lietuvos susisiekimo ministeris inž. K. Germanas, 83 m. amžiaus.

Velionis buvo gimes 1897. X. 9 Svetošino dv., Paežerio valsč., Šakių apskr., dvaro darbininkų šeimoje. 1915 m. baigė "Saulės" mokytojų kursų Vilniuje, bet neteko mokytojauti, nes priartėjus frontui, pasitraukė į Rusiją, kur baigė ten nusikėlusią Panevėžio realinę mokyklą.

Po bolševikų revoliucijos 1918 m. grįžęs Lietuvon, įstojo savanoriu į besisteigiančią Lietuvos kariuomenę, o vėliau į karo mokyklą, kurią baigė 1920 m. ir dalyvavo kovoje už Lietuvos laisvę. 1923 m. dalyvavo savanorių eilėse, vaduojant Klaipėdos kraštą. Pasibaigus nepriklausomybės kovoms, 1922 m. įstojo į tais metais įsteigtą Lietuvos universitetą, kurio technikos fakultetą baigė 1929 m. pirmoje inžinierių laidoje.

Tuo metu atsisteigusiai Lietuvos valstybei labai trūko įvairių specialistų, ypač provincijoje, kur augstas vietos turėjo užimę įvairūs iš Rusijos grįžę svetimtaučiai, neva specialistai.

Velionis buvo vienas iš pirmutinių diplomuotų inžinierių 1929 m. paskirtas apskrities inžinieriaus pareigoms Panevėžyje, kur jis darbovosi devynerius metus. Panevėžio apskritis savo didumu buvo antroji po Šiaulių ir savo finansiniu pajėgumu galėjo vykdyti didesnes statybas — ligoninių, mokyklų, tiltų, pientų.

Inž. Germanas pradėjo Panevėžio apskrityje statyti įvairių gelžbetonio konstrukcijų tiltus, kokių iki tol Lietuvoje nebuvo. Pvz. jo projektą 1934 m. pastatytas Palūniskio tiltas — arka su trim šarnyrais turėjo 50 metrų angą, kas tais laikais buvo naujybė.

Dabar naudojamas tiltų statybai suveržtas betonas (prestressed concrete), kuriuo pasiekiami šimto ir daugiau metrų angos, tada dar nebuvo žinomas. Tuomet Lietuvoje buvo du žymūs gelžbetonio specialistai: prof. Morkūnas ir inž. Rozenblumas (statę tiltus Panevėžyje ir Alytuje).

Inž. Germanas buvo atsargus ir nerizikavo — kai jis sudėdavo tiltui armatūrą, tai kartais pakviesdavo profesorių apžiūrėti, nes armatūros sudėjimas yra labai komplikotas darbas. Pvz. prieš Kauno miesto savivaldybės statomo milžiniško garažo sugriuvimą prof. Morkūnas buvo pasakęs savo studentams: "Jei norite pamatyti, kaip reikia dėti armatūrą, tai pasi-

žiūrėkite kaip yra daroma statomame miesto garaže". Statytojai jo patarimų neklausė, ir baigiamas statyti garažas sugriuvo kaip kortų namelis.

Inž. Germanas paliko Panevėžio apskrityje daug pristatytų tiltų, pradžios mokyklų, bet nebaigtą apskr. ligoninę, nebaigtus pientus į Ramygalą ir į Pasvalį. Apie savo veiklą Panevėžyje jis plačiau yra parašęs monografijoje "Panevėžys". Po sėkmingos darbuotės Panevėžyje 1938 m. sausio 1 d. jis buvo paskirtas švietimo ministerijos specialių mokslų direktorium. (Panevėžio apskr. inžinieriaus pareigas teko perimti čia rašančiam).

Direktorius pareigose velionis išbuvo tik vienerius metus, nes min. pirm. V. Mironas, pertvarkydamas savo ministerijos kabinetą 1938. XII. 5 pakvietė jį užimti susisiekimo ministerio vietą. 1939. III. 28 atsistatydinus Mirono kabinetui, naujas min. pirm. gen. Černius paprašė inž. Germaną pasilikti savo pareigose. Jam ministeriaujant man tekdavo užėti pas jį pasitarti įvairiais Panevėžio apskr. nebaigtų statybų reikalais. Jis man sakydavo, kad maloniausiai prisimena Panevėžį, kur praleido gražiausius savo jaunystės metus.

Tuo laiku jau buvo juntamas tolimos audros dundėjimas ir artinimasis prie Lietuvos. Mūsų vyriausybės dažnai keitėsi. 1939. XI. 21 atsistatydino gen. Černiaus vyriausybę. Inž. Germanas paliko susisiekimo ministeriją naujam ministeriui J. Masiliūnui ir grįžo į švietimo ministeriją specialiųjų mokslų direktorium.

1941 m. laikinoje Lietuvos vyriausybėje buvo susisiekimo min. inž. A. Novickio pavaduotoju, o vokiečių okupacijos metu — susisiekimo reikalų tarėju. Paskutinį kartą su inž. Germanu matėmės 1944 m., kai jis atvyko į Panevėžį tarnybos reikalais. Velionis studentaudamas buvo neolituas ir priklausė tautininkams. Per apskričių inžinierių suvažiavimus, kurie įvykdavo beveik kasmet, velionis sumaniai keldavo įvairius techniškus ir ūkio klausimus ir vyraudavo diskusijose, niekad nevengdamas išklausyti ir kitų nuomonės. Rašė daugiau technikos ir ūkio spaudoje.

Velionis, atidavęs savo jėgas ir išmintį tėvynei Lietuvai, iškeleliavo amžinybėn, palikdamas liūdesyje brangią šeimą ir buvusius draugus.

P. S. Iš jo kolegų miestų ir apskr. inžinierių liko: J. Dačys Bostone, A. Gargasas ir L. Nagys Klevelande, A. Paškevičius Otavoje, J. Dragašius ir P. Lelis Toronte, K. Reisonas Australijoje, V. Mačiūnas JAV.

Apskričių ir miestų inžinierių suvažiavime 1932 m. Lietuvoje. Iš kairės I eilėje: Slėnytė, A. Salkauskis, dr. Barauskas, vicemin. Stencelis, vidaus reikalų min. Rusteika, statybos insp. Novickis, archit. Reisonas, archit. Mačiūskis, x; II eilėje: Mačiūnas, trečias — Paškevičius, šeštas — Lelis, aštuntas — Gargasas, dešimtas — Dragašius. Inž. K. Germanas — III eilėje penktas (po lempa)

raščio vidury beveik visą dvigubą puslapi — septynias skiltes — užima ryškus užvardinimas "Lietuvos kultūros centras — Vilniaus universitetas švenčia savo 4-tą šimtmetį" ir didelės fotografijos.

Pati informacija, kurią paruošė Rymantė Steponaitytė, trumpai apžvelgia Lietuvos geografinę padėtį, jos istoriją, kalbą, kultūrą. Pastarojoje srityje įsiterpia Vilniaus universitetas, jo istorija, veikla, svarba Lietuvai ir kitom artimom valstybėm.

Straipsnis duoda gan pilną vaizdą veiklos, kurią universitetas praityje nuveikė ir tęsia lig šiol.

"Jornal Do Imigrante" paten-

● Toje savo (laisvės) kovoje mes negalime tikėtis greito laimėjimo, nes istorijos įvykiai bresta tik lėtai. Mes tad neturime nekrautramdi įvykių eiga matuoti trunko savo gyvenimo matu. DR. J. ERETAS

Lietuvių sporto žaidynėse Toronte dalyvavę Hamiltono "Kovo" jaunieji krepšininkai

Nuotr. J. Urbono

Laisvės Olimpiada Toronte

Š. m. liepos 4-6 d. Etobicoke, Ont. (Toronto) įvyks pavergtų tautų olimpiada. Ją organizuoti pradėta dar prieš įvykius Afganistane, 1979 m. lapkričio mėnesį. Jos organizavimas vyksta sparčiu tempu. Veikia įvairūs komitetai: finansų, sporto programos, informacijos ir t. t. Tie, kurie yra aktyviai prisidėję prie šio renginio organizavimo, dirba ilgas valandas. Teko ir man dalyvauti kaip spaudos atstovei viename vykdomojo komiteto posėdyje.

Idomu stebėti, kaip skirtingų tautybių žmonės prie bendro stalo rūpinasi savo kraštų laisvės netekimą kelti viešumon visokiausiais būdais. Šį kartą pasinaudota tarptautine padėtimi ir Maskvoje vykstančia 1980 m. olimpiada. Noras iškelti viešumon faktą, kad tarptautinėse olimpiadose neturi teisės atstovauti saviems kraštams atletai iš Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Ukrainos, sujungę šių tautybių žmones. Nors būna ir kivirčių, nes kiekvieno krašto organizacinė patirtis bei išmintis šiek tiek skirtinga, tačiau nerūsta ir kompromisų, kai renginio tikslas viršija skirtumus. Šiuo metu labiausiai rūpi atletų, žiūrovų bei kitataučių sudominimas dalyvavimu olimpiadoje.

Telkiant olimpiadai lėšas, ruošiamas "cocktail" — priėmimas penktadienį, gegužės 30 d., 7 v.v., Toronto Prisikėlimo parapijos Parodų salėje. Bus trumpa meninė programa, pranešimas apie olimpiadą, proga pasišnekučiuoti bei pateikti tolimesnių siūlymų olimpiados pasisekimui. Taip pat bus stengiamasi sudominti angliškiosios spaudos atstovus — ir jie kviečiami dalyvauti. Finansų komiteto atstovai bilietus ir šį renginį jau pardavinėja.

Kadangi ateina daug paklausimų ir iš angliškiosios spaudos atstovų bei pramonės įmonių, ir kurias buvo kreiptasi dėl finansinės paramos olimpiados programai, įsteigta raštinė (1980 Free Olimpiad, 1631 Bloor St. West, Toronto, Ont. Canada M6P 1A6, telefonas (416) 534-1444). Raštinė yra V. Dauginio draudos įstaigoje netoli Toronto Lietuvių Namų. Pasamdyta ir tarnautoja Rūta Girdauskaitė, kuri dirba toje raštinėje nuo 10.30 v. ryto iki 7 v. v. Visais olimpiados reikalais galima kreiptis tenai.

Išspausdintos olimpiados brošiūros anglų kalba, ruošiami plakatai, kurie bus išdalinti per kolonijas Kanadoje ir Amerikoje su kišenatėmis, kuriose tautiečiai ras reklamines brošiūras ir galės jas pasiimti. Ruošiama olimpiados programa, kurioje kiekviena iš keturių tautybių turės progą aprašyti savo politinę, kultūrinę, bendruomeninę bei sporto istoriją. Programa kartu bus ir įėjimo bilietas į visus olimpiados renginius. Programą bus galima gauti nuo birželio mėnesio pradžios.

Liepos 3, ketvirtadienį, ruošiamas banketas Ukrainiečių Namuose (Christie — Bloor gatvės kampe, Toronte). Kiekviena iš tautybių ta proga pasiūlys po vieną iškilniausią sportininką premijai. Šiuo metu iškilniausių atletų parinkimu rūpinasi olimpiados sporto komitetas. Po atletų apdovanojimo bus vakarienė, kurioje bus suderinti visų keturių tautybių valgiai.

Liepos 4, penktadienį, įvyks olimpiados atidarymo iškilnės. Bus vėliavų ir atletų para-

das. Aštuoni bėgikai, po du iš kiekvienos tautybės, atneš olimpinę ugnį iš Etobicoke miesto rotušės. Iš viso bėgs dvi mylios iki Etobicoke olimpinio stadiono. Stadijonan įėjus parado dalyviams, bus himnas, vėliavų pakėlimas, olimpinės priesaikos davimas ir ugnies uždegimas. Sveikins Etobicoke burmistras Flynn. Po to — visų keturių tautybių kultūrinis festivalis.

Seštadienį, nuo pat ryto, prasidės olimpinės žaidynės: futbolas (ukrainiečiai prieš latvius), tinklinio rungtynės vyrų ir moterų klasėse, vyrų ir moterų lengvosios atletikos turnyrai — šokimas į tolį, bėgimas, jėties metimas ir t. t. Taip pat vyks krepšinio rungtynės, šokimas ir augštji, disko metimas. Olimpiada pasibaigs sekmadienį, liepos 6, uždarymo iškilnėmis 4 v. p. p. stadijone.

Dalis olimpiados prasidės anksčiau: birželio 14-15 d. d.

Čiurlioniečiai švenčia

AURELIJA BALASAITIENĖ

Garsusis Klevelando Čiurlionio ansamblis šiais metais švenčia savo gyvavimo 40 metų sukaktį, o jo kūrėjas, dirigentas ir kompozitorius Alfonsas Mikulskis — savo muzikinio darbo 50 metų. Klevelando lietuvių visuomenės didžiulioji, turėdama šį tarptautinio garso vieneta, kurio tūkstantiniai koncertai garsina Lietuvos vardą ir kuris palaiko bei atnaujina autentišką mūsų liaudies dainos charakterį.

Grįžusi iš ilgokų atostogų, nespejau išjungti ir paruošiamųjų darbų nuotaikas. Taigi, patį pirmą sekmadienį po atostogų, gegužės 4, nuvykus į Šv. Jurgio parapijos pamaldas, nustebeu pamąčiusi nepaprastai daug automobilių, kurie užplūdė abi erdvias parapijos automobilių aikštes. Prisiminiau, kad tai Čiurlioniečių sukaikties diena.

Parapijos salėje būriavosi tautiniais drabužiais apsirengę choristai. Gražu buvo matyti jam visus mūsų dabartinio gyvenimo kartas: ir tuos, kurie prieš 40 metų Vilniuje dainavo pirmas dainas, ir tuos, kurie tremtyje sąjungininkų kariuomenių dalinių supažindino su mūsų liaudies daina, ir tuos, kurie jau gimę išeivijoje, seka savo tėvų pėdomis. Pastebiu, kad Vytauto ir Aldonos Bankaičių šeimos ansamblyje esama net šešių asmenų: tėvai ir keturi vaikai...

Ansamblio vadovas A. Mikulskis, jo pirmininkas V. Plečkaitis ir kanklių vadovė O. Mikulskienė, surikiavę ansamblį į gretas, vedė laiptais į šventovę. Ansamblis su kanklėmis ir kitais mūsų liaudies instrumentais sustojo ties altoriumi, veidu į maldininkus.

Šv. Mišias atnašavo parapijos klebonas kun. Balyš Ivanauskas. Koncelebrantais buvo kun.

vyks šaudymo turnyrai latvių stovyklavietėje Mount Albert Range netoli Toronte.

Šiuo metu pardavinėjami olimpiados išlaidoms padengti loterijos bilietai. Pirmas laimėtojas kelionė dviem į Nassau, antaras — spalvota televizija, trečias — "jo" ir "jos" dešimties greičių dviračiai. Traukimas įvyks per olimpiados uždarymą liepos 6 d. Bilietus platina Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba, SALFASS atstovai bei olimpiados būstinė. Iš lietuvių pusės olimpiados organizavimu rūpinasi Kanados Lietuvių Bendruomenė, Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga ir SALFASS.

Tie, kurie nevažiuojame į tautinių šokių šventę Čikagoje, stenkimės parodyti solidarumą mūsų pavergtiems tautiečiams Lietuvoje, dalyvaudami šioje laisvės olimpiadoje!

Gabija, Informacijos komitetas

V. Goldikovskis, kun. Juozas Bacevičius, kun. Alfonsas Babonas iš Detroito ir kun. dr. Tomas Žiūraitis, OP, iš Vašingtono, kurio turiningas pamokslas nepaprastai tiksliai nusakė Čiurlionio ansamblio gyvenimo misiją ir pobūdį. Jis pavadino Čiurlionio ansamblį "naująja Nojaus arka", kuri perplaukė ir raudonajį, ir rudąjį tvaną, nepaskendo tremties sūkuriuose, toliau tęsia tautiškaumą per muziką, kūrį, pasak senųjų filosofų, esanti dvasios karalienė. Tos naujosios Nojaus arkos architektas Alfonsas Mikulskis, jau keturias dešimtis metų nepailsamai vadovaudamas ansambliui, kurdamas ir komponuodamas, liaudies dainose surado religinius variantus, kurių dėka sukūrė lietuviškų Mišių giesmes.

Ansamblis giedojimas buvo ištisa emocijų ir estetinio pasitenkinimo šventė. Tik maldininkus baugino faktas, kad choristai buvo priversti stovėti daugiau kaip pusantros valandos vienoje vietoje. Į pabaigą buvo galima pastebėti kaikuriuos jau bandančius keisti padėtį... Nežinia, kodėl pamokslo ar ilgesnių sąjungininkų kariuomenių dalinių supažindino su mūsų liaudies daina, ir tuos, kurie jau gimę išeivijoje, seka savo tėvų pėdomis. Pastebiu, kad Vytauto ir Aldonos Bankaičių šeimos ansamblyje esama net šešių asmenų: tėvai ir keturi vaikai...

I Mišių pabaigą kun. Žiūraitis pakartotinai ansambliui pareiškė padėką, o klebonui Ivanauskui paskatinus, maldininkai ilgai ir karštai jiems plojo.

● "TEVISKĖS ŽIBURŲ" metinė prenumerata — \$14, naujiem prenumeratoriam — \$10.

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Sifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

literatūra. Visi esam girdėję ar skaityę pasakų apie senelius pasivertusių Dievulių, per kraštą einančių, vieną pamokanti, kitą nubaudžianti, šen ten stebuklą padaranti. Iš pradžių net įtarti negali, tik vėliau susigaudai, kad čia paties Dievo būta.

Taip ir šiame pasakojime veikia kažkoks paslaptingas senelis. Gyvena atsiskyrėliu. Vis trūsia, žmonėms padeda, juos pamoko. Kur užėina, žmones geresniais palieka. Net piktadary godžiū ūkininką pataiso. Jis ne tik paslaptingas, bet ir stebuklingas — neskesta, nedega, kiauurai per sienas eina, viską mato, girdi ir žino. Kaip atsirado, taip paslaptingai jis ir dingsta. Tik tada žmonės pradeda abejoti, ar čia žmogaus būta. Nors čia minima žiauri žmogžudystė ir kalbama apie blogi ir geri, pasakojimas smagus, net juokingas.

Yra dar vienas pasakojimas "Skola", kurį juokaujant būtų galima pasaka pavadinti. Juk tikrai tik pasakoje kita tokį didvyri surastum. Tai pasakojimas apie padorų sukčių. Jis savo darbų nesigėdina, neišsina, dargi pasakoja lyg pasimalonėdamas. Vos nesigiria. Pasipaskoja net ir tiems, kurie apie jo praeitį nieko nežino. Visiems jo apsuiktiems jis stengiasi atsilyginti, net su palūkanomis, o apsuiktiems sukčiams skola tik pamatyt leidžia, čekį Lietuvių Fondui perduodamas. Atsilygiui ir savo nusikriaustam bičiuliui senberniui, jam smagią našelę pristatydamas.

"Baimės dienos" yra rimčiausias knygos pasakojimas. Jame aprašomas jaunos žydaitės, pabėgusios nuo žydus šaudančių vokiečių, paslėpimas, o vėliau ir įdukinimas. Buvusi žydaitės draugė, dabar jau subrendusi moteris, po daugelio metų minintis grįžta į siaubo dienas ir vėl savo, tada dar vaiko, akimis mato tuos pavojingus įvykius, žmonių pergyvenimus ir pasiaukojimus. O išgelbėtos žydaitės akimis mato ir aną Lietuvos žydų šurpą tragediją.

"Verčiau būtų nesakęs" yra praturtėjimo ir draugystės istorija su kriminaliniu atspalviu. Kartu čia ir dėkingumo problema. Taip pat ir išsipasakojimo. Dažnai juk geriau draugo paslapčių nežinoti, nes vėliau jas sunku nešioti.

"Muškit būgnus" — ištisai kriminalinė apysaka. Tiesa, jau vien tai, kad vyriausias veikėjas yra lietuvis, lietuviui skaitytojui suteikia tam tikros vertės.

O tai, kad jis, teisės profesorius, jauną lietuvį, į nusikaltimą pasvirusį padauža mėgindamas pataisyti paima savo globon, pasakojimą suprasmina, suliteratūrina. Deja, panorėjęs tapti detektyvu, profesorius pats žūsta ir kartu savo globalinį pražudo! Šitas veiksmas, nebloga psichologinė apysaką paverčia geru kriminaliniu pasakojimu. Yra jame paslaptingumo, net tam tikros mistikos, nes vėl Kūčių naktis atkistai panaudojama. Kaip geram kriminaliniam pasakojimui reikia, įtampa išlaikoma iki galo, o piktadariui net ir tada aiškiai neišryškėja. Tuo paliekama pačiam skaitytojui savas išvadas padaryti. Paprasčiau tariant, tai yra namų pardavimo nedorėliams istorija.

Jurgis Jankus pasakoja puikiai. Prižiūša skaitytoją ir jo nepaleidžia, kol knygos iki galo neperskaitys. Pasakoja taip įdomiai, kad skaitydamas net nepastebi, jog laikuriuose pasakojimuose ir balso įkrauta, kad jie galėtų būti geriau iškošti, dailiau sureisti. Nors anksčiau minėjau, kad pasakojime visi šie dalykai nesvarbūs, vis dėlto įtampa neturėtų būti išeisni už patį pasakojimą, juo labiau, kai jis nebūtinai reikalingas.

Pasakojime "Kol esu čia" yra įterpta ilgoka dviaugštė stebuklinė pasaka apie vaikščiojančius numirėlius. Pasakojimas ir numirėlio pavarde, ir kam jis pasirodė. "Jei netiki, tai paklausk", pridėdavo. O jo jau nėra ar kelintame kaime gyvena. Patikrink, kad geras! Nepatikrinsi ir Jurgio Jankaus pasakojamo įvykio tikrumo. Jo pasaka įvairesnė tuo, kad jo numirėliai gera daro, o mano senelės vis būdavo blogi, šurpą keldavo, klaidindavo. Be to, ši pasaka net dviaugštė: vienas numirėlis pasakoja kaip jį anksčiau kitas numirėlis išgelbėjo.

Antras pasakojimas "Žilalis" yra tikra stebuklinė pasaka, į tikrovinį drabužių įvilktą, su-

kuri įrodo, kad pasakojime svarbu tik geras pasakojimas.

Antai ir pasakojime "Verčiau būtų nesakęs" žmogus pasakoja draugui, kaip jis vieną naktį banko plėšiką priglaidė ir kaip vėliau plėšikas jam atsilygino. To neužtenka, jis ir banko apiplėšimo bei pabėgimo smulkmenas papasakoja, — net ką plėšikas jautė, ką galvojo. Plėšikas čia tėra epizodinis veikėjas, tiesiogiai jis apsakyme net nedalyvauja. Jo pergyvenimai čia visai nesvarbūs. Tik jo pastanga atsilyginti bičiulių santykiams svarbi. Todėl plėšiko veiksmų ir jausmų atpasakojimas šioje apysakoje nereikalingas, ir kita rašytoja skandintų, o Jurgis Jankus išeina net kojų nesušlapęs.

Man atrodo, kad šis įtarpas, kaip ir kiti, papasakojamas tik todėl, kad Jurgis Jankus stengiasi savo apysakos veikėjus, kaip dabar mėgstama sakyti, "atverti". Tačiau nevisi veikėjai reikalingi plataus atvėrimo. Antra, autorius mėgsta pasakoti. Pasakoja nesukubėdamas, pasimėgaujdamas, konstruktyvinėmis problemomis perdaug nesiurindamas. Iš viso šiose apysakose visi daug kalba. Kalba autorius, kalba jo veikėjai. Kartais atrodo, jog autorius be didelio reikalo pasakoja apie jų praeitį. Veikėjai patys pasakojasi, tartum juos kas už liežuvio trauktų ir dar jiems kiti veikėjai skuba išsipasakoti, atsilyginti, net su palūkanomis, o apsuiktiems sukčiams skola tik pamatyt leidžia, čekį Lietuvių Fondui perduodamas. Atsilygiui ir savo nusikriaustam bičiuliui senberniui, jam smagią našelę pristatydamas.

Nors Jurgis Jankus pasakoja apie mirtį ir nusikaltimą, bet prie to fakto ilgiau nesustoja, nemėgina jo skaitytojo atmintin įrežti. Paties nusikaltimo net ir nevaizduoja. Paminir ir eina toliau, prie nusikaltimo pasekmių, prie jo sukeltų problemų. Todėl jo nei nusikaltimas, nei mirtis, išskyrus žydų žudynes, šurpo nekelia. Net kalbantieji numirėliai nebaisūs. Toks atitrauktinis nusikaltimo bei mirties aptarimas ir lengvas pasakojimo stilius šiuos pasakojimus priartina prie laisvalaikio arba pramoginės literatūros, o pačią knygą padaro viena iš mieliausiai skaitomų.

Jurgis Jankus, KOL ESU ČIA. Pasakojimai. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas. Viršelės Rūtos Cepaitytės. Rygelienės. Čikaga 1979 m., 375 psl. Kaina — \$8.

"Merkelis Giedraitis" — nauja knyga apie šį didvyrį ir jo nuostabius laikus; gaunama pas platintojus ir tiesiai iš leidyklos: **Amberland Publishing Co., 1813 Larchwood Ave., Troy, Mi. 48084.** Kaina: \$7.00 minkštais viršeliais, \$11.00 — kietais.

Atsiųsta paminėti

LITUANUS, Lithuanian quarterly journal of arts and sciences, spring 1980 number one. Editor of this issue — Tomas Remeikis. Subscription — \$10.00 per year. Lituanus, 6621 S. Troy, Chicago, IL 60629, USA.

LIETUVIŲ DIENOS, iliustruotas mėnraštis, 1980 m. 2 nr. Leidėjas — F. Skirius, 4364 Sunset Blvd., Hollywood, CA 90029, USA.

Gintaro ir sidabro dirbinių meistras NORBERTAS LINGERTAITIS savo dirbtuvėje Bostone, kur pagamina dailių žiedų, kryželių, sagių, apyrankių, medalių ir kt. Lietuviškais motyvais. Jo darbų paroda rengiama Anapilio Moterų Būrelio š.m. gegužės 31 — birželio 1 d.d. Anapilio Parodų salėje Mississauga — Toronte Nuotr. Lino Dabrilos

V. Voketijos lietuvių katalikų suvažiavimo, įvykusio 1980.V.1-4 Dieborge, rengėjai. Iš kairės: sielovados direktorius kun. K. Gulbinas, kapucinas, kun. K. Senkus, kun. A. Bernatonis, kapucinas Nuotr. A. Grininės

Septyni Kristaus žodžiai

PR. NAUJOKAITIS

Autoriaus malone neseniai ant mano stalo atsirado religinės poezijos gražiai išleista knygelė "Septyni paskutiniai Kristaus žodžiai lietuviu maldose". Knygelės metriką skaitome: Kun. Gediminui Kijauskui, SJ, prašant, aprūpinant literatūra, septynis nukryžiuojam maldas ir epilogą maldą parašė BALYS GAIDŽIŪNAS. Knygelę išleido Klevelando Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapija, 1980 m. Tiražas 1000 egz., 16 psl. Kaina \$1. Mecenatas — Petras Milašius. "Draugo" spaustuve Čikagoje.

Poetas, beletristas ir laikraštininkas Balys Gaidžiūnas (g. 1911) anksčiau yra išleides tris poezijos knygas: "Jaunystė ariamose" (1936), "Žaliuojanti žemė" (1937) ir "Rūpesčių dienos"

Kai sunkų kryžių nešdamas, Tu sukulpai Golgotoje, Kai Tave prikėlė prie kryžiaus ir kėlė pajaukai, Kai iš Taves kareiviai tyčiojos, dalijos Tavo skurdų rūba, Manieji pfočėvai tada tik kūrėsi prie gintarinio jūros kranto ...

Nei vėjai, nei paukščiai pavasaryje grįžtantieji Į nepereinamų miškų gyvenimą neatnešė to skausmo, Ir apie iškilusią tikėjimo didybę jie nieko negrūdėjo.

Nesmerk, kad mano protėvių kitaip vaizdavosi dievybę, Kad temokėjo garbint ugnį, azuolynus, paslaptis gamtos, Bet jie tikėjo, kad žmogaus kelionė žemėj nesibaigia, Kad iškeliaujam į aną dausų pasaulį, Kad ten prasideda gyvenimas, prilygsta pasakai.

Lydėdavo jie mirusius, tikėdamiesi vėl susitikti, Idėdami ir duonos, kalaviją, ir žirga pabalnoti, Ir lauzus kurdavo, kad tolimus miškus nušviestų.

Per amžius mano protėviams rūpėjo, Kad jiems užtektų vietos žemėj, Kad išmaitintų šeimą, ją apręgtų Ir būtų ką aukot dievų gausybė. Ne mes kalti, kad taip vėlai Tave pažinom. Jei vakaruos pakilę vyrai būtų eję čia be ginklo, Nebūtų tiek kraujojūtų lapų mūsų tautos istorijoje.

Be tai pažinome mes Tavo atpirkimo galia, Kai jį sujungė su praeities tikėjimo stiprybėm, Kai įstiknėm, kad Tu buvai atėjęs gelbėti žmoniją, Mes amžiams likome tvirti Tavajam mokslui. Todėl ir šiandien mes prisimenam erskėčių kelią. Prisimenam maldoj, kai Tu mirėi ant kryžiaus, Drauge minėdami ir savąjį skausmingą dalį.

Tada nuo kryžiaus Tu visiems ramiai kalbėjai:

Tėve, Tu jiems atleisk, nes jie tikrai nežino ką čia daro!

Atleidžiame ir mes, kurie mums nešė begalinę skriaudą,

Ir prašome Tavęs pagalbos, kad skriaudos tos užgytų,

Kad vėl bažnyčiose laisvai maldą skambėtų,

Kad kančijų nemirtų mūsų broliai iš namų išvyti,

Kad mūsų žemė vėl pavasario žiedais žydėtų.

R. CHOLKAN & CO. LTD. REAL ESTATE

JANE-BLOOR, 7 kambarių atskiras namas; naujas šildymas, natūralus medis, privatus įvažiavimas, arti Bloor ramioje gatvelėje; reikalingas remontas.
BLOOR-HIGH PARK, originalus vos keliolikos metų senumo tributas, 3-jų ir 2-jų miegamųjų, garažai, netoli požeminio traukinio stoties; prašoma kaina — \$139.900.
SWANSEA, puikus vienos šeimos namas; naujas stogas, vandens vamzdžiai ir t.t.; graži, moderni virtuvė, malonus kiemas, privatus įvažiavimas, užbaigtas rūšys.
BLOOR-ISLINGTON, 6 kambarių vienaaukštis; garažas su privačiu įvažiavimu, netoli požeminio; prašoma kaina — \$95.900.
WINDERMERE-BLOOR, 7 kambarių atskiras namas; graži, moderni virtuvė, kvadratinis planas, natūralus medis, didelis kiemas, garažas, arti Bloor.
BABY POINT rajone, 6 kambarių vienaaukštis, pilnai užbaigtas rūšys, 2 prausyklos; viena atvira skola.
PRINCE EDWARD DR.-SOUTH KINGSWAY, 6 kambarių vienaaukštis; užbaigtas rūšys, 2 prausyklos, privatus įvažiavimas, gražus kiemas, netoli susisiekimo bei krautuvų; prašoma kaina — \$79.900.
HIGH PARK-BLOOR, 4 butų atskiras namas, puikiai stovyje; didelis sklypas, gauna apie \$13.500 metinių pajamų; namas be skolų; prašoma kaina — \$129.900.
PRINCESS MARGARET-KINGSWAY, rajone puikus statybininko 8 kambarių vienaaukštis; pilnai užbaigtas rūšys, šeimos kamb. su atviru židiniu ir baru, 3 prausyklos, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu.

NEMOKAMAS ĮKAINOJIMAS.

2336 Bloor Street West — Tel. 763-5555

PRANAS KERBERIS
namų 239-5923

ANTANAS GINIOTIS
namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 17 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:	
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlius 6 mėn.	11½ %
Antradieniais 10 - 3	term. indėlius 1 metų	11 %
Trečiadieniais uždaryta	term. indėlius 2-3 metų	10½ %
Ketvirtadieniais 10 - 8	pensijų s-tą	12 %
Penktadieniais 10 - 8	taupomųjų s-tą *)	10½ %
Šeštadieniais 9 - 1	spec. taup. s-tą *)	11½ %
Sekmdieniais 9.30 - 1	depozitų-čekių s-tą	6 %
	DUODA PASKOLAS IS:	
	asmenines	14 %
	mortgičius	13½ %

ANAPILYJE skyrus veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.
*) Nuo gegužės 1 d.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal sutaupytą dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTVUVA (KOMPIUTER)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnausi **A. Bliūdžius**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

- * Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
- * Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
- * taisymai. * Sniegines ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
- * GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE

MEAT
MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

- Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių
- Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukiti kairėn prie pirmųjų žviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus patarnavimus.
- Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

THE PORTRAIT GALLERY

Lietuvis fotografas
Petras Žemaitis,

Specialistas portretų,
vestuvinių ir vaikų
nuotraukų. Įreminimai

ADRESAS: 31 King Street, Weston, Ontario (Market Place)

Tel. 249-3177, po 6 valandos vakaro 248-9564

Studentų Ateitininkų Sąjungos centro valdybos pirm. Edis Razma, dalyvės Toronto ateitininkų šventėje, kurioje atliko įžodį studentės: Rūta Girdauskaitė, Virgutė Rūkaitė, Rita Rudaitytė

Nuotr. J. Freimano

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kelti Kanados konstituciją iš Britanijos ir ją atitinkamai reformuoti. Reformų reikalavo ir kvebekiečiai, kurie atmetė premjero R. Levesque peršamą nepriklausomą sandraugą. Jų taip pat nori ir kitos Kanados provincijos. Min. pirm. P. E. Trudeau, seniai norėjęs konstitucijos perkėlimo Kanadon, pažadėjo tuoj pat pradėti derybas su provincijų premjerais. Pasak jo, konstitucijoje nebus galima keisti tik dviejų pagrindinių paragrafų: 1. valstybės sąvokos, kurioje galutinis žodis priklauso federaciniam parlamentui, o provincinių parlamentų — jų turimoms teritorijoms; 2. žmogaus laisvės ir teisių, įskaitant kalbos teises. Visus kitus paragrafus galima bus reformuoti provincijų ir centrinės vyriausybės susitarimu. Angliškųjų provincijų premjerai pilnai pritaria konstitucijos reformai, bet šiuo metu nėra aišku, kokią poziciją užims Kvebeko premjeras R. Levesque, siekęs ne konstitucijos pakeitimo, o atsiskyrusio Kvebeko nepriklausomos sandraugos su Kanada. Dėlto liberalų vadas C. Ryan reikalauja, kad jau šį rudenį būtų paskelbti Kvebeko parlamento rinkimai, kuriuos jis tikisi laimėti. Ta jo pergalė nėra pilnai užtikrinta, nes R. Levesque ir jo Kvebeko partija, net ir pralaimėjusi referendumą, vis dar turi daug šalininkų.

Savo pažūras konstitucijos klausimu Kvebeko liberalų vadas C. Ryan yra paskelbęs vadina "Smėlio spalvos knygoje". Jis nori, kad konstitucijon būtų įrašytas nepakeičiamas Kanados dvilypiško principas, pabrėžiantis jos anglišką ir prancūzišką kilmę. Toliau reikalaujama, kad centrinė vyriausybė būtų laikoma ne vyresne, bet lygiateise su provincinėmis vyriausybėmis. Senatū norima pakeisti 80 asmenų federacinė taryba, kurion atstovus paskirtų ir jiems vadovautų provincijų premjerai. Naujoji konstitucija taipgi turi užtikrinti provincijų teises ir leisti tolimesnį jų plėtimą. Šie principai gali gerokai susilpninti federacinę Kanados vyriausybę, kuri, jungdama provincijas, privalo turėti svaresnį žodį esminiuose visą kraštą liečiančiuose reikaluose. Priešingu atveju gali susidaryti beveik visiškai nepriklausomų provincijų sandrauga federacijos rėmuose su per daug silpna centrine Otavos jungtimi.

Referendumo metu iškilo ir oficialaus Kanados himno klausimas. Muzikine "O Canada" daili Kanados himnų jau prieš gerą dešimtmetį patvirtino federacinis parlamentas, o teksto problema ir dabar tebėra neišspręsta. Pasibaigus referendumui, ją priminė buvęs konservatorių kabineto ministris R. LaSalle, vienintelis šios partijos atstovas iš Kvebeko. Parlamentas šįkart vienbalsiai pritarė galutiniam "O Canada" pripažinimui Kanados himnu. Teksto reikalą nebus lengva išspręsti, nes yra dvi skirtingos versijos — angliškoji ir prancūziškoji. Angliškoji poeziniu požiūriu nelabai vykusi dėl nuolatų besikartojančių žodžių: "we stand on guard for thee". Viena montrealietė "O Canada" melodijai buvo parašiusi bendrą dvikalbį tekstą, į angliškų sakinius įpindama ir prancūziškų, bet ji atmetė parlamentas.

Toronte lankėsi Kanados užsienio reikalų min. M. MacGuiganas, dalyvavęs liberalų su rengtuose pietuose. Savo žodyje jis džiaugėsi federacininkų laimėtu Kvebeko referendumu ir žadėjo stiprinti Kanados poziciją užsienyje. Pasak jo, Kanada nesieks bendros rinkos su JAV, nes tai būtų nerealaus žingsnis.

Savo gamtos ištekliais gali pasirūpinti pati Kanada. Platesnius ryšius M. MacGuiganas pažadėjo su P. Amerika. Jie taipgi bus plečiami su Japonija ir Europos valstybėmis. Paklaustas, ar moraliskai įmanoma prekyba su diktatorių valdomomis P. Amerikos valstybėmis, M. MacGuiganas atsakė: "Kaikurioms valstybėms Kanadai prikiša netinkamą jos indėnų bei eskimų traktavimą. Kiekviena valstybė savo herbe turi dėmių".

Finansų min. A. MacEachenas federaciniame parlamente buvo paklaustas, kada bus paskelbtas naujasis biudžetas. Ši klausimą iškėlė buvęs konservatorių finansų min. J. Crosbie. Atsakymą jis gavo išsiskukinėjantį pobūdžio: galbūt šią vasarą, o gal tik rudenį. J. Crosbie priminė A. MacEachenui, kad praėjusieji biudžetiniai metai kovo 31 d. buvo užbaigti su rekordiniu \$14,2 milijono deficitu ir kad deficitas gali dar labiau padidėti, nes vien tik šiais metais iš užsienio įvežamos naftos kainoms suliginti su kanadiškomis reikės papildomų \$3,1 milijono išlaidų. Iš tikrųjų Kanada jau reikordinį laiką yra valdoma be oficialaus biudžeto. Jo paskelbimą liberalams sutrukdė pernykštis parlamento rinkimų pralaimėjimas, o konservatorių biudžetą naujų rinkimų dingstimi atmetė liberalai ir socialistai.

Skautų veikla

• LSS tarybos narių suvažiavimas įvyko Čikagoje gegužės 17-18 d.d. Abi dienas posėdžiavau Jaunimo Centre. Iš 30 tarybos narių dalyvavo 22. Atidarant suvažiavimą, Lietuvių Skautų Sąjungą sveikino PLB pirm. s. fil. V. Kamantas, gen. Lietuvos konsulė J. Daužvardienė, PLJ S-gos pirm. G. Aukštuolis ir buvęs Ateitininkų Federacijos vadas dr. P. Kisieliū. Posėdžiai buvo bendri. Dalyviai išklausė visą eilę pranešimų ir pašnekesių skautų bei rūpimais klausimais, kurių išvados paskelbtos suvažiavimą uždariant. Lygiagrečiai vyko ir Vidurio rajono vadovų-viųjų sąskrydis, gana gausus dalyviais. Abi grupės turėjo progos maloniai pabendrauti vakaronės metu. Konkrečios siūlymai, nutarimai bus skelbiami įprasta tvarka vadovybės bendrarašiuose ir spaudoje.

• Labai svarbu visų šakų sesėms ir broliams dalyvauti didžiojoje išklygoje birželio 14-15 d.d. Bus svečių ir iš Čikagos. Romuva laukia visų.

• "Mūsų skautybė" — tai išėjimo skaučių istorinė apžvalga, kuriai medžiaga Kanados rajone baigiama telkti. Paskutinė data medžiagai pristatyti — birželio 15 d. Č. S.

SPORTAS LIETUVOJE

Tradicinį 11 km bėgimą aplink Alytų laimėjo kaunietis S. Veržbickas per 32 min. 25 sek. Antrą vietą išsikovojo taip pat kaunietis E. Liudvinavičius (32 min. 34 sek.), trečią — šiaulietis A. Križanauskas (32 min. 44 sek.). Šia proga primenama, kad B. Liudvinavičius neblogą 1 val. rezultata prieš keletą dienų buvo pasiekęs Odesoje, laimėdamas 20 km bėgimą. Komandiniu požiūriu bėgimą aplink Alytų laimėjo Kauno "Pluošto" atstovai.

Lietuvos futbolo pirmenybės prasidėjo balandžio 26 d. Jos vykdomos trijose pagrindinėse pakopose — augšiausioje lygoje, A ir B grupėse. Augšiausioji lyga šiemet turi 17 komandų: 15 senbūvių ir 2 naujokas. Dvi pastarosios yra Kapsuko "Sūdava" ir Jonavos "Statyba". Sūdavičiai jau ir seniau yra žaidę šioje lygoje, o Jonavos statybininkai jon pateko pirmą kartą. A grupę jungia du pogrūpių — "Nemuno" ir "Zalgirio". Kiekviena pogrūpių yra po 14 ty sporto draugijų komandų. Gausiausia yra B grupė, turinti net 11 pogrūpių. Juos sudaro Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Kapsuko (Marijampolės) miestų futbolo pirmenybės ir keturios zonų varžybos. Be šių trijų pagrindinių pakopų, yra dar ir ketvirtoji, kurioje varžosi Lietuvos rajonų ir miestų sporto draugijų komandos.

Lietuvos uolomis laipiojimo čempionatas buvo surengtas Panevėžyje ir Latvijos Bauskėje. Šiose ir alpiniz-

LAISVĖS OLIMPIADA 1980

SAUDYMO VARŽYBOS

Sios varžybos įvyks birželio 14, šeštadienį, latvių šaudykloje "Bėzainė" prie Mount Albert miestelio (į šiaurę nuo Toronto). Data paminėtina, nes estai Laisvės Olimpiados dienomis (liepos 4-6 d.d.) turi dalyvauti savose varžybose Švedijoje.

Programa

- "English match"
22 kal. šautuvas gulom 60 šūvių
- "Free rifle"
22 kal. šautuvas gulom 40 šūvių
stačiom 40 šūvių
klūpom 40 šūvių
- "Free pistol"
22 kal. poštoletas 60 šūvių
- "Standard pistol"
22 kal. pistoletas
slow/lėtas šaudymas 4 x 5 šūvių 150 sek.
timed/spartus šaudymas 4 x 5 šūvių 20 sek.
rapid/greitas šaudymas 4 x 5 šūvių 10 sek.
- "Trap"
šratinio šautuvo varžybos, 100 skrendančių taikinių 4 x 25

Dovanos laimėtojams

Komandų nebus; kiekvienoje rungtyje I, II ir III vieta teks paskiriems laimėtojams. "Free rifle" varžybose paskirta po tris medalius iš kiekvienos padėties. Visa programa įvyks birželio 14 d. Vietiniai įstatymai neleidžia sekmadieniais naudotis šaudykla, o specialaus leidimo ypatingoms progoms neduoda.

Laikas

- 8.00 v.r. vėliavų pakėlimas
- 8.00 - 9.00 šautuvų varžybinių registracija
- 9.00 - 11.30 "English match" (gulom)
- 12.00 - 17.30 "free rifle" (trijų padėčių)
- 16.30 - 17.30 pistoletų varžybinių registracija
- 17.30 - 20.30 "free and standard" pistoletai
- "Trap"
- 9.00 - 12.00 šratinio šautuvo varžybinių registracija
- 9.00 - šratinio šautuvo varžybos

Dalyvavimas

Šratinių šautuvų šaudyme dalyvių skaičius neribojamas; registracija ir skrendantys taikiniai — \$9.00.

22 kal. šautuvų ir pistoletų varžybose gali dalyvauti tik po tris atstovus iš kiekvienos tautybės; atstovai negali varžytis daugiau kaip dviejsose rungtyse (events). Tuo būdu bus užtikrintas didesnis skaičius varžovų.

Šautuvų 22 kalibro ir pistoletų varžybos lietuvių atstovai jau parinkti. Šratinio šautuvo varžybose gali dalyvauti bet kuris lietuvis. Kviečiame lietuvių šaudytojus registruotis varžybose, o kitus — dalyvauti bent stebėtojais.

B. Savickas

340 Dixon Rd. #2004
Weston, Ont. M9R 1T1
(416) 244-2267

GOLFO ŽINIOS

S.m. gegužės 17 d. Boltono golfo aikštyne pradėtas golfo sezonas. Šis turnyras buvo žaidžiamas su išlyginamaisiais smūgiais A, B, C, senjorų, moterų ir jaunių klasėse. Pereinamas taures laimėjo: A klasėje E. Sudeikis — 66 (78), B — V. Astrauskas — 70 (84), C — R. Gaižutis — 64 (94), senjorų — J. Danaitis 67 (85), moterų — A. Siminkevičienė 71 (116), jaunių — V. Banelis 64 (102).

Turnyre dalyvavo 56 žaidėjai. Geriausi šio turnyro rezultatai: 78 — E. Sudeikis, 83 — A. Simanavičius ir V. Balsys (bosas), 84 — V. Astrauskas, 85 — J. Danaitis, E. Kuchalskis ir R. Simkus, 86 — Aug. Simonavičius, 87 — V. Siminkevičius, 89 — M. Ignatavičius, S. Kėkštas, R. Burdulis ir svečias A. Supronas. Moterų: 106 — E. Kėkštienė, 111 — G. Kučalskienė, 116 — A. Siminkevičienė. Jaunių: 94 — E. Slapšys, 97 — K. Banelis, 102 — V. Banelis, 113 — A. Slapšys, 127 — R. Vaitkevičius.

Su šiuo turnyru pradėtas vieno minuoto tarpusavio turnyras. Kurie jau sužaidė, rezultatus turi pranešti tuojau po turnyro A. Baneliui. Sekančio turnyro birželio 1 d. Glen Eagles pradžia 12.30 v., o ne 10.00 v., kaip anksčiau buvo minėta. St. K.

mą vedančiose varžybose dalyvavo 22 moterys ir 59 vyrai. Kadangi Panevėžyje uolų nebėra, varžybos buvo panaudotos seno malūno sienos. Lietuvos vyrų čempionu tapo panevėžietis J. Pakeltis, moterų — panevėžietė V. Pundziuvienė, dvejetu — kauniečiai E. Bajoras ir A. Rutkauskas. Teisėjais buvo patyrę vilniečiai alpinistai — gydytojas Viktoras Čapekičius ir chemijos inž. Olga Tamulėnaitė. Jie nusiskundžia, kad laipiojimui reikėtų specialios sienelės, dirbtinio uolų stadijonėlio. Laipiojimas senų pastatų sienomis per daug skiriasi nuo uolų. Be to, tos senos sienos kasmet mažėja dėl pastatų naujinimo. Tokiose nedėkingose sąlygose yra auklėjama jaunųjų alpinistų pamaina vyresniajai kartai, pasiekusiai gražių laimėjimų. Įvyktas kalnų viršūnes Lietuvos alpinistai yra pavadinę lietuviškais vardais. Jų pastangų dėka Tianšanyje dabar yra Zalgirio ir Nemuno, Pamyre — Vilniaus ir Kauno viršūnės.

TRADE WINDS MOTEL

10300 Gulf Boulevard, Treasure Island
St. Petersburg, Florida 33706, USA

Tel. (813) 360-0490

Savininkė RŪTA KRIAUCIŪNAITĖ, Kanados lietuvaitė, kviečia tautiečius atsilankyti. Motelis gražiai įrengtas, vėsiami kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", baltos smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

REAL ESTATE LTD.

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia,

skambinkite 489-1543.

Alfonsas Garbenis jums sąžiningai patarnaus parduodant ar perkant nekilnojamą turtą, tvarkant mortgičių reikalus, įkainojant namus ir t.t.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.
NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS
UŽ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
11½ % už 6 mėn. term. indėlius	14 % už asm. paskolas
11 % už 1 m. term. indėlius	
10½ % už 3 m. term. indėlius	
12 % už pensijų ir namų planą	
11½ % speciali taup. sąsk.	13½ % už mortgičius
10½ % už taupymo s-tas	
6 % už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 25 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta sutaupyt dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, keliones čekiais (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
 Telefonai: **532-8723** Toronto, Ontario
 ir **532-1149** M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

FLORIDA REAL ESTATE

Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartmentai • Kondominijai • Nuomojimas
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.

Priėmęs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

AUTOMOTIVE FIBERS

visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas
ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — **RIČARDAS KYBARTAS,**

22 BELVIA ROAD, Islington, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

- Priimame siuntinių užsakymus.
- Turime įvairių

Toronto "Gintaro" ansamblio veteranų šokėjų grupė, dalyvavusi gintariečių 25-rių metų sukakties šventėje Nuotr. O. Burzdžiaus

Donelaitis Anapilio scenoje

Rašytojo J. Kraliausko žodis • Montreališko "Gintaro" programa — deklamacijos, dainos, šokiai, orkestro muzika

Nors Toronte yra nemažai kultūrinių pajėgų, tačiau Kristijono Donelaičio mirties 200 metų sukakties minėjimui iki šiol nebuvo parodyta daug dėmesio. Pagaliau Anapilio taryba, apimanti keletą visuomeninių vienetų, ryžosi paminėti šią sukaktį Lietuvos literatūros pradininko, įėjusio net ir į Europos literatūrą (Donelaičio "Metai" yra išverstą į 15 kalbų). Sužinojusi, kad Montreale "Gintaras" turi paruošęs programą, susietą su Donelaičio "Metais", minėtoji taryba pakvietė jį atlikti minėjime meninę programą. Tuo būdu Montreale "Gintaras" galėjo dalyvauti torontiškio "Gintaro" 25-rių metų iškilmeje gegužės 24 d., o Donelaičio minėjime — gegužės 25 d.

KRISTIJONAS DONELAITIS, Lietuvos rašytojas, evangelikų kunigas, nuo kurio mirties šiemet suejo 200 metų (mirė 1780 m. vasario 18 d.)

Donelaičio minėjimą Anapilio salėje pradėjo tarybos pirm. A. Rinkūnas, pakviesdamas pranešėjos pareigoms Juliją Adomonytę. Rašytojas J. Kraliausko, gerai pažįstas Donelaičio laikotarpiu, per 20 minučių trukusį įvadą vaizdingai papasakojo dar labai mažai žinomą faktą iš Donelaičio gyvenimo ir jo bendralaičių. Jis ypač pabrėžė faktą, kad Donelaičio "Metai" ilgai buvo užmesti, nežinomi ir tik atsitiktinai išvydo pasaulio šviesa.

Po šio įvado scenoje pasirodė Montreale "Gintaras" — liaudies instrumentų orkestras (17 asmenų), dainininkės, deklamatoriai ir šokėjai. Sambūrio vadovė Rasa Lukoševičiūtė puikiai padeklamavo Putino kūrinį, susietą su Donelaičiu, būtent, "Prieštaringas kraitis". Deklamatoriai, vienas po kito, deklamavo "Metų" ištraukas, primenančias rudenį, žiemą, pavasarį ir vasarą. Rado savo vietą ir dainininkės atitinkančios nuotaikos dainomis. Daugiausia vietos teko šokėjams. Rudens nuotaikai jie pašoko Rugučius, Linelius, Abrūsėlių; žiemos — Aštuonytį, Landytinį; pavasario — Bledzinginį Jonkeli, Pakeltinį; vasaros — Sadutę, Reginėle. Pabaigoje visi gintariečiai, lydimi orkestro, sudainavo tradicinę savo dainą, lyg ir himną, "Kur gintarais".

Rengėjų ir minėjimo dalyvių vardu montrealiečiams padėką išreiškė A. Rinkūnas. Tai buvo graži kultūrinė popietė, kurioje dalyvavo per 300 asmenų iš Toronto, Mississaugos, Hamiltono, Delhi, Wasagos ir kitų vietovių. Ji užtruko valandą ir 15 min. Visi gerėjosi

originaliai paruošta programa. Režisūra ir choreografija buvo R. Lukoševičiūtės, orkestracija — Z. Lapino, dainos — I. Kličienės. Visą programą ėjo labai sklandžiai. Montreališko "Gintaro" stiprybė ir toliau pasilieka liaudies instrumentų orkestras (kanklių ir pučiamųjų instrumentų), vadovaujamas jauno Andriaus Lapino. Bene gražiausias momentas buvo lyriškoji Sadutė, lydimas taip pat lyriškai, subtiliai grojančio orkestro.

Iš atlikos programos matyti, kad montreališkis "Gintaras" po ilgesnės pertraukos yra atjaunėjęs ir vėl pasiekęs augstą lygį. Galima būtų nebeįsivaizduoti tobuliausio, stipresnio "Metų" ištraukų deklamavimo (hegzametris) ir glaudesnio šokių surišimo su atitinkamais "Metų" epizodais. Lietuvių kolonijos turėtų pasinaudoti montrealiečių programa ir pasiūlyti ją į savo sales. Bv.

Šypsenos

Diplomatinėje puotoje

Kartą nepriklausomos Lietuvos atstovas Petras Klimas buvo pakviestas į puotą Paryžiuje. Ant stalo buvo ir lietuviškos degtinės. Vienas arčiau sėdintiųjų pasiūlė Klimui išgerti jos.

— Ačiū labai, bet aš visai negeriu!

— Negalimas daiktas! Juk visi lietuviai geria.

— Nuomones kartais būna klaidingos, — pastebėjęs Klimas, — Pas mus Lietuvoj, pavyzdžiui, sakoma, prancūzai yra mandagūs...

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 8-10 psl., naujiems skaitytojams tik \$10.00 metams

reguliari metinė prenumerata — \$14.00

Prašau siuntinėti "Tėviškės Žiburius" ištiesus metus šiam naujam skaitytojui:

Vardas, pavardė

Adresas

Siunčiu prenumeratą dol., auką dol.

Laikraščio adresas:

"Tėviškės Žiburiai", 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiem susipažinti "Tėviškės Žiburius" siunčiami nemokamai keletą savaičių. Prašome pranešti tokių asmenų adresus.

ADMINISTRACIJA

Isteigta literatūros premija

JAV Lietuvių Bendruomenės kultūros taryba, krašto valdabai pritaranti, 1980 m. balandžio 9 d. posėdyje nutarė įsteigti Lietuvių Bendruomenės literatūros premiją. Premijos dydis — trys tūkstančiai dolerių. Sąlygos sutartos su Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba.

1. Premija skiriama tik atsižvelgiant į svarstomojo kūrinio vertę. 2. Lygiomis teisėmis su spausdintaisiais veikalais premijuotini ir rankraščiai. 3. Premija skiriama už geriausiąjį svarstomųjų metų grožinės literatūros kūrinį arba už lituanistinės tematikos humanitarinio turinio mokslo veikalą. 4. Premijai veikalus atsiųsti paskutini data — gruodžio 31 diena. 5. Premijos komisiją sudaro trys kultūros tarybos skirti nariai ir du L. Rašytojų Draugijos atstovai (nebūtinai Draugijos nariai).

Sunkokas klausimas

— Tėveli, kas buvo pirmasis žmogus?

— Adomas.

— O pirma jo nebuvo jokio kito?

— Nebuvo.

— Tai kas stumdė jo vežimėlį, kai jis buvo mažas?

Palaiminimas

Komikas Fernandelis dėvėjo kunigo sutaną, kai Italijoje buvo daromos "Don Camillo" scenų nuotraukos. Pertraukos metu prie artisto pribėgo maža mergaitė ir paprašė:

— Tėveli, prašau palaiminti mane.

— Aš neturiu teisės, vaikeli, — atsakė Fernandelis, — aš ne kunigas, tik vaidinu kunigą...

— Tad, palaukite, — pasakė mergaitė, — jei jūs neturite teisės manęs palaiminti, tai aš atnešiu savo lėlę, ją tikrai galėsite palaiminti.

Pr. Alš.

Šių metų vertintojų komisijos sudėtis bus paskelbta vėliau. Informacijų premijos klausimu kreiptis į JAV LB kultūros tarybos vicepirmininką Viktorą Mariūną: 1994 Beverly Hills Dr., Richmond Hts., Ohio 44143, USA. Tel. 1-216-481-4534.

Sudbury, Ontario

MOTINOS DIENOS minėjimas, surengtas KLB Sudbury apylinkės valdybos ukrainiečių salėj š.m. gegužės 10 d., praėjo gražioji lietuviškojo nuotako. Minėjimą pradėjo pirm. J. Bataitis ir pasveikino visas susirinkusias motinas. Tylos minute buvo pagerbtos mirusios motinos. Gražią paskaitą skaitė Teresė Stankutė. Meninė dalis pasigėrėtinai atliko Toronto "Vasaros garsų" trijulė Vida ir Aida Dovydaitytės ir Aldona Biskytė. Jos susilaukė daug triukšmingų katūčių. Jūratė Tolvaisaitė pasirodė su gražia deklamacija motinų garbei. Programą pranešinėjo Rūta Cebatoraitė. Jūratė Tolvaisaitė ir Joana Stankutė įteikė visom trim po gražią raudoną rožių puokštę. Meninė dalis užbaigta Tautos himnu. Džiugu pastebėti, kad visa meninė dalis atliko čia gimęs ir augęs jaunimas. Po to sekė šokiai, loterijos ir veikė bufetos.

Laimikis loterijai aukėjo: J. Bataitis, A. Braškys, Pr. Gustas, B. Grininė, V. Juška, St. Krivickas, J. Labuckienė, M. Mikšienė, N. Paulaitienė, kun. Ant. Sabas. E. Šviečienė, M. Venskienė ir valdyba. Prie rengimo, be valdybos narių, prisidėjo V. Bružas, J. Gatautienė, L. Jušienė, N. Paulaitienė, J. Labuckienė, kuri gražiai papuošė stalus. Sergančioms motinoms — S. Kusinskienė ir P. Mackevičienė valdyba nunešė gėlių ir namus.

Sekmadienį buvo atliktos pamaldos už gyvas ir mirusias motinas. Užprase valdyba.

TUMO-VAIZGANTO VARDŲ MOKYKLA užbaigė 30-uosius mokslo metus vaisėmis. Mokytojų vedė N. Paulaitienė ir kun. Ant. Sabas.

SUSITUOKĖ Vilija Remeikytė su Bruno Tosone. K. A. S.

Toronto "Gintarui" 25 metai

Sidabrinės jaunimo sambūrio sukakties iškilmė • Montreale "Gintaras" ir apie 800 žiūrovų

I torontiškio "Gintaro" 25-rių metų sukakties iškilmė š. m. gegužės 24 d. Anapilio salėje gausiai rinkosi gintariečių tėvai, draugai, rėmėjai ir plačioji visuomenė. Atvykusieji pastebėjo priesalėje išstą "Gintaro" veiklos parodą nuotraukose, kurių buvo pilnos sienos. Nuotraukose matyti visos "Gintaro" grupės, atliekančios meninę programą įvairiuose minėjimuose ir keliaujančios su savo vadovais. Čia pat padėtas ir didelis albumas, kuriame metodiškai pavaizduota gintariečių veikla nuo pat pradžios. Jis numatytas perduoti Kanados archyvo lietuvių skyriui. Ant vienos sienos iškabintas audinio stiliaus piešinys, vaizduojantis šokėjų poras. Jame įrašyti šie žodžiai: "Ir svajonė, ir šypsny, mūsų meilė, šokis ir daina tau brangi tėvyne, Lietuva". Tai mintis, kuria vadovaujasi gintariečiai savo veikloje.

Susėdus prie apvalių stalų labai gausiam žiūrovam, kurių galėjo būti apie 800-900, prabilo "Gintaro" pranešėja B. Nakrošienė, paskaitydama poetinį įvadą, pritaikytą 25-rių metų suakčiai, o kelios gintariečių poros, sekdamos muzikos ritmu, taip sudėstė ilgus rankšluosčius, kad išėjo romėniškas skaitmuo XXV. Pro rankšluosčius scenoje švietė "Gintaro" ženklas, nupieštas p. Lenausko. Šonuose matėsi iš plaučių juostų padarytos vertikalios kolonos. Abiejose scenos pusėse — dviejų "Gintaro" orkestrai: dešinėje montreališkis liaudies instrumentų, kairėje — torontiškis. Kadangi scena permaža tokiame gausiam sambūriui, šokėjai naudojosi ir scena ir salės viduriu.

Pirmuoju šokių gintarietės pasveikino žiūrovus daliai atlikdamos Kepurinę. Tada pasirodė mažyliai gintariečiai — pradedančiųjų grupė šokėje "Imki rūtą", o jų įkandini išbėgo jaunių, vyresniųjų, vaikų grupės ir įsijungė į šokius — Vestuvių polką bei Seines.

Ir toliau be jokio sutrikimo keitėsi viena grupė po kitos, atlikdamos šokius: Sustas, Grybai, Čigonėlis, Mikitienė. Dviem išėjimais pasirodė "Gintaro" dainininkių grupė, vadovaujama G. Paulionienės. Jos, pasipuošusios tautiniais drabužiais, padainavo F. Strolios "Tėviškę", J. Naujalia "Oi žiba žiburėlis", Z. Venckaus "Ko liudi, berželi", M. Vaitkevičiaus "Aš saugiosiu meilę", Viltenio "Poeto svajonė". Pirmąją programos dalį baigė visų šokėjų atlikta pynė.

Pažymėtinas veteranų grupės dalyvavimas. Ji atliko Sustą ir Subatėlę (II d.). Visi gerėjosi jų miklumu, nors vieni jų jau gydytojai, kiti inžinieriai ir įvairūs profesionalai, kurių pečius slegia pažengęs amžius. Iš mažųjų jie, būvę "Gintaro" pirmūnai, gavo po rožę kaip dėkingumo ženklą, o iš publikos — daug katūčių.

Antroje programos dalyje pro žiūrovų akis bėgte prabėgo Subatėlė, Džiukų polka, Oželis, Suktutė, Žiogelis, Audėjėlė, Varkijietis, Trampolkė. "Gintaro" dainos grupė atliko M. K. Čiurlionio "Kas bernelio sumislė", M. Vaitkevičiaus "Sode obelėlė". Pabaigai iš įvairių krypčių subėgo visos šokėjų grupės ir apvainikavo programą bendru šokiu. Visa programa truko apie pusantros valandos. Ją pajavirino montreališkio "Gintaro" liaudies instrumentų orkestras, grojęs kaikiuriem šokiam ir atskirai atlikęs melodiją "Dunda klumpės" ir "Siuntė mane motinėle".

Visas šis spektaklis buvo tikras džiaugsmas žiūrovams. Rinktinę programą atliko vien jaunimas, vadovaujamas jaunų vadovų. Ir atliko ją ne bekaip. Aiškiai buvo matyti kruopštaus pasiruošimo žymės: jaunimas šoko labai koordinuotai, drausmingai, tiksliai, niekur nepasimėsdamas ir neatitrukdamas nuo muzikos. Šokėjų veiduose dažnai spindėjo šypsena, šokių atlikimas buvo žaismingas,

grakštus, ypač mergaičių. Atrodė, kad jie supranta ir šokio turinį. Ne be reikalo torontiškis "Gintaras" Kanados etninio meno tarybos buvo parinktas atstovauti Kanadai folkloriniame festivalyje Prancūzijoje. Tai, žinoma, reikalų vadovų nuopelnas, bet ypač vyriausios vadovės Ritos Karasiejienės, kurios ranka buvo jaučiama visame spektaklyje. Užtat ji ir kiti vadovai tėvų komiteto buvo apdovanoti ne tikta žodine padėka, bet ir kitomis dovanomis. Vadovai išsirikiavo scenoje, kurioje žiūrovai pamatė visą dabartinį "Gintaro" štabą: R. Karasiejienę, J. Karasiejų, D. Nausėdienę, L. Kaminskię, L. Pacevičienę, R. Grigaliūnaitę, G. Paulionienę, B. Nakrošienę. Taip pat buvo apdovanoti ilgamečiai šokėjai: R. Zemaitaitytė, R. Grigaliūnaitė, S. Zenkevičiūtė, R. Saplys, M. Yčas, akordeonistas A. Kaminskas ir kiti muzikantai.

Po programos visa "armija" gintariečių, sustoję scenoje ir salėje (tik mažyliai susedo ant grindų), turėjo daugiau kaip pusvalandį klausyti sveikinimų. Sveikino: A. Ličkūnaitė-Milienė kaip pirmoji "Gintaro" šokių mokytoja, atvykusi iš Kalifornijos, KLB pirm. J. R. Simanavičius, Tautinių Šokių Instituto pirm. G. Gobienė iš Detroito, KLB Toronto apylinkės pirm. R. Jonaitienė, montreališkio "Gintaro" I. Kličienė ir A. La-

pinas, hamiltoniško "Gyvataro" G. Breichmanienė, torontiškio "Atžalyno" p. Zanderienė, "Volungės" D. Viskontienė, vyrų choro "Aras" T. Stanulis. "Aitvaras" L. Nakrošienė (režisorė A. Dargytė-Byszkiewicz apdovanojo mažylius šokėjus rožėmis). P. Lenauskas įteikė savo pagaminatą "Gintaro" ženklą.

Nuoširdų padėkos žodį tarė "Gintaro" vadovė R. Karasiejienė, prisimindama šokėjus, dainininkes, muzikantus, rėmėjus ir visus kitus. Jai padėką išreiškė tėvų komiteto pirm. V. Birėta, vadovavęs šiai programos daliai, šokėjų vardu — R. Zemaitaitytė. R. Karasiejienė savo kalboje priminė, jog "Gintaro" laukia dideli darbai — baigimasis pasiruošimas tautinių šokių šventei Čikagoje ir dalyvavimas tarptautiniame festivalyje Prancūzijoje šią vasarą (festivalis truks dvi savaites).

Iškilmė užbaigta bendra vakariene ir šokiais.

Šios sukakties proga atspausdintas albuminio formato leidinys "Toronto Gintaras 25" su spalvotu viršeliu. Išleido šventės rengėjų komitetas, redagavo Vitalis Matulaitis, spausdino "Time Press Litho Ltd." Leidinys labai gražiai išleistas — "Gintaro" veikla pavaizduota nuotraukomis, teksto labai nedaug. Tiksliai gaila, kad palikta daug korektūrinių ir kalbinių klaidų. Šiaip jau tai gražus paminklas praėjies "Gintarui". Bv.

Kelionė be draudos - didelė rizika

Žurnalo "Maclean's" 1980 m. sausio 28 d. nr. yra išspausdintas Peterio Carlyle-Gordge straipsnis "Snapshots from the sickbed", kurio santrauką čia pateikiama.

Winnipeg 46 metų verslininkas tikėjęs smagiai praleisti dvi savaites atostogas Havajuose. Zaidžiant tenisą, jį ištiko širdies priepuolis, ir jis praleido 11 dienų ligoninėje. Nors mažos salos Kuai ligoninės sąkaita buvo mažesnė kaip didžiųjų salų, jį siekė \$8,209. Laimė, turėdamas Manitoabos ir \$10,000 Mėlynojo Kryžiaus kelionės draudą, jis turėjo mokėti tikait už keturias dienas, praleistas viešbutyje, išėjus iš ligoninės. Nevisiems Kanados keleviams taip gerai pavyksta.

Kitą atvejį pasakoja Manitoabos Mėlynojo Kryžiaus vicepirm. K. Bittner apie kitas atostogas Havajuose ir kitą širdies priepuolį. Šį kartą sąskaita siekė \$59,000 už 15 dienų ligoninėje. Pora, gavusi šią sąskaitą, turėjo \$10,000 M. Kryžiaus, Manitoabos vyriausybės sveikatos draudą, kuri moka pagal savo schemą 75% ligoninės išlaidų, padarytų už provincijos ribų, ir trečią \$17,000 vertės. Vis dėlto tik pora dar turėjo mokėti likusią skolą \$33,000.

Dabar Manitoabos M. Kryžius kartu su kitomis bendrovėmis siūlo \$100,000 draudą už \$8.50 pavieniam asmeniui ir \$17 šeimai nuo 1 iki 8 dienų.

Ontario M. Kryžius 1979 m. gruodžio mėnesį įvedė be jokių apribojimų kelionės sveikatos draudą padengti skirtingai tarp užsienio ligoninių ir gydytojų sąskaitų ir to, ką provincijos vyriausybė sutinka mokėti. Pasak G. Morrisono (Blue Cross of Atlantic Canada/Atlantic Mutual Life): "Skirtumas atlyginimų struktūroje gali palikti neapmokėtą sąskaitą \$20,000 ar daugiau. Be to dar turite vaistų išlaidas".

Ontario M. Kryžius patyrė, kad apie 50% kanadiečių keliauja užsienin be specialios sveikatos draudos, nors ji kainuoja pavieniam asmeniui tik 50 ct. į dieną, \$1.00 šeimai.

Be Ontario M. Kryžiaus, kelionės draudas siūlo ir privačios bendrovės, kaip Mutual of Omaha Insurance, Voyageur Travel Insurance, The Co-operators ir net Alberta Motor Association. Albertas M. Kryžiaus atstovas P. Schmidt sako: "Betkokios draudos pirkėjai patariau labai rūpestingai perskaityti smulkųji šriftą ir išimtis. Kaikuriuos draudos nemoka, jei esate nėščia ar anksčiau sirgote".

Kaikuriuos draudos, kaip Ontario M. Kryžius, neteikia jokios pagalbos mirties atveju. Manitoabos drauda numato \$1,000 už lavono pagabenimą namo ir \$10,000 už atsitiktinę mirtį.

Paruošė: J. Str.

St. Catharines, Ont.

(Atkelta iš 4-to psl.)

Bendrom dainom apie lietuvių motulę vadovavo Petras Balsas. Po programos svečiai buvo pakviesti prie kavos ir užkandžių, kurių mecenatais buvo O. P. Meškauskai. Siame jaukiame minėjime dalyvavo pilnutėlė salė žmonių. Kiekviena motina buvo apdovanota raudona rože. Kor.

NIAGAROS PUSIASALIO LKVS "Ramošė" tradicinę gegužinę rengia birželio 22 d., 130 v.p.p., Vinco Biebiūno sodyboje, RR 2, Welland, Ont.

Sioje lietuvių kolonijoje "Ramošė" skyrus kol kas veikia labai gerai. Iš renginių pelno jis paskiria lėšų kultūriniam ir tautiniam reikalams. Šiais metais Tautos Fondui paskyrė \$100, knygos "Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės" išleidimui \$50. Jau daug metų užsako "Lituanus" žurnalo miesto ir Brock universiteto bibliotekoms ir t.t.

Gegužinėje bus loterija — laimės šulins, prizinis šaudymas ir kitos staigmenos.

Kviečiame visus lietuvius atsilankyti į gegužinę. Nuosirdžiai kviečiame ir Wellando lietuvius, nes į jį ruošiamą gegužinę ir mes iš St. Catharines atsilankysime. Valdyba

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.

233-3334 - 231-2661 - 231-6226 3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENE Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadienis - 9 v.r.-12 v.p.p., Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE * Namų — Gyvybės * Automobilių * Komerčiniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480 Insurance Agency Ltd. 1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR 3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

• Apartamentai • Prekybos pastatai • Raštinų pastatai • Ukiai • Žemė namų telefonas

VACYS ŽIZYS (416) 221-3305 Istaigos (416) 233-3323

DRAUDA BALIO MASKELIŪNO INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,

TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis:

V. BAČENAS A. KARKIENĖ

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTONT

Anapilio žinios

— Ši sekmadienį, birželio 1, tradicinis lietuvių kapinų lankymas: 3 v.p.p. koncelebracinės Mišios, o po jų šventinami naujai pastatyti paminklai. Atvykstantieji į kapines maloniai prašomi automobilius statyti Anapilio autoakštėje. Anapilio salėje parapijos moterys ruošia pietus. Parodų salėje bus dailės reikmenų paroda.

— Ryšiumi su kapinių lankymo kapinėse organizuojama talka antradienį ir ketvirtadienį. Artimieji (nebesant artimųjų, testamentu vykdytojai) šią savaitę prašomi patvirtinti kapavietes.

— Pamatai naujumi paminklams kapinėse iškasti prieš porą savaitių. Atsiradus naujų, bus bandoma paruošti pamatus šią savaitę.

— Šventovės skoloms mokėti aukų \$250: P. L. Danilaitis iš Otavos; po \$100: V. R. Valaičiai, J. Kvederys, P. Bridickas (Stayner, Ont.); po \$50: E. Kazakevičius, V. I. Pečiuliai.

— Susituokė: John-Kenneth Sabiston ir Vida-Joana Stripinytė.

— Pamaldos šį sekmadienį: 10 v.r. už a.a. Juozą Kriaučiūną, 11 v. už a.a. Mintautą Mikšį, a.a. Joną Aleksą ir Pleckaičių šeimos mirusius.

— Žvakų kapinių lankymui galima gauti Anapilio knygyne (parapijos salėje, po šventove).

Lietuvių Namų žinios

— LN priežiūros bei kitokiems darbams skubiai reikalingas tarnautojas. Dėl darbo sąlygų ir atlyginimo kreiptis į LN vedėjo raštine.

— LN valdyba kartais gauna anoniminio laiško, kurie liečia LN valdybos ar administracijos reikalus. Valdyba tokių laiško nesvarsto. Tik laiškas pasirašyti tikra pavarde yra svarstomi ir duodami atsakymai. Į laiškus, kurie liečia "LN žinių" redagavimą, atsako jų redaktoriai.

— LN Vyrų Būrelis Joninių progą ruošia gegužinę Wasagoje (Tėvų pranciškonų stovyklavietėje) birželio 21 d., 1 v.p.p.

— Suaugusių ir šeimų vasaros poilsio stovykla Tėvų pranciškonų stovyklavietėje (Wasagoje) prasidės rugpjūčio 17 d. ir užtruks dvi savaites.

— Muz. kompoz. St. Gailevičius LN bibliotekai padovanavo 33 knygas.

— Lietuvių Pensininkų Klubas gegužės 22 d. LN Gedimino pilies menėje surengė metinį pobūvį-pietus. Kaip svečiai dalyvavo ir Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubo nariai su savo choru.

— LN bibliotekai dovanavo knygų šie asmenys: J. B. Žekas, A. Vingevičienė, A. Ilmonis, L. Tamošauskas, A. Žilėnas.

— Gegužės 18 d. LN sekmadienio popietėje dalyvavo 150 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: H. Kavaliauskienė iš Kingstono, P. Vyšniauskas iš North Bay ir J. ir V. Bulovai iš Lietuvos.

PADEKA

Nuoširdus aciu visoms rengėjoms ir viešnioms, kurios dalyvavo ir kurios negalėjo atvykti, už mums suruoštą priešvestuvinę staigmeną, už tokias gražias ir vertingas dovanas. Ypatingas aciu p. Janei Empakerienei už leidimą pasinaudoti jos namu.

Visad Jums dėkingi —

Jayne ir Viktoras Kulikauskai

JIESKOME dviejų miegamųjų buto. Pageidaujame High Park rajone arba arti Islingtono požeminio traukinio. Skambinti dienomis tel. 233-3323, vakarais 221-3305.

WASAGOJE, lietuvių rajone, ant ežero kranto paruošiamas žieminis vasarnamis. Skambinti darbo dienomis nuo 6 v.v. iki 9 v.v. tel. (416) 536-4207 Toronto.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronto.

FOTOGRAFAS

Darau nuotraukas įvairiomis progoms. Skambinkite — **JAUNIS BAKAVICIUS** po 5 v.v. telefonu 766-5818 Toronto.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVICIENE. Įvairiomis progoms skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvių Namus. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Kun. A. Grauslys per tris dienas sakė pamoksus gausiems dalyviams.

— Kapų lankymas su pamaldomis — birželio 1, sekmadienį, 3 v.p.p. Dėl paminklų šventinimo prašom kreiptis į ten esančius kunigus.

— Pakrikštyta Ada Bronė, Simono ir Gražinos (Mickutės) Balon dukrelė.

— Birželio mėnesį Prisikėlimo šventovėje Jėzus Širdies litania skaitoma šokiadieniais po 8 v. Mišių, sekmadieniais — po kiekvienų Mišių.

— "ShareLife" trečioji rinkliava — šį sekmadienį, birželio 1. Skoloms mokėti atskiros rinkliavos nebus.

— Palaidoti iš Prisikėlimo šventovės: a.a. Emilija Jurkevičienė, 63 m., a.a. Vincas Dailė, 88 m., a.a. Povlas Skučas, 75 m., a.a. Leonas Dromantas, 64 m. — Kun. Izidorius Grigaičio sesuo Agnė Jomantienė mirė Lietuvoje.

— Kun. B. Jurksas, gyv. Ispanijoje, lankėsi mūsų parapijoje.

— "Ausros" stovykla prasidės liepos 6 d. Kviečiame jaunimą iš visų lietuvių vietovių. Registracijos blankai gaunami klebonijoje. Ateitininkų stovykla bus nuo liepos 20, ki rugpjūčio 1 d.

— Stovyklavietės priežiūros sekcijai labai reikalinga pagalba stovyklos paruošimo darbams. Jei kas gali padėti, prašom skambinti B. Genčių 532-8531 arba į kleboniją 533-0621.

— Mišios seštadienį 8 v. Marijos Matusevičienės intencija, užpr. I. Matusevičiūtės, 8.30 už Marcelę Jonušienę, užpr. E. A. Abromačiai, 9 v. novenos Mišios už motinas, 9.20 v. padėkos intencija, užpr. B. Urbelis, 10 v. už Gediminą Kazlauską, užpr. U. Kazlauskienę, 11 v. už Vladą Stungurį, užpr. E. Stunguris; sekmadienį 8 v. už Kazimierą Lambertienę, užpr. K. O. Asevičaitį, 9 v. už Joną Kalinauską; užpr. O. Kalinauskienę, 10 v. tretininkų intencija, 7 v.v. padėkos intencija, užpr. E. Endzelienę.

A. a. Bronė Manglicienė, 76 m., mirė gegužės 22 d. Velionė buvo veikli KLK Moterų Draugijos narė. Palaidota iš Lietuvių Kankinių šventovės lietuvių kapinėse. Paliko dukrą Aldoną Šmailienę ir sūnų Kazimierą su šeimomis.

A. a. Povilas Skučas, 75 m., mirė gegužės 23 d. Palaidotas iš Prisikėlimo par. šventovės lietuvių kapinėse. Paliko žmoną ir dvi dukras. Velionies brolis generolas Kazys Skučas, rusam Lietuvai okupuojant, 1941 m. buvo suimtas, išvežtas į Rusiją ir mirė 1941 m. Butyrų kalėjime Maskvoje.

A. a. Kostas Kalendra, 82 m., teisnininkas, mirė gegužės 24 d. Etobicoke ligoninėje po ilgos ir sunkios ligos. Velionis buvo gimęs Rygoje 1898 m., tarnavęs Rusijos ir Lietuvos kariuomenėje. Teisę baigė Lietuvoje 1930 m. Ilgiausiai ėjo apskrities viršininko pareigas įvairiose Lietuvos srityse. Išėmimoje reikiškesi visuomeninėje lietuvių veikloje. Palaidotas iš Lietuvos Kankinių šventovės gegužės 26 d. lietuvių kapinėse. Paliko liūdinčią žmoną, dukrą Pajautą Kazilienę su šeima ir sūnų Arvydą su šeima.

A. a. Kostui Kalendrai mirus, vietoje gėlių jo laidotuviams inž. P. Ščepavičius paaukojo "TŽ" \$10.

A. a. Vladas Stunguris, 59 m., mirė V. Vokietijoje. Luebecke, gegužės 22 d. Ten ir palaidotas. Toronto gyvena jo sesuo Marija Jakavičienė, broliai — Eugenijus, Stasys su šeima, seserėčia p. Rožaitienė su šeima. Laidotuvių apeigas atliko kun. V. Šarka.

Sendžikaitė, Aldona, Sv. Juozapo gimnazijos mokinė, anksčiau laimėjusi savo gimnazijos ir Toronto miesto rengtas rašinių varžybas sveikatos tema, dabar laimėjo Ontario provincijos varžybas ir gavo premiją. Ji kartu su Dana Cepaite yra gimnazijos šių metų garbės studentų sąrašė.

Rašytoja Marija Aukštaitė, gyvenanti Toronto, anksčiau išleisdusi savo poezijos rinkinį, apysaką "Išėivės keliu" (1978), neseniai išleisdino antrą apysaką "Išėivė". Knyga gaunama pas platintojus ir leidėją J. A. Navikevičių, autorės sūnų. Autorė yra vyresniosios kartos atstovė, besireiškianti savo raštais įvairiuose lietuvių laikraščiuose, ypač "T. Žiburiuose". Naująją jos knygą jau recenzavo Pr. Naujokaitis žurnale "Motėris". Autorė yra Lietuvių Rašytojų Draugijos narė. Sekančiais metais jai sueis 85 metai amžiaus.

Maloniai kviečiame

atsilankyti į

NORBERTO LINGERTAČIO

m e d o

PARODA

gegužės 31 – birželio 1 d.d. **ANAPILIO** Parodų salėje
Atidarymas – birželio 1, sekmadienį, po 11 v. pamaldų.

PARODOS LANKYMAS — šeštadienį nuo 3 v.p.p. iki 7 v. vakaro, sekmadienį — nuo 10 v.r. iki 5 v. p. pietų.

Parodą globoja — **Anapilio Moterų Būrelis**

Ateiviai televizijoje. Gegužės 29 d., 7.30 v. v., penktasis kanalas pradės rodyti naują etninę programą. Ji bus rodoma per 14 savaitių ketvirtadieniais 7.30 v. v. (pusę valandos). Pirmoje programoje supažindins su naujais ateiviais ir jų reikalais, birželio 5 — neteisėti ateiviai, birželio 12 — įbauginti ateiviai iš sovietų bloko, birželio 19 — Vietnamo pabėgėliai. Kitos programos bus praneštos vėliau. V. M.

Kapinių lankymo dieną, birželio 1. Vl. Pūtvio šaulių kuopos nariai lankys mirusiųjų šaulių kapus. Jie renkasi kapinėse 10 v. r.

Metinis KLK Kultūros Draugijos "Žiburiai" susirinkimas — birželio 10, antradienį, 8 v. v., "T. Žiburių" patalpose. Visi nariai prašomi dalyvauti.

"Dainos" grupės susirinkimas — birželio 10, antradienį, 7.30 v. v., pas L. Novogrodskienę (28 Ormskirk Crt., tel. 769-8846). Visos narės kviečiamos dalyvauti.

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos valdyba praneša, kad tradicinis vilniečių bei jų bičiulių saskrydis bus birželio 28, šeštadienį, Paris, Ont., pas P. ir A. Česnulis, 70 Main St. Tel. 519-442-4137, 7 mylios nuo Brantfordo. Vidudienį (12 v.) bus susipažinimas ir užkandžiai, 2 v. p. p. prasidės posėdžiai. Programoje — trumpa paskaita, leidinio "Rytų Lietuva" klausimas, veiklos reikalai. Kvietimai yra išsiųsti tiksliai tiems, kurių adresai žinomi valdybai. Kurie kvietimų negaus, maloniai kviečiami atvykti ir be jų.

"Atžalynas" praneša, kad šokėjų tėvai, kurie norėtų š. m. liepos 5-6 d. d. važiuoti į lietuvių tautinių šokių šventę Čikagoje, tuoj pat užsiregistruotų pas "Atžalyno" tėvų komitetą pirm. V. Dauginį arba pas "Atžalyno" grupių mokytojus.

I Čikagą išvyksime liepos 4 d., 8 v. v., nuo Lietuvių Namų, ir grįšime pirmadienį.

Čikagoje "Atžalynas" nakvos "Holiday Inn of Chicago — Midway Airport" 7353 South Cicero Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. 312-518-5300.

Taip pat, primename, kad mokesčiai už šokėjų kelionę į Čikagą turi būti sumokėtas iki š. m. birželio 1 d. Šokėjų tėvai tai gali padaryti pas komitetą pirmininką p. V. Dauginį jo draudos įstaigoje, 1613 Bloor St. W. darbo valandomis arba pas grupių mokytojus.

Ontario Daugiakultūrių Teatrų Sąjunga ruošia vakarą, kuriame anglų kalba bus vaidinamas veikalas "After Baba's Funeral". Vaidmenis atliks įvairių tautybių aktoriai. Iš lietuvių dalyvauja "Aitvaro" režisėrė A. Dargytė-Byszkiewicz ir S. Ramanauskas. Pirmasis vaidinimas įvyko Peterborough mieste š. m. gegužės 23 d. Taip pat pažymėtina, kad "Aitvaro" režisėrė išrinkta į Ontario Daugiakultūrių Teatrų Sąjungos valdybą.

Vyresniųjų Piliečių Savaitė Ontario provincijoje bus birželio 15-21 d. d. Jos tikslas — atkreipti visuomenės dėmesį ir vertinti vyr. piliečių pensininkų įnašą visuomenei ir paskatinti juos aktyviai dalyvauti visuomeniniame gyvenime bei organizacijose. Vyr. piliečių savaitę skelbia Ontario socialinių reikalų min. Keith C. Norton.

"The News-Times" Niujorke, kaip matyti iš atsiųstos iškarpos, gegužės 12 d. išspausdino platoką informaciją antrašte "Gerulaitis blitzes McEnroe" (Gerulaitis nugali McEnroe). Ešą gegužės 11 d. V. Gerulaitis buvo pergale apdovanojo savo mamą Motinos Dienos progą, laimėjo \$106.500 ir pasaulio čempionų turnyro nugalėtojo vardą. Plačiau žiūr. "TŽ" 21 nr.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

ATIDARĖ SAVO TEISINIŲ PATARNAVIMŲ ĮSTAIGĄ

kartu su firma

KENNEDY, SHERMAN, TSUBOUCHI & MARIN

Valhalla Executive Centre
300 The East Mall, suite 102
Islington, Ontario M9B 6B7
(Kampus Bloor St. ir East Mall, prie 427 kelio)

**Telefonai:
įstaigos
(416) 239-7717
namų 233-0303**

A+A

BRONEI MANGLIČIENEI mirus,

sūnų KAZIMIERĄ su šeima, jo seserį ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

Kanados Lietuvių Katalikų Centras

A+A

KOSTUI KALENDRAI

mirus, jo žmoną VERĄ KALENDRIENĘ, dukrą PAJAUTĄ KAZILIENĘ, sūnų ARVYDĄ su šeimomis nuoširdžiai užjaučia —

Anapilio Moterų Būrelis

BRANGIAI SESUTEI

A+A

AGNEI JOMANTIENEI Lietuvoje mirus,

mielą kunigą IZIDORIŲ GRIGAITĮ nuoširdžiai užjaučiame —

E. A. Mačiulaičiai

Rinkimai į KLB krašto tarybą įvyko gegužės 25 d. Toronto balsavo 593 už 40 kandidatų. Oficialūs rinkimų rezultatai bus paskelbti už savaitės, kaip tai nurodo taisyklės. Neoficialiomis žiniomis, į KLB krašto tarybą Toronto-Oakvillės apylinkėje išrinkti: Irena Meiklejohn, Eugenijus Čuplinskas, Almis Kuolas, Silvestras Čepas, Eimutis Birgiolas, Antanas Rinkūnas, Gabija Petruskienė, Giedrė Paulionienė, Jonas-Robertas Simanavičius, Gytis Šernas, Algis Nausėdas, Henrikas Steponaitis, Osvaldas Delkus, Haris Lapas, Rimantas Petruskas, Teodoras Stanulis, Stasys Kuzmas, Jonas Danaitis.

Taip pat, neoficialiomis žiniomis, į Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos tarybą išrinkti: Morkus Sungaila, Laimis Andrusis, Gailius Senkevičius, Laima Karosaitė, Aldona Biretaite, Ona Jurenaitė, Gytis Matulevičius, Rima Gustaitytė, Sigita Bersėnaitė, Rebecca Rauth.

Teatras "Aitvaras", dėkodamas už "TŽ" paslaugas, atsiuntė laikraščiu paremti \$25. Dėkojame.

Toronto universiteto kanceliarija paskirtas George Ignatieff, rusų kilmės kanadietis, 33 metus dirbęs diplomatinėje tarnyboje. Kaip pabėgėlis jis atvyko į Kanadą 1928 m. Šio krašto piliečiu tapo 1936 m. Tarnavo Britanijos kariuomenės žvalgybos skyriuje, augštojo Kanados komisarų sekretoriumi, Kanados ambasadoriumi Jugoslavijoje, Kanados atstovu Jungtinėms Tautoms ir S. Atlanto Sąjungai. Jo nuomone, Kanada perdaug užsiėmusi savo vidaus reikalais ir permažai reiškiasi užsienio politikoje.

MONTREAL

Išoriniam Aušros Vartų paveikslui freskai nukritus bei subyrėjus, norima sukurti naują. Senasis buvo sukurtas prof. Stepanovo. Dabar svarstomos galimybės atkurti paveikslą. Kai bus surinkti visi reikalingi duomenys, bus šaukiamas parapijos susirinkimas. Girdėti pageidavimų, kad paveikslas būtų atkurtas lietuviu dailininko ir dvelktų krikščioniškai lietuviška dvasia. Tam reikaliu renkamos aukos. Iki šiol jau surinkta \$1.917. Tai gera pradžia, bet su ta suma dar negalima pradėti jokio rimtesnio žingsnio.

"Gintaro" sambūris gegužės 24-25 d.d. lankėsi Toronte, kur dalyvavo torontiško "Gintaro" 25-rių metų sukakties iškilmėje. Orkestras talkino torontiečių šokiams, o vadovai pasveikino Toronto "Gintarą" bei įteikė gražų adresą-albumą. Gegužės 25, sekmadienį, Montrealio "Gintaras" atliko meninę programą Doneičio minėjime. Išvyka buvo labai sėkminga. Joje dalyvavo apie 50 gintarių su savo vadovais.

Medžio šaknų skulptoriaus Pr. Baltuonio darbų paroda buvo surengta Baltimorės Lietuvių Namuose balandžio 27 d. Kartu vyko ir literatūros vakaras, kuriame buvo kūrinius skaitė B. Brazdžionis ir J. Jankus. Paroda daug skulptūrų.

Motinos Dienos minėjime gegužės 11 d. paskaitą skaitė dr. A. Sidlauskas.

kaitė, Otavos universiteto profesorė, vaikų psichologijos specialistė. Ji pabrėžė mintį, kad dabartiniam moterų sąjūdįje yra daug iškrypimų. Moterys turėtų derinti savo profesiją su motinos pareigomis ir nesiurinti tokių profesijų, kurios kenkia motiniškumui. Vaizdų ir muzikos pynę atliko Ginta ir Rima Jurkutės, Kristina Kliūtė ir Ina Lukoševičiūtė. Mokyklos vedėjos pastangomis surengta vaikų piešinių bei rašinių paroda. Ją išdėstė bei sutvarkė Linas Staškevičius.

Birutė Nagienė, išraiškos šokių mokytoja, dėstanti šį meną La Salle kolegijoje, baigė šiuos mokslo metus. Keletas jos paruoštų šokių užrašyta vaizdajuostinė ir bus rodomi televizijoje programoje. B. Nagienė taip pat redaguoja "N. Lietuva".

Mirė a.a. Liudvikas Skripka, 79 m., Jonas Bajoras, 80 m. (Kalifornijoje), Albertas Pocius, 58 m.

Rengiasi tuoktis Vilija Povilaitytė su Miyamoto Neil, Teresė Zavadskaitė su Joseph Roger.

Tarptautinio Kooperacijos Centro Komiteto suvažiavime, kuris įvyko balandžio pabaigoje ir gegužės pradžioje, dalyvavo ir sovietinė delegacija. Jo sudėtyje buvo ir vienas lietuvis, būtent, Aleksandras Jankauskas. Jis vadinamas sovietinės Lietuvos respublikos "kooperatyvų sąjungos" pirmininku.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

UTAS MONTREALIO LIETUVIŲ HREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:	
Einamosios s-tos	6%
Taupomosios s-tos	12%
Pensijų planas	12.25%
Term. ind. 1 m.	12.75%
Trumpel. term. ind. iki	12.5%

DUODA PASKOLAS:	
Asmenines nuo	16.5%
Nekiln. turto nuo	15.25%
Čekių kredito	18.5%

Duoda nemokamą gyvybės draudę Nemokama gyvybės drauda iki iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgiuos.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

TORONTONT

Tikinčiosios Lietuvos Dienos progą (pirmasis kovo sekmadienis) Kanados Lietuvių Katalikų Centras išsiuntinėjo laiškus vyskupams, prašydamas paraginti parapijų kunigus, kad tą dieną būtų meldžiamasi oficialiose pamaldose ir už persekiojamą Lietuvą. Į tą prašymą vyskupai atsiliepė gana palankiai. Jų atsiliepimai buvo išspausdinti "T. Žiburiuose". Šiomis dienomis gautas ir Winnipeg kardinolo G. B. Flahiff laiškas, skirtas savo arkivyskupijos kunigams ir vienuolėms. Štai jo tekstas.

Malonus Kunige (arba Sesele), Kanados Lietuvių Katalikų Centras iš savo būstinės Toronte prašo mūsų įjungti į visame krašte skelbiama maldos dieną š. m. kovo 2, sekmadienį, kad Dievas teiktų jėgos bei ištermes kenčiantiems katalikams Lietuvoje. Specialus maldavimas tos dienos tikinčiųjų maldoje labai tikėtų. — Kaip gerai žinote, katalikai anapus Geležinės Uždangos jau daug metų kenčia ne tikrai suvaržymus, bet ir priepaaidą. Mažai kas tiek kentėjo šiuo atžvilgiu, kaip tikintieji Lietuvoje. Dėlto susitelkim maldoje kovo 2, sekmadienį, už mūsų brolius bei seseris Lietuvoje, kad jie ir toliau herojiškai laikytųsi savo tikėjimo ypatingai sunkiose aplinkybėse, nežiūrint, ar jų būklė gali būti pakeista, ar ne.

Atsidavęs Kristuje — George B. Card. Flahiff, Winnipeg arkivyskupas.

P. S. Jei šis laiškas pasiektų jus pervėlai kovo antrajai, galite savo maldavimą įjungti į tikinčiųjų maldą sekantį sekmadienį.

Kun. J. Bertašius, Winnipeg lietuvių klebonas, atsiuntęs šį laišką, pastebi, kad atgarsiai buvo labai geri. Daug klebonų skambino į Sv. Kazimiero kleboniją, pranešdami, kad meldėsi už Lietuvą. Pastarosios vardas plačiai nuskambėjo. Kaikuriem kunigam buvo įteikta "LKB Kronika" anglų kalba.

Naujai išleista knyga apie Lietuvą "Land of Crosses" vėl gaunama (atėjo nauja siunta) Toronto lietuvių spaudos kioskuose Anapilyje ir Prisikėlimo patalpose sekmadieniais.